

# MUZEJ SUVREMENE UMJETNOSTI

## IZVJEŠĆE O RADU U 2019. GODINI

### 1. SKUPLJANJE GRAĐE

Tijekom 2019. godine u fundus Muzeja suvremene umjetnosti su upisana 34 nova rada od čega je 7 radova otkupljeno a 27 radova je donirano / poklonjeno muzeju.

#### 1.1. Kupnja

- Andreja Kulunčić, ART-ACT-BOX: Performativnost izložbe, 2018., multimedijaska instalacija, promjenjive, otkup, Izvor: Andreja Kulunčić, Zagreb 28.05.2019., Cijena: 63016,91 KN, Ur. broj akta nabave: kupoprodajni ugovor br. 09-4/3, druga nagrada natječaja T-HT nagrada, 2019., inv.br. 7604 (1-6)
- Damir Očko, DICTA II (safewords), 2018., HD video, 10'20", otkup, Izvor: Očko, Damir, Zagreb 27.05.2019., Cijena: 85953,98 KN, Ur. broj akta nabave: kupoprodajni ugovor br. 09-4/2, Prva nagrada natječaja T-HT nagrada, 2019., inv.br. 7605
- Sven Klobučar, Mrtvi, 2019., akvarel / papir, tuš, tempera, 17 x (30 x 42 cm), 2 x (21 x 30 cm), otkup, Izvor: Klobučar, Sven, Zagreb 22.05.2019., Cijena: 45842,12 KN, Ur. broj akta nabave: kupoprodajni ugovor br. 09-4/1, 3. nagrada natječaja T-TH nagrada, inv.br. 7625 (1-19)
- Jadranka Fatur, Obitelj u Jakovlju, 1985. – 1987., ulje / platno, 143 x 186 cm, otkup, Izvor: Fatur, Jadranka, Zagreb 24.09.2019., Cijena: 40000 KN, Ur. broj akta nabave: kupoprodajni ugovor br. 09-4/7, inv.br. 7626
- Zoltan Novak, Mahnitost, 2018., akrilik / platno, 220x500 cm, otkup, inv.br. 7627
- Mirosław Bałka, Oči pročišćenja, 2009., beton, pumpe za vodu, voda, 769 x 389 x 500 cm, otkup, inv.br. 7629
- Antun Vrlić, Spaljena palača, 1992., ulje / platno, 200x200 cm, otkup, inv.br. 7630

#### 1.3. Darovanje

Donirani / poklonjeni radovi:

- Matko Mijić, Stol – dok smo čekali, 1995. – 2019., kombinirana tehnika, promjenjive, donacija, Izvor: Mijić, Matko, Trogir 23.01.2019., Cijena: 300000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/2, inv.br. 7603
- Šime Perić, Barokni rondo 2, 1981., akrilik / platno, pr=120 cm, donacija, Izvor: Perić, Šime, Zagreb 15.02.2019., Cijena: 40000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/3, inv.br. 7606
- Šime Perić, Kompozicija V, 1972., kombinirana tehnika / platno, 100 x 180 cm, donacija, Izvor: Perić, Šime, Zagreb 15.02.2019., Cijena: 40000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/3, inv.br. 7607
- Šime Perić, Leda, 1988., drvo, 37 x 51 x 46 cm, donacija, Izvor: Perić, Šime, Zagreb 15.02.2019., Cijena: 40000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/3, inv.br. 7608
- David Nez, Projekt, 1970. – 2010., flomaster / drvena ploča, olovka, 246 x 200 x 12 cm, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 100000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br.09-2/6, inv.br. 7609
- David Nez, Luk od svjetlosti i vjetra, 2010., kamen, bambus, konopac, CD, perje, dimenzije promjenjive, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 75000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/6, inv.br. 7610
- Marko Pogačnik, Kozmogram kreacije, 2010., cigla, dimenzije promjenjive, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 75000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/6, inv.br. 7611
- Marko Pogačnik, Kozmogram cijelosti, 2010., cigla, pr=810 cm, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 75000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/6, inv.br. 7612
- Marko Pogačnik, Kozmogram preobraženja, 2010., cigla, pr=670 cm, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 75000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/6, inv.br. 7613
- Milenko Matanović, Nježne linije, 2010., konac, dimenzije promjenjive, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 75000 Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/6, inv.br. 7614
- Milenko Matanović, Progresivne linije, 2010., drvene letve, konac, dimenzije promjenjive, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 75000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/6, inv.br. 7615

- Milenko Matanović, Lude linije, 2010., plastične cijevi, konopac, željezo, dimenzije promjenjive, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 75000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/6, inv.br. 7616
- Matijaž Hanžek, Pjesme za Vojvodinu, 1972. – 2010., karton, 109,5 x 445 cm, donacija, Izvor: Sudac, Marinko, Zagreb 14.06.2019., Cijena: 75000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/6, inv.br. 7617
- Zvonimir Santrač, Simfonija 5, 1979., kombinirana tehnika, 200 x 130 cm, donacija, Izvor: Maković, Zvonko, Zagreb 13.03.2019., Cijena: 20000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/4, inv.br. 7618
- Iris Dvornik, Ispovijed samoći, 1992. – 1993., kolaž / natron karton, akrilik / papir, plastificirana folija, 80 x 100 cm, donacija, Izvor: Dvornik, Iris, Zagreb 25.07.2019., Cijena: 30000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/7, inv.br. 7619
- Iris Dvornik, Gužva, oko 1992. – 1993., kolaž / natron karton, akrilik / plastificirani film, folija, 50 x 70 cm, donacija, Izvor: Dvornik, Iris, Zagreb 25.07.2019., Cijena: 22000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/7, inv.br. 7620
- Iris Dvornik, Između nas, oko 1992. – 1993., kolaž / pastel, akrilik / ugljen, plastificirana folija, 80 x 100 cm, donacija, Izvor: Dvornik, Iris, Zagreb 25.07.2019., Cijena: 30000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/7, inv.br. 7621
- Iris Dvornik, Žrtva, 1991., kolaž / natron karton, akrilik / papir, plastificirana folija, 80 x 100 cm, donacija, Izvor: Dvornik, Iris, Zagreb 25.07.2019., Cijena: 37000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/7, inv.br. 7622
- Iris Dvornik, Dinamička vertikalna, 2012., akrilik / platno, 80 x 100 cm, donacija, Izvor: Dvornik, Iris, Zagreb 25.07.2019., Cijena: 37000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/7, inv.br. 7623
- Iris Dvornik, Koloristički slap, 2012., akrilik / platno, 80 x 100 cm, donacija, Izvor: Dvornik, Iris, Zagreb 25.07.2019., Cijena: 37000 KN, Ur. broj akta nabave: darovni ugovor br. 09-2/7, inv.br. 7624
- Zoltan Novak, Vijesti, 2016., akrilik / platno, 220x500 cm, poklon, inv.br. 7628
- Greta Vizler, U centar, 1973., ulje / lesanit, 120 x 90 cm, poklon, inv.br. 7631
- Greta Vizler, Alarm u prometu, 1974., ulje / platno, 110 x 120 cm, poklon, inv.br. 7632
- Greta Vizler, Osvjetljeni dio prostora, 1979., ulje / platno, 85 x 130 cm, poklon, inv.br. 7633

- Željko Korošec, Žene u trku, 1991., ulje / staklo, 44 x 63 cm, poklon, inv.br. 7634
- Nives Žarković, Sram te i stid bilo, 2018., crveni tepih, tekst ispisan paljenjem s lemilicom, 100 x 370 cm, poklon, inv.br. 7635
- Ivan Švalj, Čudovište u četiri komada, 2018., kombinirana tehnika, 4 x(30 x 40 cm), poklon, inv.br. 7636

## 1.7. Ostalo

- G. Dejan Kljun ponudio je donaciju za Zbirku marginalne umjetnosti – radove Stjepana Vrbanca. Iz prijedloga donacije izdvojeno je stotinjak radova koji će biti uvedeni u Zbirku marginalne umjetnosti.
- Grad Zagreb je 1. listopada preuzeo ostavštinu (slike i crteže) slikara Petra Brajkovića, umjetnika autodidakta, koju je iza umjetnikove smrti, Gradu donirala njegova supruga. Na primopredaji radova izabrao se dio radova (Daniela Bilopavlović Bedenik) te je odlučeno da će donacija biti uklopljena u Zbirku marginalne umjetnosti. Radovi su dovezeni u MSU gdje su pospremljeni u depo, te se krenulo raditi na brojanju, fotografiranju i preventivnoj zaštiti.

## 2. ZAŠTITA

### 2.1. Preventivna zaštita

voditeljica: mr. art Mirta Pavić

Ivana Drmić, viša konzervatorica restauratorica

Kristina Matković, konzervatorica restauratorica

U 2019. godini sredstva dodijeljena za program Preventivne zaštite utrošena su na opremu umjetnina za čuvanje i izlaganje prema muzejskim standardima te za izradu izložbenih kopija za najosjetljiviju građu.

Provođenje preventivne zaštite, osnovne muzejske djelatnosti koja podrazumijeva čuvanje fundusa u optimalnim uvjetima glavna je zadaća Odjela zaštite i restauracije, a iziskuje osiguravanje odgovarajućih uvjeta i prilagođene materijale za najraznovrsniju građu. To uključuje zaštitu i opremu kod izlaganja i u čuvaonicama te način opremanja umjetnina prilikom transporta. Značajan dio fundusa MSU čine osjetljivi, efemerni i nestabilni materijali koji se prema muzejskim standardima smiju izlagati samo određen broj sati

godišnje. Odjel zaštite i restauracije, u skladu s financijskim mogućnostima, brine o izradi izložbenih kopija takvih djela. Na taj su način djela dostupna publici, a istovremeno se čuva izvorni materijal. Ove je godine provedena prva faza izrade izložbenih kopija 20 djela na papiru Josipa Seissela; skeniranje građe u visokoj rezoluciji u suradnji s Hrvatskim državnim arhivom te skeniranje i obrada pet elemenata serije kolaža Sanje Iveković iz 1976. Tragedija jedne Venere (inv. br.4384, 1-33). Izrađene su izložbene kopije, digitalni ispisi osam fotografija Ivane Koke Tomljenović Meller.

Nakon demontaže stalnog postava Zbirke u pokretu, izrađeni su sanduci za transport i čuvanje dva iznimno osjetljiva rada, ogledalo Hansa Haackea (inv.br. 2559) i triptiha Ostavljam trag Željka Jermana (inv. br. 2725 a-c). Tijekom demontaže stalnog postava Odjel je sudjelovao planiranjem, nadgledanjem, osiguravanjem materijala i opreme te organiziranjem adekvatne pohrane građe u suradnji s voditeljima zbirke i muzejskim tehničarima.

Na crtežima na papiru velikih dimenzija Davora Vrankića Odjel je ostvario suradnju s kolegicama iz Državnog arhiva u Rijeci DARI specijaliziranim za rad na papirnoj građi.

Za potrebe čuvanja fundusa nabavljene su beskiselinske arhivske i foto kutije, beskiselinske podloge, izrađena zaštitna zvana od pleksi-stakla za osjetljiva djela kao i drugi potreban materijal prema vrsti građe koja se čuva.

Rezultati programa vidljivi su u kratkoročnom i dugoročnom održavanju zbirke, njihovoj prezentabilnosti na izložbama u muzeju i izvan njega te sveukupno mogućnosti pokazivanja umjetničkih djela što je omogućeno isključivo pravilnom brigom i čuvanjem.

#### ZBIRKE U POKRETU (stalni postav MSU)

Dalibor Martinis, Krugovi između površina, 1994./1995., video-instalacija, metalna skulptura (bunar), voda, video-vrpca (Betacam SP, boja, zvuk, 35'), 100 x ø 160 cm, inv.br. 3097 (A-B) – održavanje vode u bunaru, čišćenje korita prije rastavljanja umjetnine radi izmjena postava

Dragoljub Raša Todosijević, Pribijeni kruh, 1973., kruh, drvo, klinovi, 265 x 370 x 147 cm, inv. br. GSU 1810 – priprema za gama zračenje na Institutu Ruđer Bošković, uklanjanje ostataka insekata i prašine

Josip Seissel, inv.br. 848 i inv.br. 849 – uklanjanje s podloge, uklanjanje ostataka smeđe ljepljive trake

Vjenceslav Richter, Reljefometar, 1967. Metal, 168 x 169 x 12, inv. br. 1181- čišćenje sistema sastavljenog od pomičnih elemenata: prskanje silikonskim sprejem zbog topljenja naslaga površinske nečistoće, ispuhivanje nečistoće kompresorom, sušenje pomoću zraka iz kompresora

Radomir Damnjanović Damjan, Still life with bottles, 1980., ulje na platnu, inv. br. 2279 – uklanjanje prašine i nečistoća wishabom, ravnanje optežavanjem

Ljubomir Perčinlić, Pomjeranje II (diptih), 1985., akvarel, skalpel, olovka, papir (zalijepljen na limenoj ploči), inv. br. 2640, dimenzije 50,5 x 70,8 cm – zaštita rada kutijom od pleksi stakla po mjeri

Ivan Kožarić, Spontana skulptura, 1985., drvo, željezo, inv.br. MSU AK 3398, dimenzije 224 x 60 x 60,5 cm – uklanjanje prašine i nečistoća kistom

Ivan Ladislav Galeta, Šahovska ploča, 1977. – 1979., drvo, 567 x 567 x 568 cm, inv.br.2112 – čišćenje površine skulpture od nakupina prašine i dotrajalog adheziva kojim su pričvršćene šahovske figure

Luca Frei, Tangram, 2003., slagalica: promjenjive dimenzije, zid 240 x 150 cm, tepih: 150 x 150 cm; 7 vinilnih magnetnih ploča s folijom u boji – izrezivanje magnetne folije i folija u boji, apliciranje folija u boji na magnetne folije

Marija Ujević-Galetović, Meta, 1979., poliester, boja, 200 x 192 x 29 cm, inv. br. 2196 – uklanjanje paučine i prašine mekim kistom i krpicom od mikrovlakana, nanošenje crne boje u spreju (postament)

Boris Bućan, Kern (br.6) – Galerija SC, 1972., plakat, sitotisak, papir, 187,5 x 57,5 cm, (1-2), inv. br. MSU 4478 – apliciranje plakata između dva pleksi stakla, pomoću japan papira, škrobnog ljepila u slojevima, silikonski distanceri postavljeni u kutove i na srednjim bočnim dijelovima

POVREMENE IZLOŽBE:

Davor Vrankić, Obećavam ti čudo (25. listopada – 22. prosinca 2019.) – apliciranje ojačanja na rubove deset crteža na mjestima gdje je papir bušen i skidanje ojačanja nakon završetka izložbe uz stručnu pomoć kolegica iz DARI specijaliziranih za rad na papirnoj građi

#### POSUDBE DRUGIM INSTITUCIJAMA

MUMOK, Beč, Vertigo (25. svibnja 2019. – 26. listopada 2019.):

- Francois Morellet inv. br. 758, Francois Morellet inv. br. 1255 Almir Mavigner inv. br. 763 – opremanje zaštitnim kutijama od pleksi stakla

Galerija Prica, Samobor, izložba Mačka u hrvatskoj likovnoj umjetnosti (18. listopada – 24. studenoga 2019.) – 4 umjetnine

- Izrada postamenata i zaštitnih zvona od pleksi stakla
- Uokvirivanje crteža

Galerija umjetnina, Split, izložba Bauhaus – od škole do pokreta (9. studenoga – 11. prosinca 2019.) – 65 umjetnina

- Ivana Koka Tomljenović Meller, izrada izložbenih kopija: digitalnih ispisa (8 fotografija), razokviravanje i apliciranje fotografija na podloge (ukupno 19 fotografija od kojih je 8 kopija)

Moderna galerija za izložbu Ikonografija grada II. (1950. – 2000+) Vizije grada (17. prosinca 2019. – 23. veljače 2020.)

- Boris Bućan, SOS za baštinu, inv.br.4629(1-2) i Novi američki video, inv.br.7154 – spajanje plakata u dijelovima u cjeline

U tekućoj godini je preventivno zaštićeno 104 djela.

Leila Topić

- Preventivno su zaštićeni sljedeći radovi
  - Zbirka filma i videa: Damir Očko, DICTA II (safewords), 2018. g. HD video, u trajanju 10'20". Inv. br. MSU 7605,
  - Zbirka medijske umjetnosti: Andreja Kulunčić, ART-ACT-BOX: Performativnost izložbe, 2018. g., multimedijaska instalacija, Inv. Br. MSU 7604 (1-6)

- Zbirka fotografije: Michal Iwanowski, ciklus Udaljen od ljudi, 2012. – 2013. g., digitalna fotografija / arhivski papir. Inventarni brojevi: MSU 7581 do 7590.

Nataša Ivančević

- Otkupljeni i donirani radovi za Zbirku skulpture preventivno su zaštićeni omatavanjem beskiselinskim omotačem (retex) te su smješteni u čuvaonice u kontrolirane mikroklimatske uvjete. Podaci o stanju i mjestu smještaja upisuju se u M++ program. Redovito se kontrolira stanje relativne vlage i temperature u čuvaonicama.

## **2.2. Konzervacija i 2.3. Restauracija**

mr. art Mirta Pavić, viša konzervatorica-restauratorica, voditeljica Odjela zaštite i restauracije

Ivana Drmić, viša konzervatorica-restauratorica

Kristina Matković, konzervatorica-restauratorica

Vanjski suradnici:

- Ivan Duraković, konzervator-restaurator
- Goran Koprek, konzervator-restaurator
- Jovan Kliska, fotograf

Odjel zaštite i restauracije MSU sudjelovao je u 2019. u realiziranim povremenim izložbama, provodio preventivnu zaštitu i konzervatorsko-restauratorske zahvate te pripremu građe za izlaganje. Za potrebe izlaganja izvan MSU i posudbe institucijama u zemlji i inozemstvu Odjel je pratio stanje umjetnina i vodio zapisnike o stanju posude građe. U 2019. je demontiran dosadašnji stalni postav Zbirke u pokretu, pa je Odjel zaštite i restauracije planirao, nadgledao manipulaciju i smještanje u čuvaonice i osigurao odgovarajuću opremu za najosjetljivija djela.

Dodijeljena sredstva u 2019. utrošena su na materijal potreban za konzervatorsko-restauratorske zahvate, znanstvena istraživanja, suradnju s vanjskim suradnicima na materijalima za čiju obradu nema uvjeta u MSU te opremu muzejske građe za izlaganje. Do studenog 2019. Odjel je nadgledao i sudjelovao u zaprimanju, raspakiravanju i pregledu stanja te vođenjem zapisnika o stanju na izložbama u MSU i izvan Muzeja.

Manji zahvati su izvedeni na određenim elementima gostujuće izložbe Jozef i Anni Albers (10. siječnja – 21. travnja 2019.). Za izložbu Ljubav i otpor Ivane Popović (21. ožujka do 28.



travnja 2019.) provedeni su razni konzervatorsko-restauratorski radovi i opremanje građe. Za potrebe izložbe Futurizam, dinamizam i boja (1. ožujka do 20. travnja 2019.) provedeni su, osim zapisnika o stanju, konzervatorsko-restauratorski zahvati na nekoliko slika i jednoj skulpturi. Odjel je sudjelovao i u pripremama izložbe HT nagrada (od 20. travnja do 13. svibnja 2018.).

Na izložbu Vertigo u MUMOK-u u Beču (25. svibnja do 26. listopada 2019.) putovala su neka od kapitalnih djela fundusa, pa tako i interaktivni ambijent J. R. Sota Vibracija metala (inv. br. 1539). U tu svrhu trebalo je izraditi određen broj aluminijskih cijevi koje su nedostajale, te je na sve pripadajuće elemente aplicirana termoaktivna folija kako bi se smanjila oštećenja koja se događaju kada je rad izložen zbog udaranja aluminijske u papirnu tapetu prilikom prolaska posjetitelja kroz ambijent.

Odjel je za izložbu Bogdana Bogdanovića Misli i snovi (18. do 26. lipnja 2019.) osmislio način izlaganja i aplicirao sistem vješanja radova na papirnom nosiocu.

Ostale izložbe u čije pripreme je Odjel bio uključen su izložbe Mirjane Vodopije (18. lipnja do 20. kolovoza), Heima Zoberniga (2. srpnja do 18. kolovoza), Damira Očka (14. rujna do 14. studenoga) i Davora Vrankića (25. listopada do 22. prosinca). Osim zapisnika o stanju, za potrebe svih navedenih izložbi provedeni su manji konzervatorsko-restauratorski zahvati. Izložba Kolekcija za budućnost/Akvizicije 2009. – 2019. u MSU (11. prosinca 2019. – 30. lipnja 2020.) iziskivala je niz konzervatorsko-restauratorskih intervencija na djelima iz fundusa odabranim za izlaganje.

U suradnji s Državnim arhivom u Rijeci, restaurirana je papirna građa, a u suradnji s konzervatorsko-restauratorskom tvrtkom Modulor modeli, restauriran je dio kompozicije Pejzaž iz 1976. Ratka Petrića koji se sastoji od šest poliesterskih skulptura velikih dimenzija i eksteriorna skulptura Oblik prostora iz 1965. Ivana Kožarića koja je dugi niz godina bila izložena na zapadnom platou muzeja.

Za mnogobrojne posudbe i potrebe izlaganja, mnoga su djela konzervirana, restaurirana i opremljena prema muzejskim standardima. U okviru održavanja i monitoringa djela izloženih u dosadašnjem stalnom postavu MSU, i ove je godine dio dodijeljenih sredstava utrošen za čišćenje i izmjenu destilirane vode koja je sastavni dio video instalacije Krugovi između površina Dalibora Martinisa (inv. br. 3097). Znanstvena istraživanja koja se redovito provode na muzejskoj građi, ove su godine provedena na biološkoj građi (Pribijeni kruh Raše Todosijevića, inv. br. 1810) koju je osobito teško čuvati i konzervirati. Provedena je inovativna RISE analiza u suradnji s Austrijskim centrom za elektronsku mikroskopiju i nanoanalize.

## FUNDUS MSU

Ivan Kožarić, Jajinci, inv. br. MSU AK 205 – suho čišćenje, mehaničko uklanjanje hrđe s nosivih konstrukcijskih metalnih šipki, ispune nedostajućih dijelova Fimo masom, retuš akvarel bojama

Ivan Kožarić, Jajinci, inv. br. MSU AK 3180 – učvršćivanje i prilagodba elementa skulpture koji je naknadno dodao sam umjetnik, zapunjavanje, podljepljivanje, retuš

Međuinstitucijska suradnja s Hrvatskim državnim arhivom u Zagrebu radi stručnog usavršavanja, prema dogovoru voditeljice Odjela zaštite i restauracije MSU-a, mr. art Mirte Pavić i pročelnice Središnjeg laboratorija za konzervaciju i restauraciju HDA mr. art Andree Dragojević. (10. – 14. lipnja 2019.)

1. Ivan Kožarić, Inv.br. AK 2950, Antun Babić., izrezani katalog, dimenzije 24 x 16 cm – suho i mehaničko čišćenje, retuš

2. Ivan Kožarić, Inv.br. AK 5367, Projekt za spomenik, gvaš i olovka na papiru, dimenzije 30,5 x 35 cm – suho čišćenje

3. Ivan Kožarić, Inv.br. 5368, Projekt za Prizemljeno sunce, pastel na papiru, 31 x 35 cm – suho čišćenje

4. Ivan Kožarić, Inv.br. 574, Krug, tuš na papiru, dimenzije 29,6 x 42 cm – suho čišćenje, konsolidacija mehaničkog oštećenja i izrada popuna japan papirom

5. Bojan Stranić, Inv.br. 50, Sveučilišna knjižnica, tinta na papiru, dimenzije 14,7 x 18,9 cm – uklanjanje ostataka smeđe trake, suho čišćenje i čišćenje otapalom

6. Milan Steiner, Inv.br. 270, Ženski akt s leđa/ Ljudi u šetnji (na poledini), crvena kreda na papiru, dimenzije 31,2 x 24 cm, 1916./1917. – suho čišćenje

Ante Jakić, Leteći Kentaur inv. br. MSU 1622 – pričvršćivanje odvojenog drvenog elementa, zamjena dotrajale drvene tiple, lijepljenje akrilnim adhesivom

Ante Jakić, Kentaur inv.br. MSU 1720 – podljepljivanje, retuš

Ivan Kožarić, Oblik prostora, inv. br. MSU AK 6063 – čišćenje

Mladen Stilinović, Eksploatacija mrtvih, inv. br. MSU 2814 – lijepljenje odvojene krhotine plastičnog tanjura i metalne žlice

Jesus Rafael Soto, Vibracija metala, inv. br. 1539 (1—4), 1960./1970., drvena konstrukcija, plan-papir, 440 x 440 x 205 cm – čišćenje, podljepljivanje odvojenih oštećenih papira, retuš, nadoknada aluminijskih cijevi, apliciranje termoaktivne folije na krajeve cijevi.

Vladimir Becić, Autoportret, 1920., ulje na kartonu, inv. br. 195– zapuna slikanog sloja, retuš

Edin Numankadić, Tragovi I, 1984., GSU 2587– uklanjanje tragova ljepljive trake s poledine, lijepljenje poderotina

Tanja Dabo (12. HT Nagrada MSU) – zamjena stakla i lijepljenje okvira

Josip Stošić, Premetaljka, 1971., instalacija, 80 pločica s riječima (tisak/papir,drvo), 80 x (7 x 7 do 28 cm), inv. br. 1466 – podljepljivanje odignutog sloja papira, uklanjanje smeđe trake

Milenko Matanović, Vizart, 1968., inv. br. GSU 1221, lesonit, lak, 170 x 130 cm – uklanjanje elemenata podokvira koji su deformirali lesonit ploču, nadoknada lesonita u donjem desnom kutu, kitanje, čišćenje, retuš

Boris Bućan, Žar ptica, 1983., inv. br. 4720(1-6), Nabucco, inv.br. 4711(1-6)- čišćenje nosivog platna i papira, uklanjanje smeđe trake s poledine

Arhiv Tošo Dabac

- Tošo Dabac inv. br. MSU ATD 11713 – čišćenje poluvlažnim vatenim tamponom, retuš aquarelith bojicama, podljepljivanje eukalinom
- Tošo Dabac, fotografija skulpture V.Bakića, inv. br. MSU 2376 i fotografija slikara naive Emerika Feješa iz 1959. – čišćenje nečistoća pomoću skalpela i mekane krpice od mikrovlakana, podljepljivanje razlistanog kuta industrijskim škrobnim ljepilom, ispuna i retuš akvarel bojicama

## POVREMENE IZLOŽBE

Pregled radova i izrada zapisnika o stanju

Ivana Popović, Ljubav i otpor Ivane Popović, (21. ožujka – 28. travnja 2019.)

Konzervatorsko-restauratorski radovi na djelima I. Popović:

- Woman talk 1, šperploča, boja, metalne spojnice, 80 x 67 cm – zapunjavanje oštećenja, retuš
- Woman talk 2, šperploča, boja, drvo, smola(?), metalne spojnice, 80,2 x 50,1 cm – čišćenje, zapuna oštećenja i retuš, parcijalno lakiranje
- Woman talk 4, šperploča, boja, metalne spojnice, smola (?), 86,8 x 56,4 cm – zapuna oštećenja, retuš
- Ivana Popović, crtež na kartonu akrilom (br 22), 100 x 70 cm – podljepljivanje, retuš
- Ivana Popović, crtež na kartonu (br 13), 100 x 70 cm – uklanjanje smeđih mrlja konzervatorskom gumicom

- Ivana Popović, crtež na kartonu (br 15), 100 x 70 cm – uklanjanje smeđih mrlja konzervatorskom gumicom
- Ivana Popović, plakat „Teater za-satelit!“ – ravnanje optezavanjem, spajanje poderotina
- Ivana Popović, dva crteža; tuš na natron papiru – ravnanje optezavanjem, uklanjanje ljepljivih traka sa stražnje strane papira
- Ivana Popović, Singer šivaća mašina – ravnanje
- Ivana Popović, Torzo 1, Torzo 2, i Torzo 3, 2015., gips, kaširani novinski papir – čišćenje i podljepljivanje odvojenih slojeva papira

Futurizam, dinamizam i boja, (1. ožujka – 20. travnja 2019.)

Konzervatorsko-restauratorski radovi:

- P. Rizzo, Paesaggio siciliano, 1919., ulje na platnu, 76 x 61,5 cm – podljepljivanje slikanog sloja
- B. Tano, Aeropittura africana, 1935., ulje na platnu, 96 x 126 x 5 cm – ravnanje konveksnog dijela optezavanjem
- F. Depero, Depero astrattista-Guerra, Guerra!, 1915., kolaž, 34 x 44 cm – učvršćivanje papira na staklo, lijepljenje kuta okvira
- F. Depero, Pupazzo Campari, 1925., drvo, tempera, 63,5 x 46 cm – pričvršćivanje odvojenog drvenog dijela
- G. Balla, Linea di velocità+paesaggio+rumore, 1913., pastel na kartonu, 38 x 57,5 cm – umetanje letvica na poleđinu radi učvršćivanja
- Josef i Anni Albers – Putovanje kroz slijepo iskustvo, Vibe, zapisnici o stanju, pregled radova sa Fritzom Horstmanom, voditeljem Pedagoškog odjela iz Fundacije Josef i Anni Albers iz Connecticuta, SAD
- Bojanje drvenih podloga za određene predmete na izložbi

Paolo Scheggi, Oplà stick: muka po Paolu Scheggiju (5. rujna – 9. listopada 2019.)

Konzervatorsko-restauratorski radovi:

- retuš jednog od metalnih obojenih dijelova

Damir Očko, Ljudska mjera/Human scale (12. rujna – 14. studenoga 2019.)

Konzervatorsko-restauratorski radovi:

- uklanjanje nečistoća s papira (rad Studije za SPRING, 2012., tuš i olovka na papiru, 30 x 42 cm), razokviravanje crteža i apliciranje na podlogu

Pripremni radovi za izložbu Zagreb film (koja se otvara u siječnju 2020.)

- Radovi Zlatka Boureka:
  - kolaž crteži iz knjige A day with M.Tallchief and G. Skibine – uklanjanje požutjele ljepljive trake, čišćenje prozirne folije od ostataka ljepila i nečistoća, zamjena požutjelih ljepljivih traka s otpalih dijelova crteža novim beskiselinskim, lijepljenje prozirne folije beskiselinskim trakama
  - dva crteža temperom na papiru s mobilnim figurama – zamjena požutjele samoljepljive trake beskiselinskim samoljepljivim trakama
  - Nacrt za film 1971, bojena serigrafija – uklanjanje silikonskog ljepila, umetanje slike u ukrasni okvir Štapna lutka – plava- suho čišćenje, retuš
  - Maska – bijela – suho čišćenje, retuš
  - drveni lutak u pidžami, pričvršćivanje odvojenog drvenog elementa uz trup tijela, zamjena pamučnog konopa novim.
  - Bećarac – izrezani crtež – lijepljenje beskiselinskim trakicama
- Radovi Zvonimira Lončarića
  - slika na staklu – lijepljenje pukotine u staklu, pričvršćivanje stakla na drvenu podlogu, zamjena metalnih držača stakla novima
  - drvena ploča sa figurama – uklanjanje nečistoće, pričvršćivanje odvojenih figura uz ploču.

„Konstrukcije“ – retrospektivna izložba Zlatka Kopljara (14. prosinca 2019. – 16. veljače 2020.)

Konzervatorsko-restauratorski radovi:

- razokviravanje šest fotografija iz drvenih okvira, sanacija i bojenje okvira, primjereno uokviravanje fotografija

Kolekcija za budućnost / Akvizicije 2009. – 2019. (11. prosinca 2019. – 30. lipnja 2020.)

Konzervatorsko-restauratorski radovi – apliciranje na podloge:

- Robert Rauchenberg, Autobiography, 1968., offset litografija, inv.br. MSU 6826(1-3)

- Nam June Paik, Fluxus Island in Decollage Ocean, 1963., tisak, papir, inv.br. MSU 6271,
- William Anthony, Hamiltonian, 2005., olovka, papir, ugljen, pastel, inv.br. MSU 6528,
- Ensor Smiles, 2005., olovka, papir, ugljen, pastel, inv.br. MSU 6099,
- Girls on drugs, after Jim Shaw, 2008., olovka, papir, ugljen, pastel, inv.br. MSU 6569,
- Earthly Delights, 2008., olovka, papir, inv.br. MSU 6572
- Fitting abstraction makete- lijepljenje odvojenih pleksi i drvenih dijelova
- Igor Grubić You won't fool children of the revolution – sprejanje elemenata pomoću šablona

Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, izložba Refleksije Bauhauusa (22. listopada 2019. – 12. siječnja 2020.) – 17 umjetnina

- Vasko Lipovac, Ekvilibristi, 1957., ulje/platno, 104,5 x 72 cm, inv. br. 325 – lokalno ravnanje, kitanje, retuš, na okviru ispunjena kitom i retuš
- Ordan Petlevski, Apokalipsa, 1966., ulje/platno, 100 x 100 cm, inv. br. 1208 – kitanje i retuš
- Ordan Petlevski, Memento, 1969., ulje/platno, 130 x 90 cm, inv. br. 1357 – kitanje i retuš
- Ordan petlevski, Pijesak i ugljen, 1959., ulje/platno, 135 x 100,5 cm, inv. br. 702 – kitanje i retuš

Umjetnička galerija, Dubrovnik, Emocionalne regije duha (14. prosinca 2019. – 1. ožujka 2020.)

- Milan Konjović, Stradun, 1957., Inv.br. 1071 – kitanje retuš

Muzej likovnih umjetnosti, Osijek, Juraj Dobrović (28. studenoga 2019 – 23. veljače 2020.),

- Juraj Dobrović, 11 radova, uokviravanje i priprema radova za posudbu – čišćenje radova Ploča, 1964., boja / lesanit, 60 x 60 cm, inv.br. 7455, i Polje – rotacija, 1964., boja/lesanit, 65 x 65 cm, inv.br. 7459 – čišćenje

Pregled i zapisnici o stanju:

- Galerija umjetnina, Split, izložba Ptice i planine (2. – 30. rujna 2019.) Katarina Ivanišin Kardum, – 4 umjetnine inv. br. MSU 6957 (1-4)

- Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka, za izložbu Izložba s više naslova k, (od 2. srpnja do 12. rujna 2019.), 9 radova V. Marteka
- Veliki Tabor, Hum Košnički, za izložbu Oton Iveković, dva rada O. Ivekovića inv. br. MSU 204 i inv. br. MSU 231.
- Banski dvori (od lipnja 2019. do lipnja 2020.)
  - Julije Knifer Meandar u kut inv. br. MSU 1920 (1-2),
  - Oton Gliha Gromače 35-61 inv. br. MSU 1931,
  - Ivan Picelj CM-11-II inv. br. MSU 113
  - Vjenceslav Richter Sistarh, 1968.,msu ZR 104
- Umjetnička galerija Dubrovnik, Antun Masle (1919. – 1967.), retrospektivna izložba o 100. obljetnici slikarova rođenja (14. prosinca 2019. – 1.3.2020.), Antun Masle, Proljeće, 1955., inv. br. 254
- Gradski muzej Karlovac, izložba Slike našeg kraja, (18. prosinca 2019. – 8. ožujka 2020.), Ljubo Babić Rodni kraj (Pogreb), 1938. Inv.br. 392
- Zbog povrata vlasnicima pregledano i dokumentirano 145 djela Ede Murtića, – izrada zapisnika o stanju i pregled umjetnina

#### Konzervatorsko-restauratorski radovi na umjetninama drugih vlasnika:

- Vjenceslav Richter, skulptura iz privatnog vlasništva – čišćenje unutarnjih i vanjskih ploha pleksi-stakla, podljepljivanje traka u boji
- Ivana Popović, likovna mapa, privatno vlasništvo, format A4 – uklanjanje naljepnica i retuš
- Maketa Sveučilišne bolnice, 1985., obojano pluto, metal, pleksi-staklo, limeni okvir – suho čišćenje, kitanje, podljepljivanje odignutog sloja boje, lijepljenje odvojenih metalnih dijelova, rekonstrukcija obojanog pleksi stakla, retuš
- Miljenko Horvat, Hommage à Brancusi, 1990., kombinirana tehnika, 152 x 113 cm, vlasništvo Lauba – čišćenje, uklanjanje plijesni s površine

#### Ostalo

- Izrada tablice s mikroklimatskim podacima od jeseni 2016. za prostore povremenih izložbi i stalnog postava.

- Pregled građe izložene u stalnom postavu i izrada tablice s kategorizacijom prema osjetljivosti materijala i dopuštenom trajanju izlaganja, kontroliranje i prilagođavanje jačine rasvjete u izložbenim prostorima.
- Nastavak suradnje s Tefikom Murselijem na izradi programa „Sonda“ za dokumentiranje konzervatorsko-restauratorskih postupaka.
- Hrvatsko muzejsko društvo – M. Pavić obavlja dužnost koordinatorice Sekcije restauratora i preparatora HMD-a te je članica izvršnog odbora HMD-a.

Konzervatorsko-restauratorski postupci su provedeni na 70 djela u 2019. godini.

Ciljevi programa:

- Odjel zaštite i restauracije MSU svojim kontinuiranim radom omogućuje prezentaciju muzejske građe i doprinosi očuvanju novije baštine. Odjel provodi istraživanja, pasivnu i aktivnu zaštitu i restauraciju. Cilj programa je čuvanje suvremene umjetnosti kroz zaštitu materijala i njihova značenja, zaustavljanje procesa propadanja, omogućavanje izlaganja djela koja nisu zatečena u prezentabilnom stanju, stabiliziranje materijala, istraživanje novih materijala i tehnika ali i educiranje stručne i šire publike. Odjel konstantno istraživanjima doprinosi razumijevanju i interpretaciji djela te svojim radom čuva njihovu vrijednost.

Leila Topić

- Iznova digitalizirani film Ivane Tomljenović Meller Film inv. br. 2512 koji se izvorno nalazi na 8 mm traci, prebačen je na server MSU-a. Digitalizaciju filma je izveo Kornmanufaktur Studio iz Berlina.

## 2.4. Ostalo

Leila Topić

- Za Zbirku fotografija u zagrebačkom studiju B0 izrađene su sljedeće izložbene kopije:
  - Inv. br. MSU 2473, Tomljenović Meller, Na gradnji
  - Inv. br. MSU 2475, Tomljenović Meller, Cigle
  - Inv. br. MSU 2507, Tomljenović Meller, Gradilište
  - Inv. br. MSU 2508, Tomljenović Meller, Snimanje na gradnji
  - Inv. br. MSU 2509, Tomljenović Meller, Nogometna utakmica



- Inv. br. MSU 2510, Tomljenović Meller, S nogometne utakmice
- Inv. br. MSU 2511, Tomljenović Meller, Djeca na nogometnoj utakmici
- Inv. br. MSU 2476, Tomljenović Meller, Studija
- Inv. br. MSU 1945 (1-365), Željko Jerman, Moja godina

### **3. DOKUMENTACIJA**

Jasna Jakšić, voditeljica

Ivna Jelčić, arhivska tehničarka

Sanela Tepić, informatičarka

- U 2019. godini u sklopu djelatnosti Dokumentacijskog i informacijskog odjela snimljeno je ukupno 2297 fotografija muzejskih programa, otvorenja i raznih događanja – 35 izložbi i 6 posebnih događanja.
- Podaci o muzejskim programima korišteni su za pripremu pregleda muzejskih izložbi i događanja od preseljenja u novu muzejsku zgradu do kraja 2019. godine, u sklopu izložbe Akvizicije.
- Djelomično je digitaliziran Arhiv Motovunskih susreta i preventivno je zaštićen. Preventivno je zaštićeno 180 jedinica iz Fototeke MSU.
- Građu je na uvid i za objavljivanje tražilo ukupno 35 vanjskih korisnika, te jedan korisnik za posudbu.

#### **3.1. Inventarna knjiga**

Tijekom 2019. godine u fundus Muzeja suvremene umjetnosti su upisana 34 nova rada od čega je 7 radova otkupljeno a 27 radova je donirano / poklonjeno muzeju.

#### **3.5. Videoteka**

Ivana Kancir

- Audiovizualno dokumentiranje (snimanje i montaža) predstavlja jednu od temeljnih djelatnosti muzeja. Audio-vizualni odjel izrađuje AV dokumentacijski materijal s godišnjom muzejskom produkcijom, te obrađuje muzejski fundus na digitalnim formatima za potrebe dokumentacije i reprodukcije. Prikupljena i producirana građa se postupno stručno obrađuje, digitalizira i informatički katalogizira da bi bila

dostupna korisnicima. Kako MSU nema stalno zaposlenog snimatelja, fotografa i montažera taj se segment rada odjela rješava angažiranjem vanjskih suradnika. Prema programu rada Muzeja za 2019. godinu te u skladu s dodijeljenim sredstvima odrađeno je snimanje, montiranje tj. produkcija autorskih filmova sljedećih projekata / izložbi koji uključuju i izjave umjetnika održanih u MSU galeriji: Grgur Akrap – Dvije sobe, Sigmar Polke – Glazba nerazjašnjenog porijekla, Paolo Scheggi – Oplà stick 1969-2019 (performans i izložba), Vlado Martek – Biti papirić pokraj muzeja – filozofski ambijent uz jubilej MSU-a; izložbe u velikom prostoru: Zoltan Novak – Svijet bez mjere, Ivana Popović – Ljubav i otpor, Futurizam – dinamizam i boja, 12. HT izložba – godišnja nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost, Mirjana Vodopija – Lutajući krajolik, Heimo Zobernig, Damir Očko – Ljudska mjera / Human Scale, Davor Vrankić – Obećavam ti čudo. Uz sve navedeno realiziran je i desetominutni film o programskom djelovanju MSU-a u razdoblju od 2015. – 2019. za potrebe te kao sastavni dio izložbe Akvizicija MSU-a. Navedeni se filmski radovi stručno obrađuju i zavode u bazu S++.

- Audio-vizualni odjel paralelno s radom na audiovizualnom dokumentiranju djelatnosti MSU-a radi i na digitalizaciji tj. preventivnoj zaštiti starih video formata i traka (mini dv, vhs, bete) s dragocjenom audiovizualnom dokumentacijom starog muzejskog programa. Cilj preventivne zaštite je sustavno digitalizirati i obraditi svu MSU audiovizualnu građu, te ju imati pohranjenu u formatima u skladu s vremenom i potrebama. Realizirana je predviđena digitalizacija građe ujedno i preventivna zaštita 14 sati audiovizualnog materijala vezanog uz djelatnost muzeja programsko izložbene djelatnosti – starijih godišta muzejske produkcije na medijski zastarjelim nosačima. Građa je digitalizirana i formatirana u mp4, mpeg, avi formate, te je pohranjena na HD-u. U ovom je obliku pregledna, operabilna te u formatima pogodnim za razmjenu i daljnju uporabu.

### **3.6. Hemeroteka**

Prikupljena su 943 članka o muzejskim aktivnostima i događanjima, u razdoblju 2.1.do 31. prosinca 2019. Sva hemerotečna građa je obrađena i upisana u S++.

### **3.9. Ostalo**

Knjiga ulaska MSU ima 227 zapisa.

## **4. KNJIŽNICA**

Jasna Jakšić, dipl. knjižničarka, voditeljica

Zrinka Ivković, dipl. knjižničarka

### **4.1. Nabava**

- U 2019. godini knjižnični je fond povećan za ukupno 1014 inventarnih jedinica. U sklopu programa Knjižnice kupljeno je 194 knjiga te godišnje pretplate na 8 stručnih časopisa.
- Realizirana je razmjena publikacija s partnerskim institucijama, koja se provodi na zahtjev, te je putem razmjene pribavljeno 179 inventarnih jedinica.
- Za Zbirku rijetkih i starih izdanja knjižnice MSU otkupljene su 2 autorske knjige umjetnice Ivane Franke, 2D-3D i Distant feeling.

### **4.2. Stručna obrada knjižničnog fonda**

- 2019. godine u knjižničnu bazu unešeno je, i u inventarnoj knjizi upisano 767 kataložnih jedinica.
- Zbirka rijetkih izdanja (Rara) ima ukupno 389 potpuno razrađenih kataložnih jedinica, od toga za 2019. godinu ukupno 16.
- Od dosadašnjih 3538 obrađenih naslova i sveščića periodike, tj 790 naslova, 2019. godine obradilo se 49 naslova.
- U K++ bazi su 9735 obrađena članka (analitika), a 2018. obradila su se 1686 novih članaka.
- 2018. započelo se sa upisom u knjižničnu bazu publikacije iz Donacije Silvane Seissel, vezano za zbirku Donacija Silvane Seissel, što se nastavilo i u 2019. godini.
- 2018. – 2019. ukupno je upisano i obrađeno u K++ 523 jedinica građe
- 2019. Upisano je i obrađeno 71 publikacija (knjige i monografije), te 51 naslov časopisa.

### **4.3. Zaštita knjižnične građe**

- Preventivno je zaštićeno 56 naslova.

#### **4.4. Služba i usluge za korisnike**

- Osim kustosa i stručnog osoblja MSU, knjižnicom su se koristila 42 vanjska korisnika.

#### **4.5. Ostalo**

- Izrađena je bibliografija Zlatka Kopljara (Zrinka Ivković)
- Bibliografija za katalog izložbe Ljubav i otpor Ivane Popović (Zrinka Ivković)
- U prostorima Knjižnice MSU održana je nastava za studente Akademije likovnih umjetnosti (29. studenoga), kolegij o umjetničkoj knjizi dr. sc. Ivane Keser (12 posjetitelja).
- U prostorima Knjižnice MSU održano je izlaganje o fondovima i programima knjižnice MSU za studente informacijskih znanosti Sveučilišta u Zadru (48 studenata uz 2 profesora).

### **5. STALNI POSTAV**

#### **5.1. Novi stalni postav**

U skladu s programom za 2019. godinu u rujnu je zatvoren za javnost dosadašnji stalni postav pod nazivom Zbirke u pokretu koji je do 22. rujna posjetilo 14.645 posjetitelja.

S ciljem priprema za novi stalni postav koji će se otvoriti u drugoj polovici 2020. godine izvršen je obiman posao skidanja 600 umjetnina koje su bile izložene na tri kata na 3500 četvornih metara.

U tu svrhu realizirani su predviđeni troškovi, a to su bili najam platforme za skidanje radova na visini i za demontažu teških radova, nabava reznih ploča i skalpela za demontažu rada Penezić i Rogina. Također, izvršeni su popravci na oštećenim zidovima. U svrhu zadržavanja postojećih zidova, a kako ne bi bilo potrebno rušiti postojeće zidove, isplaćen je autorski honorar za arhitekturu stalnog postava.

Paralelno s radovima na skidanju postava i pripremi prostora za novi stalni postav, kustosice MSU – Daniela Bilopavlović Bedenik, Ivana Gorički, Dunja Martić Štefan, Nataša Ivančević, Kristina Bonjeković Stojković, Radmila Iva Janković, Leila Topić, Martina Munivrana, Ivana Kancir, Marina Benažić, Vesna Meštrić i Snježana Pintarić radile su na stručnim pripremama

– izradi koncepta, odabiru umjetnina, fotografiranju radova i skeniranju arhivske i dokumentarne građe.

## **5.2. Izmjene stalnog postava**

Naziv: Zbirke u pokretu

Autori stručne koncepcije: Nada Beroš i Tihomir Milovac

Autori likovnog postava: Tihomir Milovac

Opseg (broj eksponata): 600

Površina u m<sup>2</sup>: 4500

Vrijeme održavanja: 1. siječnja 2019. – 22. rujna 2019.

Kraći opis: U sklopu redovnih promjena u stalnom postavu Zbirke u pokretu zamijenjeno je više pojedinačnih djela u pojedinim tematskim cjelinama postava. U cijelosti su zamijenjeni radovi u cjelini Slika bez kraja te je proširen postav enformelističkim i srodnim djelima iz perioda 1960-1980.

## **6. STRUČNI RAD**

Rad Odjela zbirki za 2019. Godinu

voditeljica: Nataša Ivančević

Unutar Odjela zbirki MSU-a, nalazi se četrnaest jedinica od kojih je u osam jedinica raspoređen fundus Muzeja i to: Zbirka slikarstva, Zbirka skulpture, Zbirka fotografije, Zbirka filma i videa, Zbirka medijske umjetnosti, Zbirka crteža, grafika, plakata i radova na papiru, Zbirka marginalne umjetnosti, Zbirka Marie-Luise i Ruth Betlheim), a u šest jedinica su posebne zbirke dane na upravljanje od strane Grada Zagreba: Zbirka Vjenceslava Richtera i Nade Kareš Richter, Arhiv Tošo Dabac, Donacija Silvane Seissel, Zbirka Benka Horvata, Atelje Kožarić, Zbirka slika, crteža, stripova i plakata Andrije Maurovića. Tijekom 2019. zbirke muzeja su obogaćene za 34 umjetnine koje su katalogizirane i inventarizirane, dokumentirane te preventivno zaštićene. Navedena stručna obrada vodi se u programskom paketu M++ (korisnička podrška tvrtke Link2 d.o.o.). Nastavljen je rad na digitalizaciji muzejske građe, s fokusom na radovima iz Zbirke crteža, plakata i radova na papiru. Napravljena je selekcija radova iz Zbirke koji zahtijevaju digitalizaciju u visokoj rezoluciji te je digitalizirano ukupno 211 umjetničkih radova. Digitalizacijom građe Zbirke i cjelovitošću

dokumentacije, određene odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi, omogućena je digitalna dostupnost građe za istraživanje i pohranu digitalnog sadržaja za potrebe medijskog prezentiranja, zaštita izvornika, pohranjivanje master snimki (tiff) i izvedenih (jpeg) na mrežnu bazu podataka, u program M++ te uređaje (hard disk) za pohranu digitalnih podataka, kao i dostupnost građe na lokalnom mrežnom sustavu.

U 2019. završena je redovita Revizija Ateljea Kožarić. U prosincu 2019. započela je redovita Revizija muzejskog fundusa koja je u tijeku (Zbirka filma i videa, Zbirka crteža, grafika, plakata i radova na papiru i Zbirka Benka Horvata). Kustosi su radili na preuzimanju umjetnina s izložbe Zbirke u pokretu stalnog postava koje su preventivno zaštićene i pospremljene u čuvaonice tijekom kraja rujna i tijekom listopada 2019. Kustosi zbirki su sudjelovali u pripremama izložbe Kolekcija za budućnost / Akvizicije 2009. – 2019. na poslovima stručne suradnje te su pripremale građu za opremanje i fotografiranje. Kustosi rade na pripremi muzejske građe za posudbu za potrebe drugih muzeja i galerija te je tijekom 2019. posuđeno 161 umjetnina dvadeset jednoj instituciji u zemlji i svijetu. Za potrebe restauracije predane su 52 umjetnine. Kustosi su kontinuirano sudjelovali na sastancima razrade koncepcije Novog stalnog postava kao članice kustoskog tima MSU-a. Redovito prate izložbene programe drugih muzeja. Dio kustosa je posjetio Bijenale vizualne umjetnosti u Veneciji.

## ZBIRKA SLIKARSTVA

voditeljica: mr. sc. Snježana Pintarić

kustosica: Martina Munivrana

Zbirka slikarstva Muzeja suvremene umjetnosti sadrži više od tisuću i četiristo djela hrvatskih i inozemnih umjetnika i umjetnica obuhvaćajući širok vremenski raspon od početka 20. stoljeća do danas. S aspekta povijesnog razvoja manji dio zbirke čine djela umjetnika i umjetnica iz razdoblja prije Drugoga svjetskog rata, koja su značajna za razumijevanje povijesti slikarstva 20. stoljeća u Hrvatskoj, ali i suvremenih umjetničkih pojava. Zbirka također okuplja djela umjetnika i pokreta koji su obilježili drugu polovicu 20. stoljeća: od geometrijske apstrakciju grupe EXAT 51 do konceptualnog umjetničkog istraživanja na ovim prostorima, na izmaku desetljeća objedinjenog pod nazivom Nova umjetnička praksa. Posebnu cjelinu unutar Zbirke čine djela samoukih slikara iz nekadašnje Zbirke marginalne umjetnost.

Strategija razvoja Zbirke temelji se na praćenju relevantnih hrvatskih i inozemnih umjetničkih ostvarenja koji uključuju autore srednje i mlađe generacije, koji promoviraju slikarstvo kao medij. Kako bi Zbirka mogla što potpunije predstaviti javnosti razvoj umjetničkih pravaca i inovativnih pristupa i pojava u slikarstvu, otkupi se odnose i na radove umjetnika koji su već zastupljeni u zbirci a kako bi upotpunili razvojnu liniju hrvatske i inozemne umjetnosti slikarstva druge polovice 20. i 21. stoljeća.

Tijekom 2019. godine radi proširenja Zbirke realizirane su donacije i otkupi hrvatskih suvremenih umjetnika.

### **6.1. Stručna obrada muzejske građe**

Kristina Bonjeković Stojković

- Kontinuiran rad na stručnoj obradi umjetnina, sustavnoj računalnoj obradi muzejske građe, dopunjavanju katalogizacije inventariziranih radova i dokumentacije u informacijskom sustavu M++ vođenjem evidencije o smještaju, izlaganju radova, utvrđivanju vrijednosti radova.
- Poslovi vezani uz rad na zbirci od pisanja strategija razvoja Zbirke, sastavljanja prijedloga, obrazloženja za otkupe i donacije, organizacije posudbi umjetnina za muzejske institucije – priprema i realizacija posudbenih ugovora, koordinacija transporta i opremanja radova, nadgledanje pakiranja radova, izrada dokumentacije i specifikacija koje prate muzejske predmete, predavanje i preuzimanje umjetnina.
- Nastavljen je kontinuirani rad na izradi fotodokumentacije koja uključuje snimanje, evidentiranje, pohranu, pridruživanje fotografija kataloškim jedinicama u bazi podataka M++.
- Digitalizacija građe Zbirke crteža, grafika, plakata i radova na papiru i cjelovitost dokumentacije omogućava digitalnu dostupnost građe za istraživanje te omogućava zaštitu građe stvaranjem fototeke za pohranu sustavnim nadopunjavanjem fonda digitalnih preslika. Rezultat digitalizacije je izvedena i dostupna, širokoj i stručnoj javnosti, fotodokumentacija o muzejskoj građi zbirke, kao i kvalitetna dokumentacija master snimki za potrebe izdavačke djelatnosti (kataloga, deplijana, plakata izložbi) i suradnje s medijima (promidžba događanja, tisak, časopisi) usustavljena u digitalnu bazu podataka. Digitalizacijom se posredno ostvaruje zaštita građe jer se osiguranjem pristupa digitalnim preslikama smanjuje korištenje izvornika te se pomoću master

snimaka omogućava izrada preslike koje mogu nadomjestiti izvornik, odnosno izrada izložbenih kopija.

- Projekt se odvija u više etapa, a tijekom 2019.g. ostvarene su sljedeće aktivnosti:
  - provedena je priprema građe za snimanje prema prethodno izrađenom kriteriju za izbor radova i prema prethodno sastavljenim metapodacima
  - izrada novih metapodataka prema do sada digitaliziranim radovima
  - fotografiranje radova – digitalizacija
  - pohranjivanje master snimki na vanjske tvrde diskove (tiff) i izvedenih (jpeg) na mrežnu bazu podataka i u program M++
- Napravljena je selekcija radova iz Zbirke koji zahtijevaju digitalizaciju u visokoj rezoluciji, a riječ je o pretežno novim akvizicijama, radovima prve polovice 20. st. koji predstavljaju važne pojave avangardne i moderne umjetnosti te radovima koji nisu imali fotografiju u visokoj rezoluciji. Ovim projektom u 2019. godini digitalizirano je ukupno 211 umjetničkih radova.

Leila Topić

U M++ obrađeni su sljedeći radovi:

- Za Zbirku filma i videa: Damir Očko, DICTA II (safewords), 2018. g., HD video, u trajanju 10'20". Inv. br. MSU 7605
- Za Zbirku fotografije: Michal Iwanowski, ciklus Udaljen od ljudi, 2012. – 2013. g., digitalna fotografija / arhivski papir. Inventarni brojevi: MSU 7581 do 7590.
- Za Zbirku medijske umjetnosti: Andreja Kulunčić, ART-ACT-BOX: Performativnost izložbe, 2018. g., multimedijaska instalacija, 2. nagrada natječaja Nagrada T-HT za 2019., inv. br. MSU 7604 (1-6)

Ivana Kancir

- za potrebe rada na izložbi *Strip i vizualna kultura* – proučavanje arhiva Udruženje za razvoj kulture "URK"-a
- kontinuirano praćenje izložbi u muzejskim i galerijskim institucijama u zemlji i inozemstvu.



### 6.3. Revizija građe

U 2019. provedena je revizija Ateljea Kožarić u sastavu Vesna Meštrić, viša kustosica (predsjednica komisije), Višnja Igrc, muzejska tehničarka (članica komisije), Ivan Tudek, muzejski tehničar (član komisije).

### 6.5. Posudbe i davanje na uvid

- Za potrebe izložbi posuđeno je 161 institucijama umjetnina
  - Anabel Zanze, Gliptoteka HAZU, Zagreb. (1 umjetnina)
  - Stany skupiena (States of Focus), Wroclaw Contemporary Museum, Wroclaw, (3 umjetnine)
  - Na robu: vizualna umetnost v Kraljevini Jugoslaviji (1929-1941) Moderna galerija, Ljubljana, (8 umjetnina)
  - Neka jedu kolače Umjetnički paviljon, Zagreb, (3 umjetnine)
  - Vertigo. Op Art and History of Deception 1520-1970, MUMOK, Beč, (6 umjetnina)
  - Hommage V. K. – u, Muzej likovnih umjetnosti, Osijek, (7 umjetnina)
  - Oton Iveković i Veliki Tabor, Muzeji hrvatskog zagorja, Gornja Stubica, (2 umjetnine)
  - Izložba s više naslova, Muzej moderne i suvremene umjetnosti, Rijeka, (9 umjetnina)
  - Refleksije Bauhauasa – Akademija primijenjenih umjetnosti u Zagrebu 1949. – 1955., Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, (17 umjetnina)
  - Katarina Ivanišin Kardum, Galerija umjetnina, Split (1 umjetnina)
  - Čistač, Muzej savremene umetnosti, Beograd, (1 umjetnina)
  - Umjetnost i život su jedno – Udruženje umjetnika Zemlja 1929. – 1935., Galerija Klovićevi dvori, Zagreb, (8 umjetnina)
  - Mačka u hrvatskoj likovnoj umjetnosti, Galerija Prica, Samobor, (4 umjetnine)
  - Milan Konjović, Umjetnička galerija, Dubrovnik, (1 umjetnina)
  - Bauhaus: od škole do pokreta, Galerija umjetnina, Split, (59 umjetnina)
  - Juraj Dobrović, Muzej likovnih umjetnosti, Osijek, (11 umjetnina)
  - Tartagline police, Galerija Forum, KIC, Zagreb, (1 umjetnina)
  - Radoslav Putar i Miljenko Horvat – retrospektiva, Gradski muzej, Varaždin, (1 umjetnina)

- Antun Masle (1919. – 1967.), Umjetnička galerija, Dubrovnik, (1 umjetnina)
- Vizije grada (1950. – 2000+), Moderna galerija, Zagreb, (16 umjetnina)
- Slike našeg kraja, Galerija „Vjekoslav Karas“, Karlovac, (1 umjetnina)
- Za potrebe restauracije predane su 52 umjetnine.
- Kolekcija za budućnost / akvizicije 2009. – 2019., iz Zbirke Marie Luise i Ruth Betlheim izloženo je 42 umjetnine i 19 dokumenata

Vođenje poslova posudbe umjetnina iz fundusa MSU drugim ustanovama:

- Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport (6 umjetnine)
- Gradska skupština grada Zagreba (39 umjetnina)
- Hrvatska narodna stranka (13 umjetnina)
- Hrvatski sabor (15 umjetnina)
- Ministarstvo kulture RH (6 umjetnina)
- Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija RH – Veleposlanstvo RH u Londonu (5 umjetnina)
- Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija RH – Veleposlanstvo RH u Parizu (20 umjetnina)
- Muzeji hrvatskog zagorja (1 umjetnina)
- Muzej grada Splita (2 umjetnine)
- Muzej hvarske baštine (1 umjetnina)
- Odvjetničko društvo Bogdanović, Dolički i partneri (2 umjetnine)
- Ured predsjednice RH (3 umjetnine)
- Ustavni sud RH (10 umjetnina)
- Interkapital (11 umjetnina)

Ivana Kancir

- posudba rada iz Donacije Silvane Seissel za izložbu 3C i tričarija – Veš-tica uva-žena, 1939, akvarel, tuš, papir, inv. br.: ds 268 Modernoj galeriji u Ljubljani za izložbu Na rubu: vizualna umjetnost u Kraljevini Jugoslaviji (1929–1941)
- za potrebe izložbe Kuće arhitekture Oris-a pod nazivom Spomen- park Dotrščina davanje na uvid građe iz Donacije Silvane Seissel

Kristina Bonjeković Stojković

- Poslovi vezani za posudbe umjetnina iz fundusa MSU-a: korespondencija s posuditeljima, koordinacija s voditeljima zbirke, koordinacija s Odjelom zaštite i restauracije, koordinacija muzejskih tehničara, koordinacija transporta prihvata ili/i otpreme umjetnina uz prateće administrativne poslove, priprema ugovora.

Na rubu: vizualna umjetnost u Kraljevini Jugoslaviji (1929-1941). Moderna galerija Ljubljana

Vertigo. Op Art and a History of Deception 1520–1970, Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien

priprema ugovora

KOBERSTEIN FILM, Belforter Strasse 26, 10405 Berlin, Germany

- Posudba radova iz Zbirke crteža, grafika, plakata i radova na papiru
- Priprema radova za posudbu za izložbu Vlade Marteka Izložba s više naslova, Muzej moderne i suvremene umjetnosti Rijeka
- Priprema i opremanje radova za posudbu za izložbu Hommage V.K-u, Muzej likovnih umjetnosti, Osijek
- Priprema i opremanje radova za posudbu za izložbu Refleksije Bauhauusa – Akademija primijenjenih umjetnosti u Zagrebu 1949. – 1955., Galerija Klovićevi dvori
- Priprema i opremanje radova za posudbu za izložbu Umjetnost i život su jedno. Udruženje umjetnika Zemlja, Galerija Klovićevi dvori
- Priprema i opremanje radova za izložbu Ikonografija grada ii. (1950. – 2000+), vizije grada, Moderna galerija
- Priprema i opremanje radova (68) za izložbu Kolekcija za budućnost / akvizicije 2009. – 2019.
- Redoviti ispisi i davanja na uvid kataloških ispisa iz baze M++ prema zahtjevima stručnjaka i ostalih vanjskih korisnika.

Leila Topić:

- Iz Zbirka Filma&videa i Zbirke fotografije za izložbu Akvizicije 2009 – 2019. Kolekcija za budućnost izloženi su sljedeći radovi:
  1. Dalibor Martinis razgovara s Daliborom Martinisom, 1978. – 2010. g., video, t=9 min, 50 sek, inv. br. MSU 6611
  2. Ksenija Turčić, Ljubavnica, 2003. g., interaktivna video instalacija, dimenzije promjenjive, inv. br. MSU 7260

3. Neli Ružić, Stolen Future, 2014. – 2015. g., HD video / video, trajanje: 5'23"; 16:9, inv. br. MSU 6989
4. Vesna Mačković, Ana Opalić; Vesna Mačković, Pozdrav, 2014. g., HD video, 9'36", inv. br. MSU 7159
5. Igor Grubić, Spomenik, 2015. g., film, t=44 min, inv. br. MSU 7261
6. Michal Iwanovski, Udaljen od ljudi, 2012. g. – 2013. g., digitalna fotografija / arhivski papir, 70 x 100 cm, inv. br. MSU od 7851 – 7590
7. Borko Vukosav, Jezera, 2014. g., analogna fotografija u boji / forex, 100 x 125 cm, inv. br. MSU 6819(1-6)
8. Mario Kučera, Iz serije Vrt/Garden, 2001. – 2005. g., kaširano na plastiku / ink-jet print, inv. br. MSU 6094 (1-9) vidjeti koji su ispravni
9. Ana Opalić,  
Inv. Br. MSU 4425, 4424, 4423, 4422, 5498-7, 5498-3, 5498-4, 5498-5
10. Jasenko Rasol: Rennes IV, 2003. g., želatinski srebrotisak, 53,3 x 50 cm, inv. br. MSU 6199  
Kyoto X, 2000. g., želatinski srebrotisak, 53 x 50 cm, inv. br. MSU 6197  
Paris I, 2000. g., želatinski srebrotisak, 53,8 x 50,6 cm, inv. br. MSU 6193  
Paris I, 2000. g., želatinski srebrotisak, 53,7 x 50,2 cm, inv. br. MSU 6200
11. Slaven Tolj, Prekinute igre, 1993. g., c/b fotografija, 60,5 x 51 cm, inv. br. MSU 6612 (1-2)
12. Sandra Vitaljić, Voljena, 2011. – 2013. g., postamenti, fotografija / pleksi, 20 x 5 x 20 cm, inv. br. MSU 6696 (1-24)
13. Jagoda Kaloper, Žena u ogledalu, 2008. – 2011. g., inv. br. MSU 5357-1
14. Hrvoje Slovinc, Bez naziva (Layla), 2013. g., fotografija u boji, 50 x 50 cm, inv. br. MSU 6613  
Bez naziva (Frank), 2013. g., fotografija u boji, 50 x 50 cm, inv. br. MSU 6614
15. Marko Tadić, I speak true things, 2009. g., drveni box: 300 x 150 x 250, video: 6':  
crteži: 36,5 x 28 x 2, 48,5 x 36 x 2, 70 x 54 x 2,54 x 36 x 2, 43,5 x 38, 58 x 52, 49 x 36,5, 48,5 x 30,5, 64,5 x 30, 59,5 x 50, 66 x 49, 54 x 38,5, 29 x 27,5, 75 x 55, 70 x 54, 105 x 76, dimenzije instalacije – promjenjive, inv. br. MSU 4823 (1-22)
16. Fabian Knecht, Entfachung / Raspirivanje I, 2013. g., fotografija u boji, 100 x 150 cm, inv. br. MSU 6827
17. Žarko Vijatović, bnv. Br. MSU 7475, 7476, 7478, 7479

## 6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- s izlaganjem:

Nataša Ivančević

- Izlaganje na međunarodnoj konferenciji – Monument. Central and Eastern Europe 1918-2018, Varšava, Królikarnia Muzeum Rzeźby, The Fate of Vojin Bakić's Monument in Two Political Systems, 23. ožujka 2019.
- Izlaganje na Umjetničko-znanstvenom skupu Land Art, Earth Art, Earthworks: z/Zemlja i antropocen, MSU: Projekt i izložba Predah za rijeku Savu (1989. – 1990.) pioniri eko arta Newton i Helen Mayer Harrison u Hrvatskoj, Muzej suvremene umjetnosti Zagreb, 10. listopada 2019.

Mirta Pavić

- M. Pavić aktivno sudjeluje u europskom projektu COST mreža CA18130 European Network FOR Chemical Elemental Analysis by Total Reflection X-Ray Fluorescence (Elementna kemijska analiza primjenom totalne rentgenske fluorescencijske spektroskopije).
- Mirta Pavić dobila je stipendiju The Gabo Trust (UK) za sudjelovanje na konferenciji NACCA/ MACCH Bridging the Gap: Theory and Practice in the Conservation of Contemporary Art koja je održana na Sveučilištu u Maastrichtu, Nizozemska (24. – 27. ožujka 2019.).
- Mirta Pavić, viša konzervatorica-restauratorica, voditeljica Odjela zaštite i restauracije MSU održala je usmeno izlaganje na konferenciji Living Matter/La Materia Viva: Zaštita bioloških materijala u suvremenoj umjetnosti, koja se održala u Mexico Cityju od 3. do 5. lipnja 2019. Konferenciju su organizirali Getty Conservation Institute (GCI), Museo Universitario Arte Contemporaneo (MUAC) i ENCRyM (Escuela Nacional de Conservación, Restauración y Museografía "Manuel del Castillo Negrete") Nacionalnog instituta za antropologiju i povijest. Znanstveni odbor konferencije je odabrao izlaganje prema prijavljenom sažetku, a na konferenciji je ukupno predstavljeno 22 istraživačka rada, dvije uvodne prezentacije pozvanih govornika i četiri prezentacije umjetnika koji rade s biološkim materijalima. Tema predavanja M. Pavić bila je konzervacija kruha iz zbirke MSU pod naslovom: Crumb(ling) Display: The Conservation of Bread in the Museum Collection, a interdisciplinarno istraživanje je provedeno u suradnji s doc. dr. sc. Jasnom Jablan

(Farmaceutsko-biokemijski fakultet. Odjel za analitičku kemiju) i dr.sc. Ivanom Bačić (Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja 'Ivan Vučetić'). Prihvaćeni radovi bit će objavljeni u tiskanom zborniku radova u izdanju Getty fundacije.

Konferencija je okupila oko 300 sudionika i obradila teme sakupljanja, izlaganja, čuvanja i konzerviranja i restauriranja umjetničkih radova koji sadrže biološke materijale kao i konceptualne, etičke i praktične aspekte brige o njima u muzejima te načinu na koji inicijalna ideja ovakvih radova može otežati ustaljenu muzejsku praksu obrade predmeta. Stručnjaci s raznih kontinenata su govorili o navedenim problemima i iskustvu rada u različitim uvjetima i institucijama te aktivno raspravljali tijekom šest panel diskusija. Mogućnost razmjene iskustava i znanja o području koje još uvijek iziskuje puno istraživanja te stručno umrežavanje uspješno su postignuti ciljevi tog stručnog skupa. Također, predstavljanje fundusa MSU i dostignuća muzejskog konzervatorsko-restauratorskog odjela na međunarodnom skupu doprinosi vidljivosti našeg rada u svijetu i promicanju lokalne baštine. Predstavljena analiza materijala građe iz MSU fundusa provedena je najnovijom metodom u svijetu, RISE analitičkom metodom koja na istom uzorku primjenjuje Raman spektroskopiju i SEM.

- Rezultati provedenih istraživanja na biološkim materijalima iz muzejskih fundusa diljem svijeta uvelike doprinose radu u muzejskim institucijama neovisno o zemljopisnom položaju.

11. susreti Sekcije restauratora i preparatora HMD-a održani su u Lošinjskom muzeju i Muzeju Apoksiomena u Malom Lošinj (11. – 12. travnja 2019.), a na stručnom skupu su sudjelovale sve tri djelatnice zaposlene u Odjelu zaštite i restauracije i muzejski tehničar Davor Filipčić.

Kristina Matković je prisustvovala na međunarodnom simpoziju o restauriranju umjetnina na papiru (Works of art on parchment and paper) na Slovenskom sveučilištu u Ljubljani (6. – 8. lipnja 2019.), kojeg je organiziralo Ministarstvo kulture i Arhiv Republike Slovenije.

Tihomir Milovac

- Izlaganje Television and Video, Genesis (The beginings of Croatian video art) na Émergence de l'art vidéo en Europe: historiographie, théorie, sources et archives (1960-1980)

Tema: Video umjetnost u Europi od 1960 do 1980.

Sveučilište Paris 8 pokrenulo je formiranje arhiva europske video umjetnosti u formativnom razdoblju 1960-1980. godine. Tijekom proteklih nekoliko godina održane su konferencije na kojima su pojedine zemlje predstavile povijest svoje video umjetnosti tog razdoblja. Na ovogodišnjoj konferenciji sudjelovali su povjesničari umjetnosti i umjetnici iz Njemačke, skandinavskih zemalja, Češke, Francuske i Hrvatske.

Vesna Meštrić

- Bauhaus as a Model for Education, međunarodna konferencija Bauhaus: The Imperative of Transparency, Moderna galerija, Ljubljana, 7. – 8. prosinca 2019.

Martina Munivrana

- Sudjelovanje i izlaganje na konferenciji CIEG II, drugom međunarodnom interdisciplinarnom kongresu na temu Rodne, feminističke i ženske studije: refleksivnost, otpor i djelovanje, 23. – 27. srpnja 2019. Održala je izlaganje (u trajanju od 20 min) na temu: Performativna konstrukcija identiteta kroz osobno i postkolonijalno tijelo izvedbe. U svom predavanju, uz predstavljanje MSU-a, ključne suvremene hrvatske institucije kao i hrvatske suvremene umjetničke scene, prezentirala je i naglasila važnost suvremene umjetnosti u propitivanju društveno aktualnih tema kao što su identitet, migracija, nacionalizam, rod, spol, kao i važnost muzeja kao ključne umjetničko društvene institucije koji svojim djelovanjem kroz prezentaciju određenih problematskih tema sudjeluje u osvještavanju pojedinca i društva. Na konferenciji je sudjelovalo 200 participanata različitih nacionalnosti i disciplina, 155 izlagača.

- bez izlaganja:

Daniela Bilopavlović Bedenik

- Sudjelovanje na CreArt SEMINARU za kustose Between Public and Private – Good Curatorial Practice, 20. – 24. ožujka 2019., Genova, Italija – izabrana putem natječaja CreArta koji je objavio HDLU

- Sudjelovanje na CreArt seminaru za kustose The Art Galleries and their Work with Local Artists, Skopje/Makedonija 02. – 06.10.2019. – izabrana putem natječaja CreArt koji je objavio HDLU

Jasna Jakšić

- Sudjelovanje na edukacijskoj radionici Building Digital Skills and Literacies for Museums and Digital Archives, 20. – 22. studenoga 2019.
- Sudjelovanje na programu Javne konzultacije o perspektivama i izazovima Kreativne Europe 2021.–2027. – potprogram Kultura. 26. listopada 2019.

Vesna Meštrić,

- Umjetnost i djeca / Art and children, međunarodna umjetničko-znanstvena konferencija Arts and Creativity in Education Conference, 2019, Zagreb, 7. – 9. ožujka 2019. (s Lanom Gospodnetić)
- Bauhaus as idea for life – a different models in museum practice, Dani arhitekture, okrugli stol Bauhaus 100, Kino Meeting Point, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 7. lipnja 2019.
- From the Bauhaus to EXAT, 21. međunarodni kongres estetičara, Arhitektonski fakultet, Beograd (Srbija) , 22. – 26. srpnja 2019.

Leila Topić

- Sudjelovanje na okruglom stolu o izložbi Čistač Marine Abramović. Skup je organiziran u okviru regionalnog projekta Svet oko nas – širenje kritičarskog dijaloga, koji SEEcult.org realizira s partnerima iz Zagreba (Kurziv/Kulturpunkt i Kulturtreger/Booksa), Ljubljane (-SCCA Ljubljana i Skoplja (Kontrapunkt), uz podršku Zaklade Kultura nova, a dio je i projekta Kritika na delu, koji partnerski realiziraju NFC Filmart i SEEcult.org, uz podršku Ministarstva kulture i informisanja Srbije.

## **6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika**

Kristina Bonjeković Stojković

- Bonjeković Stojković, Kristina; Davor Vrankić: Obećavam ti čudo / I Promise You a Miracle, MSU, 2019., tekst u katalogu



- Bonjeković Stojković, Kristina; Davor Vrankić: I Promise You a Miracle / Je te promets un miracle, MSU, 2019., tekst u katalogu

#### Nataša Ivančević

- Ivančević, Nataša; Ljubav i otpor Ivane Popović, tekst u katalogu retrospektivne izložbe, MSU, 2019.

#### Radmila Iva Janković:

- 58. venecijansko bijenale, Izložba u Arsenalu i Središnjem paviljonu Giardina, Triptih, Treći program Hrvatskoga radija, lipanj 2019.
- Zaštita od zaborava (u povodu izložbe Ilije Šoškića Svi smo u opasnosti u Insitutu za suvremenu umjetnost), web portal Suvremena hrvatska fotografija [www. croatian-photography.com](http://www.croatian-photography.com)
- Radmila Iva Janković, Zur Ausstellung U: Förderungspreis des Landes Steiermark für zeitgenössische bildende Kunst, katalog izložbe. Graz: Neue Galerie, Universalmuseum Joanneum, 2019.

#### Ivana Kancir

- tekstovi pojmovnika (uz tekstove Vlade Marteka i Jasne Jakšić) u knjizi Vlado Martek: Priprema za predpojmovnik, MSU, Zagreb, 2019.
- Spot, tekst izložbe (zajedno s Jasnom Jakšić) u katalogu izložbe Risk Change (str.110. – 124.), Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2019.

#### Jasna Jakšić

- Pogovor publikaciji Vlado Martek: Priprema za pojmovnik, MSU, 2019.
- Tekst Iza zavjese u publikaciji Damir Očko: Ljudska mjera, MSU, 2019.
- Spot, tekst izložbe (zajedno s Ivanom Kancir) u katalogu izložbe Risk Change (str.110. – 124.), Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, 2019.

#### Vesna Meštrić

- Vesna Meštrić, Spatial-Sculptural Research in work of Vjenceslav Richter, katalog izložbe Zagreb Calling: Ivan Picelj, Vjenceslav Richter and Julije Knifer, Cortesi Gallery, Milano

- Vesna Meštrić, Dossier Bauhaus: hrvatski studenti na Bauhausu, katalog manifestacije Zagreb Design Week, Zagreb, 2019.
- Vesna Meštrić, Jasminka Babić, Početi ni od čega, katalog izložbe Bauhaus: od škole do pokreta, Galerija umjetnina, Split
- Vesna Meštrić, Ad infinitum, katalog izložbe Ad infinitum, izložba Nevena Bilića u Galeriji Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki, Slovenija
- Vesna Meštrić, 12.1 po Richteru, katalog izložbe SintArt 12: Toni Meštrović, 12,1 po Richteru, Zbirka Richter
- Vesna Meštrić, Sisyphus exalted. Exercising repetitions, katalog izložbe SintArt 11: Kristijan Kožul, Sisyphus exalted. Exercising repetitions, Zbirka Richter

Ana Škegro

- Iz drugog kuta, MSU hitovi: Izbor Kluba mladih MSU-a, uvodni tekst. Nakladnik: Muzej suvremene umjetnosti Zagreb

## 6.8. Stručno usavršavanje

Putovanje u Veneciju – posjet Venecijanskom bijenalu

- Na službeni put u Veneciju od 8. do 11. svibnja 2019. na predotvorenje 58. međunarodne izložbe vizualnih umjetnosti – Venecijanski bijenale – putovali su kustosi MSU: Tihomir Milovac, Kristina Bonjeković Stojković, Leila Topić, Radmila Iva Janković, Nataša Ivančević, Marina Benažić, Ivana Kancir i Jasna Jakšić Po dolasku u Veneciju prisustvovali su otvorenju Hrvatskog paviljona – izložbi Igora Grubića 'Tragovi nestajanja (u tri čina)'. U četvrtak i petak, 9. i 10. 5. posjetili su nacionalne paviljone i središnju izložbu kustosa Ralpa Rugoffa May You Live In Interesting Times, u Arsenalima i Giardinima. Posjetili su izložbe Mjesto isprekidanih odlazaka dubrovačkih umjetnika Marijane Pende, Slavena Tolja i Izvora Pende, izložbu Alberta Burrija Burri la pittura, irriducibile presenza u Fondazione Giorgio Cini, izložbu Georga Baselitza u Gallerie dell'Accademia. U subotu, 11. svibnja posjetili su izložbu Luc Tuymansa u Palazzo Grassi i izložbu Luogo e Segni u Punta della Dogana.

Cilj stručnog putovanja bio je usavršavanje i praćenje suvremene scene kao i umrežavanje s umjetnicima i kulturnim radnicima iz čitavog svijeta.

Daniela Bilopavlović Bedenik

- U okviru projekta Erasmus + Ključna aktivnost 1: Mobilnost osoblja u obrazovanju odraslih (25. studenoga – 6. prosinca), bila sam u Kunhistorisches Museum Wien na job shadowingu, gdje sam uz mentoricu dr. Rotraut Krall sudjelovala u upoznavanju s praksama rada sa marginalnim skupinama posjetitelja (osobe sa invaliditetom) u cilju učenja i prenošenja novih metoda rada u MSU.

Za vrijeme boravka u Beču posjetila sam mnoge institucije i muzeje te ostvarila kontakte za buduće suradnje. Posjetila sam Museum Gugging u Klosterneuburgu koji posjeduje veliku zbirku Art Bruta i Outsider Arta, te dogovorila moguću buduću suradnju na projektima i izložbama.

U Beču sam sa kustosicom Zbirke Infeld iz Halbturna dr. Yordankom Weiss dogovorila suradnju na organizaciji izložbe iz kolekcije Art Bruta i Outsider Arta u MSU.

Kristina Bonjeković Stojković

- Organizacija stručnog putovanja na izložbu Na rubu: vizualna umjetnost u Kraljevini Jugoslaviji, Moderna galerija, Ljubljana

Nataša Ivančević

- Odlazak na stručno putovanje na izložbu Na rubu: vizualna umjetnost u Kraljevini Jugoslaviji, Moderna galerija, Ljubljana / Nataša Ivančević

Jasna Jakšić

- Studijsko putovanje u Graz, Beč i Krems u povodu priprema izložbe Tijelo i teritorij – posjeti ateljea umjetnika u Grazu i Beču (Ashley Hans Schreierl, Jakog Lena Knebl, Clegg & Guttmann, Jeanne Rebeau, Veronika Dirnhofer...). Posjeti izložbama u Grazu (Steierische Herbst), Beču (Josef Bauer, Belvedere 21; Vertigo, Mumok; Vienna contemporary art fair) i Kremsu (Renate Bertlmann, Landesgalerie Niederösterreich)
- Stručno putovanje u Ljubljani: Na rubu: vizualna umjetnost u Kraljevini Jugoslaviji (1929-1941) Moderna Galerija i Južna sazviježda: poetike nesvrstanih, Muzej suvremene umjetnosti; 33. bijenale grafike

Radmila Iva Janković

- Studijsko putovanje u Graz, Beč i Krems u povodu priprema izložbe Tijelo i teritorij – posjeti ateljea umjetnika u Grazu i Beču (Ashley Hans Schreierl, Jakog Lena Knebl, Clegg & Guttmann, Jeanne Rebeau, Veronika Dirnhofer...). Posjeti izložbama u Grazu (Steierische Herbst), Beču (Josef Bauer, Belvedere 21; Vertigo, Mumok; Vienna contemporary art fair) i Kremsu (Renate Bertlmann, Landesgalerie Niederösterreich)
- Stručno putovanje u Ljubljani: Na rubu: vizualna umjetnost u Kraljevini Jugoslaviji (1929-1941) Moderna Galerija i Južna sazviježđa: poetike nesvrstanih, Muzej suvremene umjetnosti; 33. bijenale grafike

#### Ivana Kancir

- Sudjelovanje na AKM seminaru u Poreču – Mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture s podtemom Interdisciplinarnost i inkluzivnost u AKM zajednici – od 26. do 29. studenoga 2019.

#### Snježana Pintarić

- Venecijanski bijenale, 8. – 10. svibnja 2019., Kunsthaus Graz, posjet izložbi P. Kogler i dogovor o suradnji 27. lipnja 2019., Kostanjevica ob Krki, otvorenje izložbe Neven Bilić 13 rujna 2019., Muzej savremene umjetnosti Beograd, otvorenje izložbe Marine Abraović 20. rujna 2019.

#### Ana Škegro

- Edukacija Muzej za sve, Tiflološki muzej Zagreb, 2. i 3. prosinca 2019.

#### Leila Topić

- Sudjelovanje na radionici /edukaciji Muzej za sve Tiflološkog muzeja 12. i 13. lipnja 2019. s ciljem upoznavanja djelatnika u kulturi s teorijskim, ali i praktičnim znanjima koja su potrebna u radu s posjetiteljima s invaliditetom.
- Studijski put na poziv poljskog Instituta Mickiewicz u Varšavu u svrhu proučavanja radova poljskog eksperimentalnog studija zbog mogućeg predstavljanja spomenute izložbe u Zagrebu.

## 6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Kristina Bonjeković Stojković

- Stručna pomoć i konzultacije pripravnicima u Muzeju suvremene umjetnosti
- Stručna pomoć Marti Budicin iz Odsjeka za konzervatorsku dokumentaciju pokretne baštine, HRZ
- Konzultacije s kustosom Željkom Marcijušem, Moderna galerija
- Konzultacije s Tončikom Cukrov, MDC
- Redovite konzultacije s tvrtkom Link 2 vezano za računalnu bazu M++
- Konzultacije s umjetnicom Sanjom Iveković u vezi izrade izložbenih kopija

Nataša Ivančević

- Član Stručnog povjerenstva za ocjenjivanje stručnih i znanstvenih radova u muzejskoj struci onih osoba koje ostvaruju ostale uvjete za obavljanje poslova višeg kustosa i muzejskog savjetnika, pri Ministarstvu kulture / Nataša Ivančević
- Mentorica kustosici pripravnici u Odjelu zbirki, Sari Marković

Tihomir Milovac

- Stručna pomoć i konzultacije: preporuka za stipendiju, potom pružanje stručnih informacija i pomoći u organizaciji istraživanja dr. Emese Kürti, mađarskoj povjesničarki umjetnosti i istraživačici, stipendistici EU fonda za međunarodna istraživanja NEP4DISSENT tijekom njene rezidencije u MSU. Tema i istraživanja je suradnja mađarskih i jugoslavenskih umjetnika i periodu hladnog rata.

## 6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Kristina Bonjeković Stojković

- Urednica kataloga Davor Vrankić: Obećavam ti čudo / I Promise You a Miracle, MSU, 2019.

Nataša Ivančević

- Urednica kataloga Ljubav i otpor Ivane Popović, MSU, 2019.

Jasna Jakšić

- Kourednica publikacije Paolo Scheggi. Opla' Stick 1969-2019, prijevod tekstova s talijanskog jezika.
- Kourednica publikacije Vlado Martek: Priprema za pojmovnik
- Kourednica publikacije Damir Očko: Ljudska mjera
- Kourednica stripa Duh Bauhauusa, Klasja Habjan ( u pripremi)
- Urednica vremenske lente MSU 2009-2019 u postavu izložbe Akvizicije: kolekcija za budućnost

Ivana Kancir

- Urednica kataloga izložbe 12. HT nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost, MSU, Zagreb, 2019.urednica publikacije (zajedno s Jasnom Jakšić) – Vlado Martek: Priprema za pojmovnik., MSU, Zagreb, 2019., tiskano povodom izložbe istoga autora pod nazivom Biti papirić pokraj Muzeja

Vesna Meštrić

- SintArt 12: Toni Meštrović, 12,1 po Richteru, urednica: Vesna Meštrić
- SintArt 11: Kristijan Kožul, Sisyphus exalted. Exercising repetitions, urednica: Vesna Meštrić
- Bauhaus: od škole do pokreta, urednice: Jasminka Babić, Vesna Meštrić

Ana Škegro

- Iz drugog kuta, MSU hitovi: Izbor Kluba mladih MSU-a, uvodni tekst. Nakladnik: Muzej suvremene umjetnosti Zagreb

### **6.11. Djelovanje u strukovnim društvima**

- Jasna Jakšić: AICA
- Nataša Ivančević: Hrvatsko muzejsko društvo, ULUPUH
- Tihomir Milovac: ULUPUH, CIMAM, ICOM
- Snježana Pintarić – Društvo povjesničara umjetnosti, Hrvatsko muzejsko društvo – članica Povjerenstva za dodjelu nagrada, Hrvatski klaster kreativnih industrija – članica Upravnog odbora.

## 6.12. Informatički poslovi muzeja

Nataša Ivančević

- Nastavljen je rad na digitalizaciji muzejske građe, s fokusom na radovima iz Zbirke crteža, plakata i radova na papiru. Napravljena je selekcija radova iz Zbirke koji zahtijevaju digitalizaciju u visokoj rezoluciji te je digitalizirano ukupno 211 umjetničkih radova. Digitalizacijom građe Zbirke i cjelovitošću dokumentacije, određene odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi, omogućena je digitalna dostupnost građe za istraživanje i pohranu digitalnog sadržaja za potrebe medijskog prezentiranja, zaštita izvornika, pohranjivanje master snimki (tiff) i izvedenih (jpeg) na mrežnu bazu podataka, u program M++ te uređaje (hard disk) za pohranu digitalnih podataka, kao i dostupnost građe na lokalnom mrežnom sustavu.

Ivana Kancir

- digitalizirano 253 crteža, skica, tekstova i zapisa iz Donacije Silvane Seissel. Dvije serije crteža – 27 komada je digitalizirano za potrebe izrade digitalnih kopija u izložbene i posudbene svrhe.

## 6.13. Ostalo

Kristina Bonjeković Stojković

- Koordinacija programa MSU-a i službenog otvorenja Noći muzeja 2019.  
U skladu s temom četrnaeste Noći muzeja Inovacije i digitalna budućnost, MSU je pripremio program kojim je posjetiteljima približio teme poput robotike, umjetne inteligencije, programirane i kinetičke umjetnosti, strojne ekologije i mikroračunala. Uz 13 besplatnih stručnih i tematskih vodstava po izložbama, posjetitelji su sudjelovali na filmskim projekcijama, plesnom performansu, kreativno-edukativnim radionicama te otvorenju interaktivne izložbe tehnologija pod nazivom STEM Revolucija.
- Pripremni radovi: Predsjedanje 2020; gostovanje u Poznanu, Krakowu i Gdansku s izložbom plakata Borisa Bućana.  
Povodom hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije Muzej suvremene umjetnosti Zagreb u suradnji s Galerijom Miejska Arsenal u Poznańu, Međunarodnim

kulturnim centrom u Krakovu i Teatr Szekspirowski u Gdanjsku prvi put u Poljskoj predstaviti će samostalnu izložbu hrvatskog doajena grafičkog dizajna Borisa Bućana. Plakadni opus umjetnika Borisa Bućana zaseban je fenomen zbog svoje inovativnosti, širenja pojma plakata koji za umjetnika postaje ishodište izražavanja različitih kreativnih postupaka. Njegov rukopis prepoznat je izvan granica naše zemlje, a njegovi plakati postali su dijelom mnogih muzejskih zbirki širom svijeta. Poljskoj će se javnosti prezentirati radovi koji prikazuju jedinstven autorov pristup oblikovanju plakata, a koji se temelji na redefiniranju pojma plakata kao medija uvođenjem tada novih nestandardiziranih formata i snažnim slikarskim, grafičkim i crtačkim gestama. Izložba obuhvaća plakate iz 80-ih godina od kojih većina pripada sad već antologijskoj seriji rađenoj za HNK Split.

Izložbe se planiraju u Poznanu od 14. veljače. do 15. ožujka 2020., u Krakovu od 31. ožujka. do 30. travnja 2020. i u Gdanjsku od 7. svibnja. do 7. lipnja 2020.

- Stručna suradnica na izložbi KOLEKCIJA ZA BUDUĆNOST / AKVIZICIJE 2009. – 2019.
- Članica Odbora za nagrade 8. hrvatskog trijenala grafike.
- Priprema radova za izlaganje i koordinacija opremanja radova u suradnji s vanjskim suradnicima i restauratorskim odjelom MSU-a

#### Radmila Iva Janković

- Žiriranje radova suvremene likovne scene pokrajine Štajerske, odabir 6 nagrada i kuriranje izložbe nagrađenih radova u Neue Galerie Graz
- Sudjelovanje u žiriju za Grand Prix 54. zagrebačkog salona
- Pripremni radovi za izložbu Tomo Savić Gecan: Retrospektiva
- Pripremni radovi za retrospektivnu izložbu Julija Knifera u Neue Galerie u Grazu
- Pripremni radovi za konferenciju u povodu 1. zagrebačkog bijenala
- Koordinacija Rezidencijalnog programa MSU

#### Ivana Kancir

- Produkcija filma MSU od 2015 do 2019. koji obuhvaća djelatnost MSU drugih pet godina u Novom Zagrebu. Sinopsis Ivana Kancir, snimateljica i montažerka: Ana Opalić, HD, trajanje 9 min (AV odjel, voditeljica: Ivana Kancir)



- Produkcija kratkih filmova izložbene djelatnosti MSU-a: Grgur Akrap – Dvije sobe, Sigmar Polke – Glazba nerazjašnjenog porijekla, Paolo Scheggi – Oplà stick 1969-2019 (performans i izložba), Vlado Martek – Biti papirić pokraj muzeja – filozofski ambijent uz jubilej MSU-a, Zoltan Novak – Svijet bez mjere, Ivana Popović – Ljubav i otpor, Futurizam – dinamizam i boja, 12. HT izložba – godišnja nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost, Mirjana Vodopija – Lutajući krajolik, Heimo Zobernig, Damir Očko – Ljudska mjera / Human Scale, Davor Vrankić – Obećavam ti čudo. (AV odjel, voditeljica: Ivana Kancir)
- Organizacija hrvatske premijere filma Looking for Jesus / Tražeći Isusa, Poljska, HD, 73' cijenjene multimedijalne umjetnice Katarzyne Kozyre u MSU, dvorana Gorgona, uz razgovor s autoricom
- Članica međunarodnog stručnog povjerenstva (za dvogodišnje razdoblje 2018. – 2019.) za dodjelu 12. HT nagrade za hrvatsku suvremenu umjetnost (odabir radova za izložbu, te radova za 5 nagrada od čega su tri otkupne od ukupno na natječaj prijavljenih 286 umjetničkih radova)
- Nastavljena je višegodišnja suradnja s Hrvatskom televizijom i Dokumentarnim programom na produkciji dokumentarnog serijala Suvremenici autorice i redateljice Anamarije Habjan.

#### Martina Munivrana

- Istraživanje i pripremni radovi za izložbu Nam June Paik i suvremeni korejski novomedijski umjetnici, kustoski tim: Martina Munivrana, Slobodan Jokić (Dan OKI) i Olga Majcen Linn, 14. – 23. studenoga 2019.
- Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb u partnerstvu s Centrom za komparativne i korejske studije iz Splita planira veliku izložbu Nam June Paika i suvremenih korejskih novomedijskih umjetnika. Korejski umjetnik Nam June Paik (20. srpnja 1932. – 29. siječnja 2006.) bio je jedan od pionira medijske umjetnosti, te se smatra osnivačem video umjetnosti. Nam June Paik je još 1974. smislio pojam *electronic superhighway* (elektronički autoput) koji se pokazao proročkim i do danas upotrebljava vezano uz razne oblike telekomunikacije. Koreja je također jedan od najvažnijih i najmoćnijih zemalja na globalnoj digitalnoj medijskoj sceni. Ima ugled najtraženije zemlje i raja za *online gaming* te se nalazi na prvom mjestu IT indeksa digitalnih mogućnosti. Razvijenost informacijskih

komunikacijskih tehnologija, igara, mobilnih medija i Interneta utjecali su ne samo na lokalno iskustvo komunikacije nego i na umjetničko razumijevanje globalne kulture novih medija. U pripremama za izložbu u Muzeju suvremene umjetnosti, uz Nam June Paika, kustoski tim je pri posjeti Seulu, istražio i umjetnike mlađe generacije koje su inkorporirale korejsko medijsko iskustvo u svoj rad.

Istraživačko putovanje u Seul kustoskom timu omogućio je posjet tim značajnim centrima, radi uspostave suradnje i u dogovora s kustosima odabir djela koja se mogu prezentirati u Zagrebu. Također tijekom putovanja kustoski tim je posjetio atelje suvremenih korejskih medijskih umjetnika, radi uspostavljanje konteksta utjecaja Nam June Paika i njegove poetike na suvremenu novomedijsku umjetnost u Koreji.

Izložba je dogovorena za rujan/listopad 2021.godine za potrebe izložbe, a kao rezultat posjeta Seulu, potpisan je ugovor o suradnji s Centrom Nam June Paik.

## **7. ZNANSTVENI RAD**

### **7.2. Publicirani radovi**

Snježana Pintarić, Žarka Vujić: Identificiranje i reprezentiranje povijesnih prostora likovnog stvaranja žena (izvorni znanstveni članak). Peristil, vol. 61. No.1, 2018.

### **7.3. Znanstveno usavršavanje**

Nataša Ivančević

- Pohađanje poslijediplomskog doktorskog studija povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu

## **8. STRUČNI I ZNANSTVENI SKUPOVI I SEMINARI U ORGANIZACIJI I SUORGANIZACIJI MUZEJA**

### **8.1. Znanstveni skupovi**

Umjetničko-znanstveni skup: Land Art, Earth Art, Earthworks: z/Zemlja i antropocen  
10. listopada 2019 / dvorana Školica

- U Muzeju suvremene umjetnosti 10. listopada 2019. održan je umjetničko-znanstveni skup (organizacijski odbor: Ida Blažičko, Nataša Ivančević, Zvezdana Jembrih, Suzana Marjanić, Alen Novoselec) na kojem su sudionici/ice iz vlastite interpretativne vizure (vizualne umjetnosti, povijest umjetnosti, krajobrazna arhitektura, kulturna antropologija, glazbena umjetnost itd.) razmatrali suodnos z/Zemlje, antropocena i umjetničkih praksi.
- Umjetničko-znanstveni skup Land Art, Earth Art, Earthworks: z/Zemlja i antropocen objedinjuje umjetnike/ice i teoretičare/teoretičarke u višednevnom događanju na nekoliko lokacija in situ u suradnji s Gradom Ozljom i općinom Jakovlje te u organizaciji Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu, Instituta za etnologiju i folkloristiku i Muzeja suvremene umjetnosti.
- Što je land art i što predstavlja u svijetu i kod nas danas te mnoge druge zelene teme vezane uz biocentričnost, ekologiju, zelenu praksu, uključujući i kritičku dimenziju naspram globalizacije i sustavnog razaranja okoliša, razmatrat će se na ovome skupu i na budućim događanjima koja ovaj skup tek najavljuje.
- Grad Ozalj bio je domaćin početka ovog umjetničko-znanstvenog skupa. Na dvjema lokacijama – Obrežu Vivodinskom i Loviću Prekriškom 5. i 6. listopada 2019. Ida Blažičko, Zvezdana Jembrih, Alen Novoselec, Mirjana Vodopija, kao i studenti i studentice Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu – Sara Grubić, Lucija Jelić, Petar Koši i Ana Maria Maravić izvodili su land art radove. Kod kapele Sv. Križa na Loviću Prekriškom 6. listopada 2019. u popodnevnim satima Lidija Bajuk i Stanko Kovačić priredili su glazbenu land art izvedbu. Uključivanjem dviju zapuštenih starih škola, nekoliko kapela, rijeke Kupe, stabala, livada, neba, zemlje, životinja i ljudi dobre volje – nastojali su upozoriti na temeljne vrijednosti opstanka svih živih bića na ovoj Zemlji (ili kako ekologisti ističu – Zemljana jer navedena odrednica nema rasističko, specističko ni seksističko značenje).
- Dvorac i Park skulptura Jakovlje bili su mjesta izvođenja land arta 12. i 13. listopada 2019. s partnerskom institucijom Kineskom akademijom umjetnosti (CAA) u Hangzhou. Voditeljica umjetničke radionice Biomimetika: priroda, prostor, umjetnost je doc. dr. art. Ida Blažičko u kojoj sudjeluju i profesori Yang Qirui, Zhang Haoguang i Zhang Run te osmero MA studenata koji su site-specific umjetničkim intervencijama oplemeniti Park skulptura Jakovlje.

- Šezdeset i četiri skulpture Parka skulptura Jakovlje bit će domaćini i statisti lendarističkih intervencija i uprizorenja koje će izvoditi odabrani autori i studenti. Samotan prostor iza dvorca prigrlit će sve one autore koje njegova šarmantna jesenja pozornica može privući na lendaristički dijalog. Na minimalnoj vertikalnoj sceni zlatnih ljestvi uglavljenih između neba i zemlje umjetnici (glumci, glazbenici, plesači...) povezivat će land art s drugim izvedbenim umjetnostima. (Ivana Kancir)

## 8.2. Stručni skupovi

Okrugli stol: Privatni foto arhivi i arhivi umjetnika-valorizacija, zaštita i promocija, MSU galerija, 29. studenoga 2019.

- Stručna predavanja ove su godine održali kolege iz Austrije, Poljske, Italije, Francuske.
- Christine Frisinghelli, jedna od osnivačica kulture Camere Austrije, publici je predstavila arhiv Pierra Bourdieua, sociologa, antropologa, filozofa i cijenjenog francuskog intelektualca, koji je svoj kompletni fotografski arhiv, nastao između 1958. i 1961. u Alžiru, 2001. godine povjerio Cameri Austriji na brigu i obradu.
- Marika Kuźmicz, voditeljica varšavske Fundacije Arton, podijelila je svoje iskustvo rada na organizaciji, istraživanju i promociji privatnih arhiva umjetnika te upoznati javnost s pet arhiva o kojima trenutno Arton skrbi, kao i s poljskom umjetnošću 1970-ih godina.
- Matteo Balduzzi, kustos u milanskom Museo di Fotografia Contemporanea, prvog javnog muzeja fotografije u Italiji, svoje je predavanje posvetiti Lanfrancu Colombu, kustosu koji se često naziva “pionirom talijanske fotografije”. Colombo je od 1967. do 1996. vodio jednu od prvih galerija u Europi specijaliziranih za fotografiju – galeriju Il Diaframma, čiji arhiv čini jezgru muzeja.
- Ana Isabel Cruz Yábar je istraživačica i kustosica u pariškoj podružnici Fondacije Magnum Photos. U svom radu posvećuje se istraživanju, zaštiti, prezentiranju i promociji arhiva fotografa koji su bili dio Magnuma, a u sklopu 11. dana fotografije ATD-a publici predstavila je svoja profesionalna iskustva, kao i probleme s kojima se susretala u obradi i zaštiti privatnih fotografskih arhiva.

## 9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Naziv projekta: **Kolekcija za budućnost / Akvizicije 2010. – 2019.**

Autor(i) stručne koncepcije: Nataša Ivančević

Stručne suradnice: Leila Topić, Vesna Meštrić, Daniela Bilopavlović Bedenik, Jasna Jakšić, Martina Munivrana, Mirta Pavić

Autor(i) likovnog postava: Lada Segal

Opseg (broj eksponata): 274

Vrijeme održavanja: 11. prosinca 2019. – 18. listopada 2020.

Mjesto održavanja: Muzej suvremene umjetnosti, 2. i 3. kat prostora stalnog postava

<http://www.msu.hr/dogadanja/kolekcija-za-buducnost-msu-akvizicije-2009-2019/202.html>

Izložba Kolekcija za budućnost / Akvizicije 2009. – 2019. je otvorena 11. prosinca 2019. Time je obilježena deseta godišnjica djelovanja zagrebačkog Muzeja suvremene umjetnosti u novoj zgradi i na novoj lokaciji. Odabrani radovi predstavljaju izbor iz donacija i otkupa iz muzejskih zbirki realiziranih tijekom proteklih deset godina. Muzejska građa je predstavljena unutar devet tematsko-problemskih cjelina (nazivi cjelina: Doba optimizma, Vitalnost figuracije, Primarne strukture, Priroda i društvo, Osobne pripovijesti, (Ne)običan dan, Imaginativni svjetovi, Ženski glasovi, U muzeju o muzeju). Djela su odraz vremena u kojem su nastala, a djela unutar cjelina uspostavljaju nove odnose i značenjske sklopove. Vremenskom lentom i multimedijским sadržajima prikazano je deset godina djelovanja MSU-a na novoj lokaciji, kako bi podsjetili na najznačajnije izložbene projekte i gostovanja izvan zgrade muzeja, te edukativne i druge važne aktivnosti. Filmovi iz života muzeja otkrivaju i procese koji se u muzeju odvijaju skriveni od očiju javnosti. Također smo po prvi puta u Hrvatskoj predstavili izložbeni postav Fitting Abstraction koji je 2014. godine predstavljao Hrvatsku na Bijenalu arhitekture u Veneciji. Predstavljena je i donirana izložba City | Data | Future – Interakcije u hibridnom urbanom prostoru grupe autora i suradnika iz četiri institucije: Umjetničke akademije u Splitu, Sveučilišta Napier u Edinburghu, Sveučilišta u Aarhusu i Telecom Italia. Dio izložbenog postava su i radovi iz donacije Arhiva i knjižnice Ivana Picelja, potom iz donacije Bogdana Bogdanovića, te radovi studenata i profesora Bauhausa iz Zbirke Marie-Luise Betlheim. U pripremi je dvojezični katalog (hrvatsko-engleski) kojim ćemo predstaviti deset godina djelovanja muzeja na novoj lokaciji (uvodni tekst Snježane Pintarić), koncept izložbe (tekst Nataše Ivančević), djelovanje Odjela zaštite i restauracije (tekst Mirte Pavić), te Dokumentacijskog i informacijskog odjela (tekst Jasne Jakšić).

Izložbu je do 31. prosinca 2019. posjetilo 1.484 posjetitelja

## PROSTOR ZA POVREMENE IZLOŽBE

Naziv projekta: **Zoltan Novak: Svijet bez mjere**

Kustosi izložbe Snježana Pintarić

Vrijeme održavanja: 9. veljače – 10. ožujka 2019.

Mjesto održavanja: Prostor za povremene izložbe, 2. kat

<http://www.msu.hr/dogadanja/zoltan-novak--svijet-bez-mjere/52.html>

Na izložbi Svijet bez mjere Zoltana Novaka, jednog od najutjecajnijih autora srednje generacije na hrvatskoj likovnoj sceni, predstavljena su 33 najnovija rada autora nastala od 2016. do 2019. godine. Zoltan Novak diplomirao je slikarstvo 1989. na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, a već ranije od 1988. godine intenzivno je prisutan u muzejsko-galerijskim prostorima u Hrvatskoj i susjednim zemljama. U zadnjih nekoliko godina imali smo prigodu vidjeti njegove upečatljive cikluse Noćne slike 2009. u Gliptoteci i Kontrola iluzije 2015. u Umjetničkom paviljonu. Sada je prvi put predstavljen samostalnom izložbom u Muzeju suvremene umjetnosti. U najnovijem nizu, tehnikom akrilika i ulja na platnima velikih formata, Novak pomoću svojih šablona slika svakodnevicu urbanih krajolika, dnevna događanja u njegovoj neposrednoj blizini i okruženju te događaje i vijesti iz medija. Važno je napomenuti da Zoltan Novak kontinuirano razvija svoj likovni jezik, što ga je dovelo do vrlo kvalitetnog i dojmljivog ciklusa slika snažnih kompozicija i izražajnog kolorita kakvog još nismo imali prilike vidjeti. Aktualna tematika potakla je razgovor s umjetnikom koji se održao pred samo otvaranje izložbe u kojemu su uz umjetnika sudjelovale dr. sc. Marija Selak i mr. sc. Snježana Pintarić, kustosica izložbe. Uz izložbu tiskan je dvojezični katalog s predgovorom Snježane Pintarić i tekstom Vanje Babića Prostor, ljudi i sjećanja. U sklopu Edukativno-pedagoškog odjela MSU-a održana je radionica slikanja pomoću šablona koju je vodila Dunja Martić Štefan kao i vodstvo samog autora po izložbi. Prigodno u MSU Shopu su se uz katalog prodavali i suveniri vezani uz izložbu (T-Shirt s motivom Šetača Z. Novaka). Izložbu je posjetilo 1.617 posjetitelja

Naziv projekta: **Futurizam, dinamizam i boja**

Kustos izložbe: Maurizio Scudiero

Koordinatorica izložbe: Snježana Pintarić

Suradnja: Talijanski institut za kulturu

Vrijeme održavanja: 1. ožujka – 20. travnja 2019.

Mjesto održavanja: Prostor za povremene izložbe, 1. kat

<http://www.msu.hr/dogadanja/futurizam-dinamizam-i-boja/60.html>

Izložba Futurizam, dinamizam i boja u Muzeju suvremene umjetnosti od 1. ožujka do 20. travnja 2019. predstavila je publici oko stotinjak radova slikarstva, skulpture i dizajna jednog od najvažnijih umjetničkih pokreta 20. stoljeća. Prema izboru talijanskog povjesničara umjetnosti i kustosa Maurizia Scudiera radovi su dali presjek pravca od 1911. pa sve do 1942. ukazujući na sve njegove razvojne faze. Prva faza samog nastanka krajem prvog i početkom drugog desetljeća 20. st. kada je pokret najživlji i najradikalniji kao i brojni drugi avangardni pravci koji bujaju u to vrijeme diljem Europe, očituje se radovima najslavnijih prvaka pokreta Umberta Boccionija, Giacoma Balle, Carla Carrae, Gina Severinija i Lugija Russola. U njihovim radovima koje smo imale priliku vidjeti na izložbi jasno se očituje duh svega onoga što je futurizam propagirao: dinamizam, brzina, pokret, tehnološki napredak, radikalni prekid s prošlošću i borbenost. Nadalje se kroz izložbu dalo vidjeti postupno približavanje futurizma kubizmu sredinom 1910-ih primjerice u radovima Enrica Prampolinija i Fortunata Depera, kao i iskustvo I. svjetskog rata u radovima Roberta M. Baldessarija i Giacoma Balle. Početkom 20-ih pripadnici pokreta se priklanjaju strujanjima koja vode u klasičnije forme ili metafizičko slikarstvo poput Vittorija Corone, da bi krajem istog desetljeća krenuli raditi tzv. zračno slikarstvo (aeropittura). Nadahnuti jačanjem avijacije, letovima u nebo i pogledima iz visine, slikari većinom prikazuju zračne perspektive letova. Upravo je druga polovica izložbe prikazala upravo taj segment koji traje sve do početka 40-ih. Najznačajniji autori iz tog razdoblja su: Tulio Crali, Giulio D'Anna, Tato, Bruno Tano, Ivano Gambini, Renato Di Bosso, Verossi' i drugi. Pojedinci kao što su Mario Duse i Fillia su otišli i u kozmičke sfere. Taj dio od 20-ih pa do 40-ih godina u tekstu kataloga autor M. Scudiero smjestio je i u kontekst fašizma koji se dugo vremena povezivao, pa čak i izjednačavao s futurizmom, nastojeći objasniti da im je bila zajednička tek početna ideja prekida prošlošću koja je opterećivala talijansku kulturu. Izložba je tako dala presjek svega onoga što je futurizam bio od svoga početka i u što se na kraju pretvorio. Dio izložbe prikazao je i djela dizajna. Originalne komade namještaja Giacoma Balle i Giulioa D'Anne, kostimografiju Enrica Prampolinija i modni i grafički dizajn Fortunata Depera s posebnim naglaskom na njegov dizajn za Camparisodu. Uz izložbu je tiskan katalog na hrvatskom jeziku s tekstovima Snježane Pintarić, ravnateljice MSU-a Zagreb i koordinatorice izložbe, te kustosa izložbe Maurizia Scudiera. Od popratnog programa u sklopu izložbe održana su predavanja renomiranih stručnjaka za avangarde početka 20. stoljeća: akademika Tonka Maroevića s predavanjem Status futurizma u povijesti avangarde, akademika Mladena

Machieda s predavanjem Futurizam 110 godina kasnije i Tanje Vrvilo Indoš Kako futuristi spavaju? Manifesti futurističke kinematografije uz popratno prikazivanje jednog od rijetkih sačuvanih futurističkih filmova Velocita iz 1931. Umjetnička skupina Performing art program održala je u prostoru izložbe scenski preformans MANIFESTO. Također Edukativno-pedagoški odjel s voditeljicom Dunjom Martić Štefan održavao je edukaciju i stručna vodstva za posjetitelje, a muzejska pedagoginja Ivana Gorički radionicu u sklopu programa MSU Art Class.

Izložbu je posjetilo 4.090 posjetitelja

Naziv projekta: **Ljubav i otpor Ivane Popović** (retrospektivna izložba)

Autor(i) stručne koncepcije: Nataša Ivančević

Autor(i) likovnog postava: Lada Sega

Opseg (broj eksponata): 262

Suradnja: Centar za kulturu Grada Krka

Vrijeme održavanja: 21. ožujka – 28. travnja 2019.

Mjesto održavanja: Muzej suvremene umjetnosti (prostor za povremene izložbe, 2. kat)

<http://www.msu.hr/dogadanja/ljubav-i-otpor-ivane-popovi/58.html>

Retrospektiva je pionirski poduhvat prikupljanja, sistematiziranja, valorizacije, selekcije, fotografiranja i prezentacije cjelokupna stvaralaštva prerano preminule umjetnice Ivane Popović. Predstavljeni su radovi iz raznih disciplina kojima se je bavila – performans, modni dizajn, kostimografija, scenografija, likovna umjetnost (kiparstvo, instalacija, slikarstvo, crtež, kolaž) u raznim medijima (modni dizajn, reljef, skulptura, slikarstvo, video, fotografija, crtež, kostimografija, kolaž, instalacija). Građa je prikupljena iz privatnog vlasništva i iz institucija iz Hrvatske i Slovenije. Ivana Popović (1968. – 2016.) diplomirala je kiparstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1993. godine. Još kao studentica djelovala je na nezavisnoj suvremenoj kazališnoj sceni kao voditeljica kazališnih skupina – Studio kinetičke figurativne skulpture Linija manjeg otpora i Virus Teatar Michelangelo. Tada su je proglasili zvijezdom zagrebačke off-scene zbog iznimno originalnog i nekonvencionalnog pristupa. Već od prvih izvedbi (revija šešira u Kulušiću 1989., predstava Ribizl bomba na Eurokazu 1991.) razabiru se neki stalni elementi koji će trajno obilježiti njezin rad. S jedne strane to su sklonost igri, parodiji, travestiji i ironiji, skulpturalnosti kostima i preobrazbi tijela kostimom. S druge strane vidljive su naznake njezina središnjeg umjetničkog i životnog načela, tzv. „etike estetike“, umjetničkoga aktivizma u skladu s kojim je kritički sagledavala, preispitivala, i ismijavala mnoge društvene fenomene poput nametnutih jednoobraznih



standarda ljepote i odijevanja, nacionalizma, etno-kiča i malograđanštine. U seriji projekata Žrtve mode i Standard konfekciji najjasnije je simbolički upisana Ivanina profesionalna i privatna kritika modnog sistema. Ostvarila je obiman kostimografski opus za preko dvadeset predstava u Sloveniji i Hrvatskoj. U dvojezičnom katalogu monografskog obima (376 str) objavljeni su tekstovi stručnjaka koji su po prvi puta obradili te raznorodne aspekte njenog rada, te 430 fotografija. Uz tekstove obrađena je i objavljena bibliografija, kostimografija i vremenska lenta s biografskim podacima i popisom aktivnosti. Suradnici i autori tekstova u katalogu: Vladimir Stojsavljević, Suzana Marjanić, Marko Peljhan, Martina Petranović, Lea Vene, Ivan Salečić, Dragan Živadinov, Ive Šimat Banov, Ivan Vidić. Izložbu je pratio diskurzivni program. Kustosica izložbe je predstavila rad I. Popović studentima Tekstilno-tehnološkog fakulteta u Zagrebu i učenicima Aranžersko-scenografskog odjela Škole primijenjene umjetnosti i dizajna te su producirali radove, inspirirani njenim stvaralaštvom. Izložba radova je bila predstavljena u prostoru Otvorene galerije u prizemlju MSU-a. Studenti dramaturgije Akademije dramske umjetnosti na otvorenju izložbe izveli su plesni performans Žrtva mode. Tijekom izložbe su održana stručna vodstva za publiku (Nataša Ivančević, Dunja Martić Štefan, Martina Petranović), 3 edukativne radionice za građanstvo (Dunja Martić Štefan) i predavanja (Suzana Marjanić, Lea Vene). Za potrebe izložbe producirani su suveniri za MSU dućan (bedževi, majice, kabanice), a u prodaji je i kišobran prema njenom dizajnu (produkcija Hrvatski kišobran)..

Izložbu je posjetilo 3.266 posjetitelja

Izložba je nakon Zagreba gostovala u Galeriji Decumanus na Krku (u dvije dionice, zbog prostornih uvjeta): 1. – 18. lipnja i 21. lipnja – 3. srpnja 2019.

Autorica i kustosica izložbe i teksta u katalogu, te urednica kataloga: Nataša Ivančević

Vizualni identitet, oblikovanje kataloga, vremenske lente i info panoa na izložbi: Andro Giunio

Likovni postav izložbe: Lada Segal

Autori fotografija: Markan Radeljić, Ivan Filipović, Saša Joka, Damir Hoyka, Nino Šolić, Zaneto Paulin, Boris Štajduhar, Darko Bovoljak, Dražen Kokorić, fotografska agencija Pixel i drugi

Edukativni program: Dunja Martić Štefan

Mentorice studenata TTF-a: Koraljka Kovač, Paulina Jazvić, Ivana Žanko Barna

Mentori učenicima ŠPUD-a: Ljiljana Hajdarović, Janko Petrović, mentorica i voditeljica projekta suradnje Bernarda Cesar

U dvije dionice (zbog ograničenih prostornih uvjeta) predstavljen je izbor radova Ivane Popović sa zagrebačke retrospektive. Predstavljeni su radovi iz raznih disciplina kojima se je bavila – performans, modni dizajn, kostimografija, scenografija, likovna umjetnost (kiparstvo, instalacija, slikarstvo, crtež, kolaž) u raznim medijima (modni dizajn, reljef, skulptura, slikarstvo, video, fotografija, crtež, kostimografija, kolaž, instalacija). Građa je prikupljena iz privatnog vlasništva i iz institucija iz Hrvatske i Slovenije.

Naziv projekta: 12. HT nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost

Kustos projekta: Ivana Kancir

Vrijeme održavanja: 17. svibnja – 9. lipnja 2019

Mjesto održavanja: Prostor za povremene izložbe

<http://www.msu.hr/dogadanja/otvorena-12-izlo-34-ba-ht-nagrada-za-suvremenu-umjetnost-i-dodijeljene-nagrade-ovi-zapis/93.html>

MSU Zagreb i Hrvatski Telekom dvanaestu su godinu za redom organizirali natječaj za dodjelu pet nagrade za radove s područja hrvatske suvremene vizualne umjetnosti pod nazivom: HT nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost. Ova jedinstvena suradnja MSU-a i HT-a omogućuje pravovremeni otkup nekih od najznačajnijih recentnih djela nastalih u kontekstu hrvatske umjetničke scene. Nagrađeni i otkupljeni radovi imaju svoje mjesto kako u stalnom postavu muzeja tako i u međunarodnim prezentacijama muzeja i muzejskih zbirki. Recentnost prijavljenih radova, dinamika projekta i odabir pozvanih autora čine ovaj iznimno uspješan projekt sponzorstva i partnerstva u kulturi zapravo jedinim relevantnim presjekom suvremenog hrvatskog stvaralaštva na polju vizualne kulture. Ove je godine na natječaj prispjelo 286 prijava, od čega je međunarodno stručno povjerenstvo za izložbu odabralo za i predstavljanje 37 autora i autorica. Otkupne su nagrade dodijeljene Damiru Očku za film DICTA II (safewords), 2018., Andreji Kulunčić, za multidisciplinarni rad ART-ACT-BOX: Performativnost izložbe, 2018 i Svenu Klobučaru za seriju akvarela pod nazivom Mrtvi, 2019. Nagradu publike, četvrtu nagradu koja se dodjeljuje u sklopu projekta HTnagrada MSU Zagreb – Nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost osvojila je Tjaša Kalkan za instalaciju Posejdonov gnjev. U novoj kategoriji Nagradi za mlade nagradu je ponijela Nives Žarković za rad Stid te i sram bilo, 2018.

Troškovi natječaja i izložbe su u cijelosti financirani sponzorskim sredstvima T-Hrvatskog Telekoma.

Izložbu je posjetilo 2.100 posjetitelja

Naziv projekta: **Erste fragmenti**

Vrijeme održavanja: 12. – 19. lipnja 2019

Mjesto održavanja: Prostor za povremene izložbe

<http://www.msu.hr/dogadanja/izlo-34-ba-erste-fragmenti-15/111.html>

Pod motom Mladost (ni)je ludost još su jedni Erste fragmenti iznjedrili novu generaciju mladih umjetnica i umjetnika. Između više od 150 pristiglih prijava, odabrano je devetero najboljih koji su svoje radove predstavili na izložbi, a oni su: Grgur Akrap, Denis Butorac, Tea Jurišić, Jelena Petrić, Ivan Prerad, Domagoj Rogina, Klara Rusan, Lana Stojićević, Diana Trohar. Na otvorenju će biti proglašen/a autor/ica najboljeg rada kojoj ili kojemu će biti dodijeljena Grand Prix nagrada od 10 000 kuna i priliku za samostalnu izložbu u Galeriji Kranjčar tijekom 2020. godine.

Kao i svake godine, dodijeljena je jednogodišnja stipendija studentu/tici likovne akademije, koju je ove godine odnijela Teuta Gatolin, studentica Novih medija pri Akademiji likovnih umjetnosti. Osim toga, prema glasovima publike nagradu u iznosu od 3 000 osvojio je Denis Butorac s radom Homesick.

Natječaj Erste fragmenti organizira se od 2002. godine, a u dosadašnjim izdanjima otkupljeno je 200-tinjak djela mladih likovnih umjetnika, koja se danas nalaze na više od 130 lokacija (poslovnica i uredskih prostora) Erste banke u Hrvatskoj. Autori mnogih otkupljenih radova, poput Tanje Deman, Sebastijana Dračića, Ivana Fijolića, Alema Korkuta, Ines Matijević Cakić, Lale Raščić, Zlatana Vehabovića, Matka Vekića i mnogih drugih u međuvremenu su postali afirmirana i cijenjena imena hrvatske umjetničke scene.

U ovom jedinstvenom projektu u Hrvatskoj Erste banka otkupom radova pruža potporu u prvim koracima mladih umjetnika, a izlaganjem umjetnina u prostorima banke podiže svijest o važnoj ulozi umjetnosti u svakodnevnom životu.

Naziv projekta: Mirjana Vodopija: Horizont

Kustos projekta: Martina Munivrana

Vrijeme održavanja: 18. lipnja – 20. kolovoza 2019.

Mjesto održavanja: Prostor za povremene izložbe, 2. kat

<http://www.msu.hr/dogadanja/mirjana-vodopija-quotlutajui-krajolikquot/106.html>

Izložba Lutajući krajolik, održana u MSU na 2 katu izložbenog prostora od 18. lipnja do 20. kolovoza 2019. koncepcijski je tematizirala prostor i njegove manifestacije kao fizičkog polja mogućnosti djelovanja i kao prostora uma, odnosno svijesti.

Kroz predstavljanje novih i ranije realiziranih radova (nastalih u zadnjih 10 godina) Mirjana Vodopija preispitala je osobni doživljaj prostora ukazujući na osjećaj slobode, ali i izloženosti u otvorenim prostorima naspram osjećaja zaštićenosti u ograđenim prostorima, interijerima, koji služe kao fizički i mentalni teritoriji osobne sigurnosti i ugone. Ova izložba publici je omogućila putovanje kroz različite krajolike i interijere, otvarajući potencijale za osobne doživljaje i percepciju granica vlastite slobode i našeg poimanja same biti slobode.

U izloženim radovima Mirjana Vodopija je na vrlo suptilan način progovorila o vrlo osobnim temama i pitanjima vlastitog identiteta, konstruiranog kroz dekonstrukciju stvarnog života u interakciji s prirodom kao važnim čimbenikom konstrukta svijesti o samoj sebi. Primjenjujući osobne introspekcijske narative, Vodopija mijene je prikazala kroz prikaze i predmete iz svakodnevice, u fokus svojeg rada umjetnica je stavila elemente prirodnog okruženja povezane s intimom sjećanja i osjećanja. Unatoč naglašenoj estetici i minimalizmu njezina rada, umjetnica je ovom izložbom vrlo duboko progovorila o važnim temama vlastitog postojanja i osobnog pozicioniranja pojedinca unutar vrtloga života. Kroz svoje umjetničke radove, kroz lutajući krajolik i naše pozicioniranje unutar krajolika Mirjana Vodopija je nastojala publiku usmjeriti i voditi kroz osobne refleksije njih samih. U sklopu izložbe održano je stručno vodstvo po izložbi u formi razgovora između umjetnice i njenog dugogodišnjeg suradnika fizičara Davora Horvatića pod nazivom Slojevi skrivenog u prostoru. Umjetnica i znanstvenik pristupili su radovima s naizgled suprotnih stanovišta, umjetničkog i znanstvenog, kako bi se kroz put prema mogućem susretu i preklapanju ukazalo cijelo polje mogućnosti doživljaja, interpretacije i razumijevanja ovih radova, odnosno tematike. Granice koje postavljamo i prostor kojim time dijelimo na vanjski i unutarnji su slojevite zbog kompleksnosti prirode čovjeka. Također u sklopu izložbe realiziran je i katalog, te je zadnji dan izložbe održana promocija ista uz vodstvo umjetnice kroz izložbu.

Izložbenim projektom Lutajući krajolik publici je predstavljeno aktualno stvaralaštvo Mirjane Vodopije, jedne od najznačajnijih novo medijskih umjetnica. Podržavanje suvremene produkcije i omogućavanje produkcije novih radova premijerno viđenih upravo na navedenoj izložbi MSU nastavlja sa svojim aktivnim programom otvarajući mogućnosti domaćoj i inozemnoj publici da što bolje upoznaju hrvatsku suvremenu umjetničku scenu.

Cilj izložbe je osim prezentiranja najnovijih radova Mirjane Vodopije i misija MSU-a, u praćenju aktualne umjetničke scene te prepoznavanje važnosti domaćih autorica i njihove suvremene produkcije. MSU i ovom izložbom nastoji biti mjesto žive umjetnosti i prezentirati nova stremljena u suvremenoj umjetnosti.

Izložbu je posjetilo 1.445 posjetitelja

Naziv projekta: **Bogdan Bogdanović – Misli i snovi**

Kustos projekta: Nataša Jovičić

Vrijeme održavanja: 18. – 26. lipnja 2019.

Mjesto održavanja: 1. kat Prostora za povremene izložbe

<http://www.msu.hr/dogadanja/bogdan-bogdanovi-misli-i-snovi/107.html>

Izložba Bogdan Bogdanović – Misli i snovi održana je od 18. lipnja do 26. lipnja 2019. na prvom katu povremenih izložbi. Riječ je o prigodnoj izložbi povodom 9. obljetnice smrti Bogdana Bogdanovića i povodom donacije Arhiva Bogdana Bogdanovića Gradu Zagrebu danom na upravljanje Muzeju suvremene umjetnosti. Arhiv su darovali Anica i Manfred Matzka i Boris Podrecca iz Beča. Bogdan Bogdanović (1922. – 2010.) bio je prvenstveno arhitekt najpoznatiji po mnoštvu antifašističkih spomenika diljem Jugoslavije od kojih je najpoznatiji spomenik u jasenovački Cvijet. Kasnije je bio sveučilišni profesor i gradonačelnik Beograda (1982. – 1986.). Ipak, ova izložba otkriva Bogdanovića u drugom svijetlu kao pisca, filozofa, nadrealista i političkog disidenta. Izloženi su naime njegovi zapisi snova, tokovi misli, sa zebnjom nastali u vremenima straha i opasnosti pred sam bijeg iz Beograda pred režimom Slobodana Miloševića kao i poslije u Beču. Možda najzanimljiviji je dugi rotulus, pismo samom Miloševiću u kojemu se opire fašizmu kao svojom vječnom neprijatelju. Jedan segment izložbe bila je i tamna soba u kojoj su prikazani crteži nastali izravno na dijapozitivima. Pokazuju umjetnikov nadrealistički imaginarij od ptica, životinja, pa do apstraktnih oblika. Također prikazani su i dijapozitivi s brojnim autorovim spomenicima diljem Jugoslavije. Uz zapise izložena su dva radna stola Bogdana Bogdanovića s osobnim predmetima, onako kako su bila u stanu u Beču dočaravajući posljednje dane velikog arhitekta u egzilu. Uz Arhiv kao donaciju i osobne predmete na izložbi su bili izloženi i originalni Bogdanovićeve crteži jasenovačkog spomenika posuđeni iz Memorijalnog centra u Jasenovcu.

Izložbu je posjetilo 340 posjetitelja

Naziv projekta: **Heimo Zobernig**

Kustos projekta: Martina Munivrana

Suradnja: Kulturna ustanova Galerija Kula i s Austrijski kulturni forum

Vrijeme održavanja: 2. srpnja – 18. kolovoza 2019

Mjesto održavanja: MSU, Prostor za povremene izložbe

<http://www.msu.hr/dogadanja/heimo-zobernig/112.html>

Muzej suvremene umjetnosti u suradnji s Kulturnom ustanovom Galerija Kula i s Austrijskim kulturnim forumom, u vrijeme od 2. srpnja do 18. kolovoza 2019. godine organizirao je izložbu jednog od najznačajnijih austrijskih suvremenih umjetnika Heima Zoberniga. Ovom se izložbom nastavlja sada već tradicionalna suradnja s Austrijskim kulturnim forumom u Zagrebu.

Heimo Zobernig, jedan od najznačajnijih suvremenih austrijskih umjetnika, prvi se put predstavlja u Hrvatskoj. Za tu prigodu umjetnik je odabrao radove nastale u razdoblju od 2009. do 2018. godine, realizirane u mediju slikarstva, a što je samo dio njegove bogate i medijski raznolike umjetničke produkcije. Radovi na zagrebačkoj izložbi svi su bili bez naziva u fokus stavljajući tumačenje i percepciju promatrača, bez sugestivnog utjecaja autora djela.

Koristeći monokromne i čiste boje u realizaciji slikarskih ostvarenja, umjetnik im suptilno, na prvi pogled jedva zamjetno, nadodaje jezične znakove koji se pri pomnijem promatranju slike oblikuju u jezične konstrukte različitog sadržaja.

Kroz performativnu igru boje, strukture i igre riječi, Zobernigova djela otkrivaju umjetnikovu eksperimentalnu zaigranost prema mediju slike, koje dodatno podcrtava povijesnim referencama i citatima. Ujedno postavlja pitanja o naslijeđu moderne i sadašnjice.

Heimo Zobernig rođen je 1958. godine u Mauthenu u Austriji. Trenutačno živi i radi u Beču. Pohađao je Akademiju likovnih umjetnosti (Akademie der bildenden Künste) u Beču, a diplomirao 1983. na Akademiji primijenjenih umjetnosti (Hochschule für angewandte Kunst) u Beču. Svoju je nastavnu karijeru započeo kao profesor na Akademiji za primijenjenu umjetnost u Beču, a nakon nekoliko nastavnih stipendija u Njemačkoj, 1999. godine imenovan je profesorom umjetnosti na Akademiji likovnih umjetnosti u Beču. Dobitnik je najvećih austrijskih nagrada za likovnu umjetnost, Nagrade „Otto Mauer” (1993.) i Nagrade grada Beča za suvremenu umjetnost (1997.). Zobernig je 2015. godine predstavljao Austriju na Bijenalu u Veneciji.

Ovom izložbom MSU je svojoj domaćoj i inozemnoj publici predstavio recentan opus međunarodno priznatog umjetnika.

Zahvaljujući potpori Ministarstva kulture RH i Austrijskog kulturnog foruma, MSU je uspio organizirati izložbu veoma značajnog suvremenog umjetnika Heima Zoberniga čime smo obogatili i upotpunili izložbeni program te se upisali na listu poznatih svjetskih institucija koje su imale priliku i čast izložiti radove ovog iznimnog umjetnika.

Izložbu je posjetilo 1047 posjetitelja.

Naziv izložbe: **Damir Očko: Ponavljaš za mnom**

Kustosica projekta: Branka Benčić, Jasna Jakšić

Vrijeme održavanja: 12. rujna – 14. studenoga 2019.

Mjesto održavanja: MSU Galerija

<http://www.msu.hr/dogadanja/damir-o%C4%8Dko-ljudska-mjera-human-scale/159/en.html>

Muzej suvremene umjetnosti prvi put u Hrvatskoj na samostalnoj izložbi predstavio recentne filmove, kolaže i umjetničke knjige jednog od međunarodno najprisutnijih hrvatskih umjetnika, Damira Očka. Time je u Hrvatskoj prvi puta okupljena Očkova iznimno zapažena produkcija u posljednjih deset godina, uključujući i dio radova prikazanih u hrvatskom paviljonu na Venecijanskom bijenalu 2015. godine.

Umjetnička produkcija Damira Očka u središte interesa postavlja filmski rad čiji se prostor proširuje, razvija i razlaže nizom vizualnih i grafičkih elemenata – kolaža, objekata, zvučnih instalacija i poezije, a prostor izložbe strukturira se oko filma kao središnjeg mjesta iz kojeg se formira niz cjelina kao različitih studija. Filmovi se razvijaju kao kompleksne vizualne i zvučne strukture u kojima Očko jednakopravno tretira vizualni kadar, pjesnički tekst i zvuk. Riječ je o radovima u kojima umjetnik ljudski glas i govor koristi kao jedan od središnjih elemenata kompozicije koji orijentira prostore značenja, asocijacija i emocija. Slike i riječi iz kojih nastaju te kompleksne strukture bave se političkim implikacijama i društvenim kodovima kontrole, kazne, nasilja, krhkosti i otpora, kao i različitim stupnjevima opresije, a usredotočene su na rubna stanja tijela. U radovima Damira Očka poetičko postoji kao politički iskaz – ritam pobune koji jest tjelesna pulsacija, kao što navodi teoretičarka Leonida Kovač u tekstu monografije koja će biti objavljena tijekom trajanja izložbe. Izložba Ljudska mjera / Human scale okuplja 5 ključnih filmskih radova: SPRING (2012.), TK (2014.), Treći stupanj (2015.), DICTA I (2017.) i DICTA II (2018.), u kojima figure tijela ukazuju na interakcije između društva kontrole i nasilja koje ono proizvodi. Ljudska mjera iz naslova upućuje na ranjivost i prolaznost tjelesnosti, osjećaje nesigurnosti i neizvjesnosti. U njoj je ljudskost istovremeno i subjekt i objekt, i očište i gradacija ili skala. Skala ranjivosti i izloženosti u kojoj se, primjerice, naziv rada Treći stupanj odnosi ne samo na teške opekotine, već i na tehnike ispitivanja ili mučenja legalizirane unutar zaštite vladajućeg poretka.

Damir Očko, dobitnik ovogodišnje prve HT nagrade za hrvatsku suvremenu umjetnost, jedan je od najzapaženijih hrvatskih vizualnih umjetnika svoje generacije. Izlagao je na brojnim

samostalnim i skupnim izložbama. Opsežnije prezentacije njegovog rada – filmova, kolaža, instalacija, do sada su se održavale uglavnom u inozemstvu. Među značajnijim izložbama tu su svakako samostalna izložba Kingdom of glottis u Palais de Tokyo (2012) u Parizu; Studije drhtanja / Studies on shivering, KM – Halle für Kunst und Medien – Künstlerhaus Graz (2014); Kunsthalle Dusseldorf (2011), Galerie Yvon Lambert, Paris (2013), Repeat After Me, Eastward Prospectus u Bukureštu (2016), Jeu de Paume u Parizu i CPAC Bordeaux (2018), Nacionalna galerija u Pragu (2018), a priprema i samostalnu izložbu u Fondaciji Morra Greco u Napulju 2020. Predstavljao je Republiku Hrvatsku na 56. bijenalu u Veneciji 2015. izložbom Studije drhtanja: Treći stupanj. Njegovi se radovi nalaze se u brojnim međunarodnim institucionalnim muzejskim i privatnim kolekcijama: MUDAM Luksemburg, Le Plateau, kolekcija Louis Vuitton, nacionalna kolekcija CNAP Paris

Planiranje postava trajalo je od travnja do kolovoza 2019., dok je sam postav trajao od 20. kolovoza do 11. rujna. U Transport radova realiziran je kolovozu i početkom rujna. Za postav – planiranje i izvedbu – bila je angažirana arhitektica Ana Dana Beroš, koja je u suradnji s umjetnikom osmislila izložbenu arhitekturu. Na postavu su bili angažirani muzejski tehničari i AV tehničari MSU. Sam postav zajednički su osmislili Damir Očko, Ana Dana Beroš i kustosice izložbe Branka Benčić i Jasna Jakšić. Izložbenu grafiku potpisuje Sanja Kuzmanović, dok je autorica dizajna publikacije Rafaela Dražić.

Izložba je bila oglašena na e-flux servisu, i medijski najavljena i popraćena. Tijekom izložbe održana su brojna stručna vodstva za studente, učenike i zainteresirane stručnjake i širu publiku.

Izložbu je posjetilo 1.893 posjetitelja

Naziv projekta: **Davor Vrankić– Obećavam ti čudo / I Promise You a Miracle**

Kustos projekta: Kristina Bonjeković Stojković

Autor(i) likovnog postava: Kristina Bonjeković Stojković, Davor Vrankić

Vrijeme održavanja: 25. listopada – 27. prosinca 2019.

Mjesto održavanja: Prostor za povremene izložbe

<http://www.msu.hr/dogadanja/davor-vrankic-obecavam-ti-cudo-i-promise-you-a-miracle/200.html>

Izložba Davora Vrankića Obećavam ti čudo / I Promise You a Miracle je dosad najveća samostalna Vrankićeva izložbi u Hrvatskoj na kojoj je predstavljeno osamdesetak crteža velikih formata, a odabrani su iz sedam različitih ciklusa koji su komplementarni i istodobno govore o razvoju njegova crtačkog izričaja. Crteži datiraju od studentskih, početkom 1990-ih,



pa do zadnjeg ciklusa nastalog 2017. – 2019. godine. Opus predstavljen na izložbi svjedoči o tridesetogodišnjem Vrankićevom dosljednom razvijanju samosvojnog umjetničkog rukopisa koje rezultira crtežima impresivnih formata. Bogata imaginacija, minucioznost izvedbe, majstorska crtačka -vještina konstante su koje su očite od studentskih dana. Koristeći se isključivo grafitnom olovkom 2B, 0,9 mm, bez skice i predloška Davor istražuje tehničke i izražajne mogućnosti crtačkog medija danas te stvara radove u kojima su upisani vizualni doživljaji u rasponu od stripovske i pop kulture, preko tradicionalnih i suvremenih medija, slikarstva i filma, do fotografije i 3D kompjutorski generirane slike. Dakako, svi ti utjecaji samo su temelj na kojem Vrankić stvara svoj crtački kabinet čudesa. Svi elementi predmetnoga svijeta opstojе, ali su transformirani i sintetizirani u nove cjeline na jedinstven i do sada jedinstven način. Stilski osebujna transformacija crteža odražava ono što sam umjetnik naziva osobnim realizmom. Promatranjem Vrankićevih crteža postajemo sudionici u svojevrsnom skoku u nepoznato, kako i sam umjetnik tumači vlastiti stvaralački prosede. Tek što stvorimo predodžbu, ona odmah isklizne te smo ponovno suočeni s posve novim situacijama i prizorima. Naša percepcija neprestano se transformira u vizualno razigranoj nemogućnosti jednog ili jednoznačnog tumačenja. Izložba sadrži radove koji su proizašli iz procesa istraživanja načela modularno izmjenjivih crteža, a koje ilustrira digitalna animacija u kojoj su vidljive izmjene modula stvarajući tako crtež u neprestanoj mijeni s mnogo različitih mogućnosti iščitavanja. Jedna od posebnosti ove izložbe jest prisutnost umjetnika u prostoru izložbe. Naime, da bi predočio posjetiteljima proces nastajanja modularno izmjenjivih crteža, autor je u prostoru izložbe započeo novi crtež – modularni poliptih čiji dijelovi mogu funkcionirati zasebno ili kao cjelina. Tako je publika imala jedinstvenu priliku upoznati se s autorovim pristupom umjetničkom stvaranju i promatrati umjetnika pri stvaranju novog djela.

Uz izložbu je tiskana opsežna dvojezična monografija na 232 str. koja sadrži 140 reprodukcija, kataloške i biografske podatke uz uvodni tekst kustosice izložbe i esej teoretičarke Leonide Kovač.

Izložbu je posjetilo 4.707 posjetitelja

Naziv projekta: **Konstrukcije – Samostalna izložba Zlatka Kopljara**

Autor(i) stručne koncepcije: Leila Topić

Autor(i) likovnog postava: Leila Topić, Zlatko Kopljar

Vrijeme održavanja: 14. prosinca 2019. – 16. veljače 2020.

Mjesto održavanja: Prostor za povremene izložbe

<http://www.msu.hr/dogadanja/konstrukcije-retrospektivna-izlozba-zlaska-kopljara/201.html>

Samostalna retrospektivna izložba Zlatka Kopljara naslovljena Konstrukcije otvorena je 14. prosinca 2019. i traje do 16. veljače 2020.

Izložba Konstrukcije Zlatka Kopljara po prvi put okuplja na jednom mjestu najvažnije radove ovog međunarodno priznatog umjetnika. Izložba će predstaviti selekciju njegovih najvažnijih radova; od dokumentacije ranih performansa iz 90ih godina u kojima propituje mogućnosti razumijevanja drugog, položaj umjetnika u ratom zahvaćenom društvu, nesnošljivost – sve do multimedijских instalacija nastalih tijekom prošle godine. Izložba planira predstaviti i radove kojima je stekao međunarodnu vidljivost poput fotografskog ciklusa naslovljenog K9 Compassion i K9 Comapssion+ gdje je izveo performans klečanja pred institucijama koje utjelovljuju političku odnosno umjetničku moć. Usto, retrospektivni prikaz predstaviti će odabir Kopljarovih najvažnijih video radova snimljenih od New Yorka, preko Varšave sve do Zagreba te recentne instalacije i skulpture koje utjelovljuju umjetnikova razmišljanja o kolektivnom sjećanju ili sumnje u emancipatorsku moć umjetnosti i njezinih institucija.

Izložbu je do 31. prosinca 2019. posjetilo 1.082 posjetitelja

## MSU GALERIJA

Naziv projekta: **Josef i Anni Albers – Putovanje kroz slijepo iskustvo**

Voditeljica projekta Snježana Pintarić

Kustos projekta: Ana Škegro

Koordinacija: Sara Marković

Suradnja: Fundacija Josefa i Anni Albers, Institut za slijepe Milano, Atlante Servizi Culturali, Italija, Santa Maria della Scala Siena, Glucksmann Art Gallery Cork

Vrijeme održavanja: 10. siječnja – 21. travnja 2019.

Mjesto održavanja: MSU galerija

<http://www.msu.hr/dogadanja/josef-i-anni-albers---putovanje-kroz-slijepo-iskustvo/27/hr.html>

Muzej suvremene umjetnosti Zagreb realizirao je u 2019. godini izložbu Josef i Anni Albers: Putovanje kroz slijepo iskustvo u sklopu EU projekta Kreativne Europe VIBE (Voyage Inside a Blind Experience) koji traje od 1. lipnja 2017 do 31. kolovoza 2019. Izložba se održala od 10. siječnja 2019. do 21. travnja 2019. godine u prostoru MSU galerije. Partneri projekta su: Atlante Servizi Culturali, Institut za slijepe Milano, Muzej suvremene umjetnosti Zagreb, The Lewis Glucksman Gallery Cork.

U svrhu postavljanja izložbe sredstva su utrošena u prilagodbu prostora izgradnjom dodatnog zida te na pripadajuće osnovne materijale. Također su utrošena sredstva u tiskanje i produkciju komunikacijskog materijala za izložbu – naljepnica proširenih legendi, legendi, naslova izložbe. Kako bi se promovirala izložba utrošena su sredstva u tiskanje pozivnica na otvorenje s Brailleovim pismom, materijal za slanje pozivnica te poštarina za iste.

U sklopu dodatnog programa izložbe, MSU je organizirao stručni skup 1. travnja 2019. godine namijenjenog muzejskim pedagogima, kustosima te stručnjacima u udrugama za slijepe. Tema skupa bila je problematika predstavljanja i stvaranja kulturnog sadržaja te sadržaja s područja vizualne umjetnosti slijepim i slabovidnim korisnicima. U sklopu skupa utrošena su sredstva na tiskanje informativnog letka te na reprezentaciju za vrijeme skupa.

Manji dio sredstava utrošeni su na bankarske naknade pri izvršenju transakcijskih naloga u stranoj valuti pri uplati sredstava za povratni transport umjetnina predstavljenih na izložbi.

Program je sufinanciran iz programa EU Kreativna Europa. Ulaz na izložbu i sadržaj besplatan je za korisnike jer je tako propisano u uvjetima programa iz kojega je sufinancirana izložba. U prijavi projekta svi sadržaji su predviđeni kao besplatni jer se radi o sadržaju prilagođenom za marginaliziranu skupinu posjetioaca – slijepe i slabovidne.

Izložbu je posjetilo 7.614 posjetitelja

Naziv projekta: **Kinematografije otpora – Sabina Mikelić**

Autor(i) stručne koncepcije: Leila Topić, Dina Pokrajac

Autor(i) likovnog postava: Leila Topić

Vrijeme održavanja: 7. – 14. svibnja 2019.

Mjesto održavanja: Multimedijaska dvorana MSU Gorgona i izložbeni prostor bivše tvornice Jedinstvo na Trnjanskom nasipu

<http://www.msu.hr/dogadanja/sabina-mikeli-beyond-the-choir/76.html>

Kinematografije otpora višegodišnji je muzejski program koji se razvija u partnerstvu sa Subverzivnim filmskim festivalom. Ovaj program nastoji predstaviti radove odnosno instalacije iz Zbirke Filma i videa Muzeja suvremene umjetnosti uz radove međunarodno priznatih filmskih i video umjetnika. Do sada su bili prikazani opusi mladih filmašica Maud Alpi (2018.) i Sabine Mikelić (2019.) Cilj višegodišnjeg projekta Kinematografije otpora jest predstaviti međunarodne filmske autorice i autore čiji opus nastaje na sjecištima strategija i praksi suvremene umjetnosti i filma, spajajući izražajne mogućnosti umjetničkog filma, filmskog eseja i otvorenosti k eksperimentu. S obzirom da su film odnosno video u posljednjih nekoliko desetljeća postali najzastupljenije discipline suvremene umjetnosti te

otvorili nove mogućnosti prezentacija poput instalacija, višekanalnih ili multimedijjskih projekcija, Kinematografije otpora zanimaju se za autorske pozicije koje se opiru srednjostrujaškim kanonima a odlikuje ih upravo intermedijalnost i intertekstualnost pristupa kao i otvorenost prema različitim temama.

Zbog financijske nedostatnosti, planirane izložbe i projekcije francuske umjetnice Bouchre Khalili su otkazane te su predstavljeni filmovi i instalacija mlade umjetnice Sabine Mikelić koja živi i radi u Nizozemskoj. U multimedijjskoj dvorani MSU-a Gorgoni, 7. Svibnja 2019. su predstavljene filmske projekcije i razgovor s umjetnicom naslovljeni Umjetničko istraživanje kroz medij filma: *Filming Beyond – Voicing Relations*.

Istog je dana otvorena i izložba u prostorima bivše tvornice, Jedinstvo u Pogonu. Izložba je predstavila najnovije 9-kanalnu instalaciju naslovljenu *Beyond the choir*. U spomenutom radu glas postaje okosnica višekanalne instalacije u kojoj se istodobno istražuju mogućnosti zvuka, glasa i tišine unutar filmskog jezika, uzajamnost protagonista filma i redateljice te analiziraju odnos, značenja odnosno afektivne i kognitivne veze s „našim školjem“ kako Sabina naziva rodni Rab. Ljudski glas (često u lokalnom idiomu) odnosno pjesma (tradicijske) postaje katalizator nelinearnog pripovijedanja u mnogim kadrovima. Izložba je trajala od 7. do 14. svibnja uz stručna vodstva umjetnice. Izložbu je posjetilo 189 posjetitelja, dok je na projekcijama zabilježeno 58 posjetitelja. Čitav je projekt partnerski osmišljen u suradnji sa Galerijom 90-60-90 a autorsku koncepciju potpisuju Dina Pokrajac (Subversive film festival) i Leila Topić (MSU).

Izložbu je posjetilo 247 posjetitelja (Gorgona 58 / Pogon 189)

Naziv projekta: **Grgur Akrap: Drugi svijet**

Kustos projekta: Martina Munivrana

Suradnja: HDLU

Vrijeme održavanja: 15. svibnja – 9. lipnja 2019.

Mjesto održavanja: MSU Galerija

Grgur Akrap, jedan od ponajboljih slikara mlađe generacije predstaviti će se samostalnom izložbom u MSU galeriji, povod izložbe je nagrada Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu na 51. Zagrebačkom salonu. Na svojoj prvoj samostalnoj izložbi *Dvije sobe* u Muzeju suvremene umjetnosti u MSU galeriji, čiji je povod bila nagrada Stručnog vijeća Muzeja suvremene umjetnosti na 51. zagrebačkom salonu, na kojem se predstavio radom *Promatračnica* (2016.), Akrap se predstavlja serijom novih radova nastalih kao rezultat dvogodišnjega slikarskog traganja.

Publici i našim gostima predstavili smo najrecentniju produkciju suvremenog hrvatskog slikarstva.

Cilj programa bio je predstavljanje mladog suvremenog umjetnika, koji se realizirao u mediju slikarstva, a čiji je povod bila nagrada Stručnog vijeća Muzeja suvremene umjetnosti na 51. zagrebačkom salonu, na kojem se predstavio radom Promatračnica (2016.). Ovom izložbom Muzej suvremene umjetnosti potvrđuje svoje nastojanje da potiče mlade umjetnike u njihovoj realizaciji i produkciji.

Izložbu je posjetilo 732 posjetitelja

Naziv projekta: **Sigmar Polke: Glazba nerazjašnjenog porijekla**

Kustos projekta: Snježana Pintarić

Suradnja: Njemački Institut za međunarodne odnose u kulturi (ifa) i Goethe-Institut Kroatien

Vrijeme održavanja: 13. lipnja – 18. kolovoza 2019

Mjesto održavanja: MSU Galerija

<http://www.msu.hr/dogadanja/sigmar-polke-glazba-nerazjanjenog-porijekla/95.html>

Izložba jednog od najznačajnijih njemačkih umjetnika druge polovice 20. st., rodonačelnika "kapitalističkog realizma" i europskog pop arta, sadrži 40 gvaševa iz 1996. godine. Riječ je o sjajnom ciklusu radova koji na najbolji način reprezentiraju golemi opus koji zauzima jedinstveno mjesto na suvremenoj umjetničkoj sceni. Ti radovi karakteristični su za njegovo slikarstvo koje se s jedne strane temelji na eksperimentu slikarskim tehnikama i istraživanju odnosa između kontroliranih i nekontroliranih procesa fizičkih fenomena— ovdje je to kapanje i meandriranje boje koja sama nalazi put na papiru stvarajući apstraktne oblike. Tom slobodnom kretanju boje Polke često suprotstavlja čvrste točkaste rastere. S druge strane, u tim gvaševima nalazimo tipične Polkeove motive koji se kreću između figuracije i apstrakcije, često se referirajući na poznata djela povijesti umjetnosti. Posebnost ciklusa su iznimno duhoviti i zanimljivi naslovi koje je dodijelio svakom radu i u kojima se direktno obraća gledatelju. Kao primjerice: "Za Njemačku nije prioritet, niti je potrebno kritički razjasniti' postoji li negdje drugdje u svemiru 'inteligentan život'."

Polke se bavio slikarstvom, kiparstvom, grafikom, fotografijom, filmom i performansom, često koristeći netradicionalne postupke i tehnike. U svojim radovima tematizira i kritizira sam pojam umjetnosti kao i mnogobrojne društvene pojave te političke i društvene konvencije. Sa svojim prijateljima umjetnicima, među kojima je bio i Gerhard Richter, uvodi termin "kapitalistički realizam" referirajući se na situaciju u svijetu umjetnosti na Zapadu s jedne strane i na situaciju na Istoku i socijalističkom realizmu s druge strane. Polke se nije

želio ponavljati u radu i neprestano je iznenađivao publiku novim istraživanjima. Tako se od 70-ih postupno sve više bavi fotografijom fotografiji, putuje u Pakistan i Afganistan, da bi se 80-ih vratio slikarstvu. No, za razliku od ranije faze 60-ih, bit će bliži apstraktnom ekspresionizmu posvetivši se samoj procesualnosti slikanja, eksperimentirajući bojama i materijalima. Slično Polke radi i kasnije, što nam donosi i ova izložba.

Izložba Sigmara Polkea putujući je projekt njemačkog Instituta za međunarodne odnose u kulturi (ifa) u suradnji s Muzejom suvremene umjetnosti Zagreb i Goethe-Institutom Kroatien.

Izložbu je financirao Goethe-Institut Kroatia

Izložbu je posjetilo 658 posjetitelja

Naziv projekta: **Paolo Scheggi: Oplà Stick**

Kustos projekta: Ilaria Bignotti, Jasna Jakšić

Suradnja: BADco

Vrijeme održavanja: 5. rujna – 9. listopada 2019.

Mjesto održavanja: MSU galerija

<http://www.msu.hr/dogadanja/paolo-scheggi-opla-stick-1969-2019/170/hr.html>

Paolo Scheggi: Oplà-stick 1969 – 2019, Muzej suvremene umjetnosti, MSU galerija.

Izložba je bila postavljena povodom pedesete obljetnice performansa Oplà-stick: muka po Paolu Scheggiju Muzej suvremene umjetnosti u Zagrebu.

Izložba u suradnji s izvedbenim kolektivom BADco rekonstruirala povijesni performans održan u Galeriji Studentskog centra u Zagrebu prije pedeset godina na otvorenju izložbe Typoezija koja je bila dio manifestacije Tendencije 4. Foto-dokumentacija akcije postala je simbolom performansa, vizualne poezije i revolucionarnih težnji i razočaranja onog vremena. Pedeset godina kasnije ova ponovna izvedba nije samo posveta Paolu Scheggiju, jednom od najvažnijih talijanskih sudionika i suputnika pokreta Nove tendencije, nego i prilika za refleksiju o odnosima vizualnih umjetnosti, jezika i performansa krajem šezdesetih godina proteklog stoljeća te sagledavanje vizualne i konkretne poezije u kontekstu eksperimentalne umjetnosti neoavangarde. Osim toga, izložba donosi arhivsku i dokumentarnu građu, poput povijesnih fotografija Vladimira Jakolića i Ade Ardessi, kao i izvornu scenografiju i rekvizite korištene za Scheggijev performans.

Na otvorenju izložbe izvedbeni je kolektiv BADco izveo rekonstrukciju performansa – snimljenu za potrebe mrežnih stranica i društvenih mreža.

Nadalje, povodom izložbe objavljena je knjižica s tekstovima dr. sc. Ilarie Bignotti i Biljane Tomić o Paolu Scheggiju, te s partituroom izvornog performansa i njezinim prijevodom.

Izložba je bila objavljena na brojnim portalima, te na najvećem međunarodnom portalu za suvremenu umjetnost, e-flux.

Izložba je organizirana i postavljena u suradnji s Associazione Paolo Scheggi i uz podršku Galerije Tornabuoni i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Izložbu je posjetilo 277 posjetitelja

Naziv projekta: **Vlado Martek: Biti papirić pokraj muzeja**

Kustos projekta: Jasna Jakšić, Ivana Kancir

Vrijeme održavanja: 17. listopada – 10. studenoga 2019.

Mjesto održavanja: MSU Galerija

<http://www.msu.hr/dogadanja/Vlado-Martek-bitipapiric-pokraj-muzeja/250.html>

Filozofski ambijent Biti papirić pokraj muzeja Vlade Marteka otvoren je u MSU galeriji 17. listopada, kao priprema za program obilježavanja desete godišnjice preseljenja Muzeja suvremene umjetnosti u novu zgradu. Povod je to za razmišljanje ne samo o prvih deset godina MSU na novoj lokaciji, već i o odnosu samog umjetnika s institucijom koja je obilježila početak njegovog umjetničkog puta davne 1976. kada je puta izlagao na izložbi Konfrontacije. Martek je jedan od najzastupljenijih autora u muzejskim zbirkama, što se bilo vidljivo u donedavnom stalnom postavu Zbirke u pokretu. Posljednja samostalna Martekova izložba u Muzeju suvremene umjetnosti, Sentimentalnosti, održana je 1987. godine.

U središnjem dijelu filozofskog ambijenta, osmišljenog i izvedenog u prostoru MSU galerija, Martek je uz pratnju riječi Heraklita, Marka Aurelija, Barucha Spinoze, Emilea Ciorana i Giorgia Agambena predstavlja kratku antologiju vlastitog izlaganja u Muzeju suvremene umjetnosti, ali u cikličnoj formi mitskog bića Ouroboros, simbola gnoze i alkemije, koje proždire vlastiti rep. Među izloženim katalogima tu i katalog prve Martekove samostalne izložbe u MSU, (pred)poetskog ambijenta, koji je u velikoj mjeri ušao i u muzejski fundus. Trideset i sedam godina kasnije, filozofski ambijent kojime Martek obilježava ne samo muzejski jubilej već i deset godina od njegova devetnaestog samizdata, Privatna povijest i sadašnjost Muzeja suvremene umjetnosti, bio je prilika za razmišljanje ne samo o odnosu umjetnika i Muzeja kao i davno pripitomljenoj institucionalnoj kritici, već i za refleksiju, odraz ali i sraz vlastitih, osobnih i institucionalnih praksi.

Izložba je trajala od 17. listopada do 10. studenoga, i za vrijeme izložbe održana su tri razgovora s umjetnikom u kojima su sudjelovali studenti ALU i šire građanstvo, te promocija publikacije Priprema za pojmovnik pred sam kraj izložbe.

Izložbu je posjetilo 173 posjetitelja

Naziv projekta: **Riječi postaju slike – samostalna izložba Olivera Kossacka**

Kustos projekta: Leila Topić

Suradnja: HDLU Zagreb, ALU Zagreb

Vrijeme održavanja: 5. – 31. prosinca 2019.

Mjesto održavanja: MSU Galerija

<http://www.msu.hr/dogadanja/izlozba-oliver-kossack-visceral-kooks/306.html>

Samostalna problemska izložba Olivera Kossacka Riječi postaju slike otvorena je 5. prosinca 2019. i trajala je do 31. prosinca 2019.

Izložba Riječi postaju slike po prvi put u Hrvatskoj predstavlja slikarski opus njemačkog slikara srednje generacije Olivera Kossacka (r. 1967). Riječ je o pripadniku takozvane lajpciške slikarske škole koja je ostvarila značajan utjecaj na razvoju i razmišljanje o figurativnom slikarstvu unutar europskog i američkog konteksta. Kossack predstavlja četrdesetak nedavno naslikanih slika u kojem progovara o naravi slikarskog medija ili komentira uobičajene predrasude o slikama i slikarstvu iz perspektive umjetnika. Izložba je zamišljena kao tematski partnerski projekt u suradnji s 5. Slikarskim Bijenalem što ga je organizirao HDLU.

Izložba Visceral Kooks projekt je posebno naslikan za Muzej suvremene umjetnosti. Riječ je o ciklusu slika koji istodobno propitkuje nekoliko tema te, kako ističe umjetnik, „pretpostavljenih unutarnjih istina, unutarnjih stanja i instinktivnih reakcija“. Naziv izložbe (u prijevodu na hrvatski „Visceralni klipani“) ne otkriva kako je riječ o neobičnom postupku uspoređivanja slikarstva s radom limbičkog sustava koji je zadužen za svrhovito usmjeravanje nagona, regulaciju viših oblika emocionalnoga ponašanja, afekata, motivacije, te autonomnih i endokrinih funkcija.

Izložbu je posjetilo 434 posjetitelja

**PROGRAMI NA MEDIJSKOJ FASADI I DVORANI GORGONA**

**PREDAVANJE JULIA ROBINSON: MNOGOSTRUKA DIMENZIJE FLUXUSA**

Dvorana Gorgona, utorak, 18. lipnja 2019. u 19 sati



Veći dio svojeg istraživačkog rada Julija Robinson posvetila je proučavanju međunarodnog pokreta koji je okupljao umjetnike, skladatelje, pjesnike i druge kreativce iz mnogih dijelova svijeta, sve one koji su smatrali da umjetnička djela trebaju biti "jeftinija", odnosno da umjetnost ne smije biti roba na tržištu. Georges Maciunas, pokrenuo je Fluxus nizom koncerata u Darmstadtu u Njemačkoj 1962. i drugim europskim gradovima prije nego što se 1963. preselio u New York. Od tada, Fluxus je uvijek bio kolektivna aktivnost, a najviše su se bavili performansima i objavljivanjem publikacija. Tema predavanja su mnogostruke dimenzije Fluxusa, s osvrtom na djela iz zagrebačkog Muzeja suvremene umjetnosti gdje se zahvaljujući donaciji talijanskog kolekcionara Francesca Conza čuvaju brojna umjetnička izdanja iz dugovječnog života tog kolektiva.

Kustosica i povjesničarka umjetnosti Julia Robinson izvanredna je profesorica na Odsjeku povijesti umjetnosti Sveučilišta u New Yorku. Priredila je niz izložbi posvećenih pokretima Fluxus i Novi realizam među kojima su: *George Brecht Events: Eine Heterospektive* (Museum Ludwig, Köln, 2005); *The Anarchy of Silence: John Cage & Experimental Art* (MACBA, Barcelona, 2009); *New Realisms (1957-63): Object Strategies Between Readymade & Spectacle* (Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid, 2010); and *± 1961: Founding the Expanded Arts* (Reina Sofía, 2013). Njezina istraživanja objavljena su u časopisima *Performance Research*, *October*, *Grey Room*, *Mousse* i *Artforum*. Nedavno je objavila eseje: „Od snimaka do fizičkih stvari“ u *Judson Dance Theatre: Djelo nikad nije gotovo* (New York: MoMA, 2018.) i „Performans, performativnost i sudjelovanje: prema genealogiji 'primijenjene umjetnosti'“ u *Reclaiming Art, Reshaping Democracy* les presses du réel (2017). Urednica je izdanja *October Files* posvećenog Johnu Cageu (MIT Press, listopad, 2011), a kod istog nakladnika objavila je i monografiju o Georgeu Brechtu.

Predavanje je održano na engleskom jeziku.

(Radmila Iva Janković)

## PREDAVANJE WOLF LIESER: KODIRANJE KAO KONCEPT UMJETNOSTI – CODING AS CONCEPT ART

18. studenoga 2019 / DVORANA GORGONA

Predavanje Wolfa Liesera počinje u 18 sati, a održava se sklopu programa *Glowing Globe 2019*.

Ideja da se estetski koncept kondenzira s kodiranjem u algoritam bila je revolucionarna u 1960-ima. Izazov je izabran od strane nekih umjetnika vizionara zastupljenih u Avangardi u

umjetnosti. Trebalo je 50 godina prije nego što je svijet umjetnosti konačno priznao potencijal i pionirske napore ovih umjetnika.

Digitalna umjetnost je u svojoj srži umjetnost koja se temelji na kodu nastalom novim razvojem učenja stroja, umjetne inteligencije, proširene i virtualne stvarnosti. Ova umjetnička forma uglavnom uveliko utječe na suvremenu umjetnost 21. stoljeća.

Izbor umjetnika i njihovih umjetnina predstavljenih od DAM Galerije u Berlinu su: BANZ & BOWINKEL, Peter BEYLS, Eelco BRAND, DRIESENS & VERSTAPPEN, Carla GANNIS, Jean-Pierre HÉBERT, Joan LEANDRE, Patrick LICHTY, Lorna MILLS, Manfred MOHR, Vera MOLNÁR, Frieder NAKE, Casey REAS, Roman VEROSTKO, Mark WILSON.

Wolf Lieser je osnivač i direktor tvrtke DAM Projects, inicijative koja je prvo rezultirala mrežnom arhivom Digital Art, dam.org., a 2000. godine postavljena je na internet. 2003. godine galerija DAM otvorila je svoje prostore u Berlinu. Od 2005. do 2012. godine DAM je nagradio velike pionire digitalne umjetnosti s prestižnom nagradom DAM DIGITAL ART AWARD | DDAA | u suradnji s Kunsthalle Bremen. Wolf Lieser imao je galerije posvećene digitalnoj umjetnosti također i u Londonu, Kölnu i Frankfurtu. Njegova uvodna knjiga Digital Art objavljena je 2010. na šest jezika.

**PREDSTAVLJANJE NOVOG FILMA KATARZYNE KOZYRE: U potrazi za Isusom, 2018. i razgovor s autoricom**

Nakon prikazivanja na međunarodnim festivalima i u kinima te u evropskim muzejima, filmska verzija projekta U potrazi za Isusom, 73', Poljska, 2018., poljske umjetnice Katarzynie Kozyre imala je hrvatsku premijeru 5. prosinca 2019. u Dvorani Gorgona Muzeja suvremene umjetnosti. Radi se o dokumentarnom debiju kiparice i video umjetnice Katarzynie Kozyre, kojoj je polazište za projekt bilo istraživanja o takozvanom Jeruzalemskom sindromu, akutnom deluzijskom poremećaju do kojeg dolazi kod nekih osoba nakon posjeta Svetoj zemlji, a osobe koji pate od ovog sindroma počinju se poistovjećivati s biblijskim likovima – najčešće s Mesijom. Autorica je u nekoliko navrata posjećivala Jeruzalem, a rezultat je niz intervjua s tim intrigantnim osobnostima od kojih svaka ima fascinantnu priču, a svi zajedno čine projekt prikazujući načine i značenja življenja vjere u svakodnevnici, njezino mjesto i ulogu u današnjem svijetu, te vrijednosti na kojima gradimo našu stvarnost. Radi se o pokušaju pronalaska svetog i božanskog u riječima protagonista, koje autorica prihvaća s prilično skeptičnim, premda ponekad istinski angažiranim stavom, te tako projekt postaje i odraz osobnog puta i traženja duhovnosti.

Muzej suvremene umjetnosti već je surađivao s Katarzynom Kozyrom 2001. godine kada je organizirana velika izložba u prostorima Umjetničkog paviljona. Isto tako za potrebe stalnog postava muzej je otkupio i Mušku kupelj, multimedijalnu instalaciju iz 1999. godine. Nastavno na navedeno, cilj ovog programa je nastaviti uspješnu suradnju s multimedijalnom umjetnicom, te upoznati kulturnu javnost s drugim oblicima njenog umjetničkog izražavanja. Uz premijeru filma bila je predviđen i razgovor s autoricom, no nažalost, dva dana pred premijeru umjetnica je otkazala dolazak zbog zdravstvenih razloga.

Podaci o filmu: Looking for Jesus, 73', Poland, Digital HD, 2018., single channel video (colour), 16:9 PAL, 1080p

stereo language: EN, sub titles: EN

Naziv projekta: performans i predavanje: Jacopo Miliani i Adriana Rispoli

Suradnja: Udruga Domino

koordinacija projekta: Tihomir Milovac

Vrijeme održavanja: 21. svibnja 2019.

Mjesto održavanja: Dvorana Gorgona

Polazeći od analize trajnih izvedbi, razgovor je usredotočen na važnost vremena u suvremenoj umjetnosti, a posebno na vrijeme u *queer* hemisferi od Felixa Gonzaleza Torresa i Francesca Vezzolija do recentnih radova predstavljenih na Venecijanskom bijenalu ove godine. Prezentacijom Milianijevog rada, koji isprepliće različite jezike likovnih umjetnosti, plesa, instalacije, kina i glazbe, razgovor se bavio odnosom vremena i queer estetike, jer kako kaže Miliani, *queer* misao je uvijek čin otpora spram smrti. "Queer vrijeme znači ne misliti linearno, spojiti elemente prošlosti (Pierrot) sa sadašnjošću tijela u akciji. Stopiti vogueing s Pasolinijem kako bi se krenulo od ljepote klasičnog rasplesanog muškog tijela ne bi li se njegov oblik kroz umor i vrijeme distorzirao."

Adriana Rispoli, kustosica i povjesničarka umjetnosti, u svom radu fokusira se na umjetnost u javnom prostoru. Od 2013. godine radi kao kustosica u Quartiere Intelligente u Napulju, gdje je 2018. organizirala projekt Smashing the Myth – suvremena umjetnost iz Hrvatske, zajedno s Muzejom Hermann Nitsch. Od 2009. do 2012. bila je kustosica Project Rooma MADRE Muzeja u Napulju, razvijajući TRANSIT projekt u mreži s međunarodnim institucijama i tri izdanja festivala izvedbene umjetnosti Festival Corpus Art in Action. Kao neovisna kustosica organizirala je važne fotografske izložbe kao što su: Juergen Teller, Pignatelli Museum, Naples, Wim Wenders, Palazzo Incontro, Rome, David LaChapelle, Capodimonte Museum, Naples, i međunarodne projekte uključujući Relational Bianco-Valente, IIC Stockholm,

Babel Francesco Jodice, MSU, Zagreb, Room with a view, PAN Naples, Beograd, Zagreb, Through the Looking Glass, Beograd. Suraduje s Artforum.com.

U performansu Monamipierrotmonami, tri plesača kreću se prostorom interpretirajući masku Pierrota. Ne otkrivajući išta, ne skrivajući išta, njihova monokromna bijela lica predstavljaju kontrast triju točkama/dugmadi u funkciji predmeta nedokučivog značenja. Između klasične vizualne opozicije (crno i bijelo), tijelo je jedini čimbenik.

Naziv projekta: Promocija stripa i otvorenje izložbe **Nasta Rojc: Ja borac**

koordinacija projekta: Jasna Jakšić

Suradnja: Leonida Kovač i Ana Mušćet

Vrijeme održavanja: 31. siječnja – 3. ožujka 2019.

Mjesto održavanja: Predvorje knjižnice MSU-a

Kolaži Ane Mušćet nastali su povodom izdavanja grafičkog romana Nasta Rojc: Ja borac i zasnivaju se na autobiografskim zapisima i pismima slikarice Naste Rojc, čiji su opus, ali i životni put istupali izvan kanona umjetnosti dvadesetog stoljeća u Hrvatskoj. Autorica je scenarija iz kojeg su kolaži proizašli Leonida Kovač, čije je dugogodišnje istraživanje djela i života Naste Rojc omogućilo da se njezin umjetnički doprinos sagleda u sasvim drugom svjetlu. Tek su novija čitanja povijesti umjetnosti, koja modernistički kanon tumače tek kao jedan od mogućih, a ne jedini mogući način gledanja i tumačenja vizualnih umjetnosti, ponudila teorijski aparat za interpretaciju i revalorizaciju djela Naste Rojc unutar odgovarajućega internacionalnog povijesnog i društvenog konteksta. Osim toga, uz njezino slikarsko djelovanje jednaku važnost imaju i djelovanje unutar institucija umjetnosti, kao i snažan društveni angažman i aktivizam.

Kolaž kao medij u svijet umjetnosti ulazi u vrijeme povijesnih avangardi, kada Nasta Rojc slika neka od svojih antologijskih ostvarenja. Nekoliko desetljeća ranije, objedinjujući tekst i sliku, na marginama novina koje krajem devetnaestog stoljeća doživljavaju veliki procvat i svojom širokom dostupnošću i razvojem suvremenog kolaža i fotomontaže, javlja se strip. Kolaži Ane Mušćet nastali su iz preuzetih arhivskih materijala o Nasti Rojc (fotografija, rukopisa, pisama), ali i iz predanog istraživanja digitaliziranih materijala – iz formalnih i neformalnih i privremenih arhiva – o suvremenim događajima na koje se pojedine kompozicije odnose. U formatu izložbe oni svojim izrezom, kompozicijom i privremenošću –

budući da nisu fiksirani – zadobivaju auru originalnog predmeta. Autorski se rad potvrđuje ne toliko u slaganju koliko u vremenski ograničenoj izvedbi kolaža.

Grafički roman Nasta Rojc: Ja borac zasniva se na autobiografskim zapisima i pismima slikarice Naste Rojc, čiji su opus, ali i životni put istupali izvan kanona umjetnosti dvadesetog stoljeća u Hrvatskoj. Scenarij je sastavila dr. sc. Leonida Kovač, autorica ključnih studija o Nasti Rojc, poput izložbe i kataloga Zelene vrpce: samoreprezentacijski radovi Naste Rojc i Stjepana Lahovskog iz Zbirke dr. Josipa Kovačića ( Muzej suvremene umjetnosti i Hrvatski muzej arhitekture HAZU, 2007.) i knjige Anonimalia: normativni diskurzi i samoreprezentacija umjetnica 20. stoljeća ( Antibarbarus, 2010.). Njezino je dugogodišnje istraživanje djela i života omogućilo da se umjetnički doprinos Naste Rojc sagleda u sasvim drugom svjetlu. Autorica kolaža je vizualna umjetnica Ana Mušćet, koja je uvid u arhivsku građu proširila istraživanjem digitaliziranih materijala – iz formalnih i neformalnih i privremenih arhiva – o suvremenim događajima na koje se pojedine kompozicije odnose. Dio izvornih kolaža, koji su izvedeni i fotografirani za prijelom stripa, bit će predstavljen na izložbi Nasta Rojc: Ja borac – kolaži u predvorju čitaonice Muzeja suvremene umjetnosti do 3. ožujka 2019. Grafičko oblikovanje publikacije i izložbe potpisuje Željko Serdarević.

## IZLOŽBE IZVAN MSU

Naziv projekta: **Bauhaus: od škole do pokreta**

Kustos projekta: Vesna Meštrić, Jasminka Babić

Suradnja: MSU & Galerija umjetnina Split

Vrijeme održavanja: 9. studenoga – 11. prosinca 2019.

Mjesto održavanja: Galerija umjetnina, Split

Izložba Bauhaus: od škole do pokreta je organizirana u suradnji s Galerijom umjetnina u Splitu povodom obilježavanja stote godišnjice osnivanje njemačke škole za arhitekturu, dizajn i vizualne umjetnosti Bauhaus. Kroz radove studenata i profesora Bauhauusa iz hrvatskih muzeja i privatnih zbirki izložba prenosi priču o toj jedinstvenoj školi koja je svojim utjecajem u potpunosti promijenila tijek poslijeratne svjetske arhitekture, dizajna i umjetnosti, unatoč činjenici da je djelovala samo četrnaest godina.

Kustosice su izbor radova temeljile na zbirkama MSU Zagreb i Galerije umjetnina u Splitu, ali su uključile i radove iz Muzeja za umjetnost i obrt u Zagrebu, kao i iz privatnih zbirki. Ukupno je izloženo 67 umjetnina, umjetnički oblikovanih predmeta, te arhivska građa vezana za rad škole. Povijest i utjecaji Bauhauusa preneseni su kroz radove studentica i studenata Otti

Berger, Ivane Tomljenović i Gustava Bohutinskog koji su studirali na Bauhausu u vrijeme kada je škola djelovala u Dessauu. Osim hrvatskih studenata, izložba prikazuje i radove Avgusta Černigoja, Farkasa Molnára, Lou Scheper te profesora među kojima su Paul Klee i Marcel Breuer. Poseban segment izložbe prikazuje utjecaje Bauhauusa na poslijeratnu arhitekturu, umjetnost i oblikovanje u Hrvatskoj kroz radove članova grupe EXAT 51 (Bernardo Bernardi, Ivan Picelj, Vjenceslav Richter, Aleksandar Srnc, Zvonimir Radić, Božidar Rašica, Vladimir Zarahović, Vladimir Kristl).

Uz same izložke, postav je upotpunjen bogatim muzeografskim materijalom koji je oblikovao Viktor Popović.

Uz izložbu objavljen je katalog (64 stranice) u dvojezičnom izdanju (hrvatski / engleski) koji sadrži tekstove kustosica, izbor reprodukcija izložene građe, te popis kataloških jedinica.

Izložba će biti popraćena edukativnim programom koji će uključivati vodstva, radionice, te okrugli stol koji je planiran za 27. studenoga 2019. godine. Na okruglom stolu sudjelovat će dr. sc. Karin Šerman, dr. sc. Aida Abadžić Hodžić, Jadranka Vinterhalter, te kustosice izložbe Jasminka Babić i Vesna Meštrić.

Naziv projekta: **Neven Bilić: Ad Infinitum**

Kustos projekta: Vesna Meštrić

Suradnja: Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki, Slovenija

Vrijeme održavanja: 14. rujna 2019. – 9. veljače 2020..

Mjesto održavanja: Galerija Božidar Jakac, Kostanjevica na Krki, Slovenija

Samostalnom izložbom Ad infinitum hrvatski umjetnik Neven Bilić prvi put predstavljen je slovenskoj javnosti u Galeriji Božidar Jakac, u prostoru nekadašnje cistercijske crkve. Izložbom su prikazani radovi nastali unazad desetak godina i koji su postavljeni u nekadašnji sakralni prostor, te uspostavili nove odnose i otvorili nova čitanja. U procesu artikulacije umjetničkih ideja Neven Bilić još od samih početaka pokazuje senzibilitet prema netradicionalnim materijalima neumorno istražujući njihov potencijal. Neven Bilić eksperimentira s različitim vrstama polimera, tzv. netradicionalnim materijalima koji se u kreativnim i kompleksnim postupcima pretvaraju u nove oblike, geometrijske ili organske, otkrivajući beskonačne potencijale oblikovanja. Osnovni stvaralački principi u Bilićevom radu su fascinacija različitim vrstama sintetskih materijala, eksperimentiranje i pronalaženje optimalnog tehnološkog postupka. U tim kreativnim postupcima često praćenim mnogim pokušajima i pogreškama, nastaju moduli difuzne mekoće ukrašeni biljnim ili geometrijskim

ornamentom koje autor spaja u kompleksne prostorne strukture povezujući na slojevit način umjetnost, duhovnost i tehnologiju.

Na izložbi je predstavljeno šest skulptura monumentalnih dimenzija koje su nastale u razdoblju od 2008 do 2018., među kojima je i skulptura Velika monstranca koja je nagrađena Velikom nagradom 12. Trijenala hrvatskog kiparstva 2015.

Neven Bilić diplomirao je na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti gdje danas radi kao izvanredni profesor na Kiparskom odsjeku. Izlagao je na mnogim samostalnim i skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Dobitnik je brojnih nagrada, među kojima su nagrada na 9. Trijenalu hrvatskog kiparstva 2006., prva nagrada za spomenik Fabjanu Kaliterni u Splitu 2009., druga nagrada za spomenik Pobjedi u Zadru 2009., druga nagrada za spomenik Miljenku Smoji u Splitu 2009., nagrada za postaje križnog puta na Srđu u Dubrovniku 2011. te Velika nagrada 12. Trijenala hrvatskog kiparstva 2015.

Izložba je realizirana u suradnji Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu i Galerije Božidar Jakac u Kostanjevici na Krki uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Grada Zagreba, Ministarstva kulture Republike Slovenije, Općine Kostanjevica na Krki i generalnog sponzora farmaceutske kompanije Krka d.d.

Uz izložbu tiskan je katalog na slovenskom i engleskom jeziku, koji sadrži tekst kustosice izložbe, izbor reprodukcija izložene građe, biografiju umjetnika i popis kataloških jedinica.

Naziv izložbe: **Dossier Bauhaus**

Mjesto održavanja i prostor: Tehnički muzej Nikola Tesla, Hala 5, Zagreb

Vrijeme trajanja: 7. – 12. svibnja 2019.

Autor(i) stručne koncepcije: Vesna Meštrić

Autor(i) likovnog postava: Vesna Meštrić

Opseg (broj eksponata): 20

Tema (kratak opis): Izložba Dossier Bauhaus, prikazala je hrvatske studente na Bauhausu, te ključne događaje u povijesti škole te utjecaje na poslijeratnu hrvatsku umjetnost, arhitekturu i dizajn. Znamenita Visoka škola za arhitekturu, dizajn i vizualne umjetnost, Bauhaus unatoč kratkom postojanju (svega četrnaest godina), tijekom 20. stoljeća postala je jedan od najznačajnijih obrazovnih eksperimenata i imala je velik utjecaj ne samo u području umjetnosti, arhitekture i dizajna, nego i u obrazovanju te svakodnevnom životu modernoga čovjeka.

Na šestom Zagreb Design Weeku predstavljani su u povodu stote obljetnice Bauhauusa radovi četvero hrvatskih studenata koji su studirali u vrijeme djelovanja škole u Dessau. Otti Berger

upisala se 1927., pohađala je tekstilnu radionicu koju je vodila Gunta Stölzl, a diplomirala je 1930. Ivana Tomljenović provela je na Bauhausu dva semestra 1929/30. gdje se usavršavala na fotografskom odjelu pod vodstvom Waltera Peterhansa. S Ivanom Tomljenović u Dessau je 1929. došla Marija Baranyaj, ali je već potkraj iste godine napustila Bauhaus i nastavila školovanje na Akademiji u Breslauu (danas Wrocław). Jedini hrvatski student arhitekture na školi u Dessau bio je Gustav Bohutinsky. On se je zadržao na Bauhausu tijekom ljetnoga semestra 1930., u vrijeme kada je Ludwig Hilberseimer predavao arhitekturu i urbanizam. Osim hrvatskih studenata na Bauhausu su studirali slovenski umjetnik Avgust Černigoj i bosansko-hercegovački i njemački arhitekt, urbanist i dizajner Selman Selmanagić. Uz izložbu, 10. svibnja 2019. organiziran je okrugli stol na kojem su sudjelovali izv. prof. art. Koraljka Kovač Dugandžić, Vesna Meštrić, dr. sc. Antonija Mlikota i dr. sc. Feđa Vukić.

## OSTALI MSU PROSTORI

Naziv projekta: **START '19**

Kustos projekta: Nataša Ivančević

Suradnja: koordinatorica za Hrvatsku, akademskom kiparicom Marinom Bauer

Vrijeme održavanja: 27. siječnja 2019

Mjesto održavanja: stalni postav, dvorana Gorgona, Školica

START'19 međunarodna je proslava suvremene skulpture koju organizira europska mreža sculpture network, a koja se 27. siječnja 2019. održala istovremeno na 70-ak lokacija u više od 20-ak europskih zemalja. Centralna tema događaja bavila se odnosom trodimenzionalne umjetnosti i društva.

Treću godinu zaredom Hrvatska se priključila međunarodnoj zajednici ljubitelja kiparstva i trodimenzionalne umjetnosti, a program se odvijao u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu.

Središnja tema programa START'19@MSU bila je susret i prilika za druženje s umjetnicima, predstavnicima organizacija koje se bave izlaganjem i poticanjem trodimenzionalnog stvaralaštva i svima zainteresiranima, te pregledavanje portfolija i kataloga umjetnika. Okrugli stol i specijalizirana vodstva bavili su se fenomenom suvremenog društva koji stručnjaci nazivaju društvo gladno dodira. Sve veća prisutnost vizualnih sadržaja i nemogućnost komunikacije dodirom i stvarnom tjelesnom prisutnošću, dovodi do osjećaja otuđenosti i gubitka dodira s društvom i okolišem. Program je uključivao svjesno tjelesno i taktilno iskustvo radova izloženih u stalnom postavu, vodstva kustosa s naglaskom na odabranim djelima iz stalnog postava (Dvostruki tobogan Carstena Höllera, Atelijer Ivana



Kožarića i s izložbe katalonskog umjetnika Pepa Vidala), te multisenzornu izložbu Josef i Anni Albers: Putovanje kroz slijepo iskustvo. Tijekom dana odvijale su se radionice za građanstvo, okrugli stol sa stručnjacima iz područja društvenih i humanističkih znanosti i projekcije dokumentarnih filmova o hrvatskim kiparima u dvorani Gorgona (Vojin Bakić, Zlatko Bourek, Dušan Džamonja, Ivan Kožarić, dvorana Gorgona (produkcija filmova Hrvatska radio televizija)

Manifestaciju je posjetilo 126 posjetitelja

Naziv projekta: **Andreja Kulunčić: Improvizirani događaji**

Suradnja: Zrinka Užbinec, Jasna Jovičević i Anette Giesriegl

Kustos projekta: Andreja Kulunčić, Jasna Jakšić

Vrijeme održavanja: 14. – 16. rujna 2019.

Mjesto održavanja: MSU

Umjetnice istražuju mogućnost dijaloga i razmjene ideja kroz improvizaciju kako bi ostvarile interakciju u širokom rasponu svojih područja. Cilj je ostvariti skupnu umjetničku praksu nastalu na sjecištu prostora, pokreta i zvučne artikulacije unutar prostornih, semantičkih i političkih potencijala zadanog prostora. Elementi individualnog izražavanja se više ne ograničavaju na afektivne reakcije danog i jednoličnog umjetničkog polja. Tokom ovog stvaralačkog događaja, prepoznaju se stalno obnavljajuće nepoznanice. Princip jednakosti različitih umjetničkih tehnika unutar procesa obrazuje novu praksu čiji je ishod potencijalni vokabular novih izraza.

Slobodna struktura izvedbe, odnosno koreografija proširene prakse, ograničena je prethodno definiranim točkama u zadanom fizičkom prostoru Muzeja i vremenskim sekvencama, a njezin je ishod rezultat interakcije baziran oko dogovorenih točaka (stanica) u kombinaciji sa živom izvedbom. Živa izvedba se pritom ne odnosi na formu ili disciplinu već na strategiju: to je proces i praksa koja provocira cjelokupno iskustvo sudjelovanja, često zamagljujući distinkciju između izvođača i gledatelja, postavljajući pitanje njihovog prostora djelovanja. U istovremenosti i interaktivnosti medijski zasićenog društva, živa izvedba označava „sada“ i „ovdje“ te otvara prostor za istraživanje iskustva stvari, višestrukih značenja i pojedinačnih odgovornosti u proizvodnji značenja.

izložbu / događanje je posjetilo 50 posjetitelja

Naziv projekta: **Kao da ih nema: Oživljavanje sjećanja na Poljske Židove**

Suradnja: POLIN – Muzej povijesti poljskih Židova iz Varšave

Vrijeme održavanja: 6. – 17. travnja 2019.

Mjesto održavanja: južni plato MSU

Od 6. do 17. travnja ispred Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu u suradnji s POLIN-om – Muzejom povijesti poljskih Židova iz Varšave bile su predstavljene reprodukcije murala pronađenih po cijeloj Poljskoj, a koji govore o prošlosti tamošnjih Židova.

Murali se pojavljuju u gradovima u kojima su Židovi prije Drugoga svjetskog rata činili znatan dio stanovništva, a djelo su malih grupa urbanih aktivista i aktivistica koji svoje sugrađane žele podsjetiti na njihove nekadašnje susjede. U Zagrebu će murali biti prikazani na panoima podijeljenima u 12 tematskih cjelina koje na pristupačan način govore o važnosti vraćanja sjećanja u javne prostore.

Projekt je pokrenut od strane Instituta Adam Mickiewicz (AMI) koji djeluje pod brendom Culture.pl. AMI je državni kulturni institut čija je misija izgraditi i komunicirati kulturnu dimenziju poljskih brendova kroz aktivno sudjelovanje u međunarodnoj kulturnoj razmjeni. AMI je pokrenuo kulturne projekte u 70 zemalja. Organizirao je preko 6000 evenata koji su privukli više od 57 milijuna posjetitelja (od 2000. godine) na pet kontinenata. Svi projekti Instituta odvijaju se pod pokroviteljstvom vodećeg brenda, Culture.pl.

Izložba je organizirana u suradnji s Institutom Adam Mickiewicz iz Varšave, a programi su sufinancirani sredstvima Ureda za kulturu Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

**Naziv projekta: Izložba snimatelja i kamermana HRT-a**

Koordinacija projekta: Marina Benažić

Suradnja: HRT

Vrijeme održavanja: 14. – 22. svibnja 2019

Mjesto održavanja: predvorje MSU

U povodu Dana Hrvatske radiotelevizije (HRT) koji je obilježen u utorak, 15. svibnja 2019., i ove je godine održana tradicionalna izložba HRT-ovih kamermana i snimatelja. Izložba je bila postavljena u predvorju Muzeja suvremene umjetnosti, a tema ovogodišnje 21. izložbe je Igra.

Tematski koncept izložbe pod nazivom Igra referira se na širok opseg fotografskog i snimateljskog viđenja svijeta, od putopisnih do intimističkih obzora.

Kamermani i snimatelji HRT-a čija djela su bila izložena su: Aleksandra Dabanović, Damir Alter Matijević, Daniel Autischer, Domagoj Vranar, Filip Popović, Dušan Vugrinec Vugi, Neven Fistrić, Zoran Kovačević, Markan Radeljić, Josip Ćutunić, Saša Prižmić, Marko

Šestić, Krasnodar Peršun, Darko Horvatić, Luka Stamać, Petra Lederer, Daniel Jekić, Joža Behounek, Tomislav Mohenski, Matija Večenaj, Marko Buljan, Tomislav Križić, Marko Jerbić, Milan Bukovac.

Organizatori izložbe: Damir Matijević Alter i Zoran Kovačević

Izložbu je financirao HRT

Naziv projekta: **Dejan Kljun: Objekt u prostornoj perspektivi – metafizika likovnog djela**

Kustos projekta: Daniela Bilopavlović Bedenik

Vrijeme održavanja: 14. – 21. svibnja 2019.

Mjesto održavanja: Predvorje knjižnice

Dejan Kljun u sklopu obrane doktorske disertacije na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu postavlja desetak različitih kiparskih rješenja. Radovi opisuju bliskost s relevantnim umjetničkim djelima od početka 20. stoljeća do danas. Autor također analizira odnose između skulpture i objekta u kiparskoj praksi. Izloženi će biti i manji radovi, poput reljefa i instalacija. Izložba se nadopunjuje s doktorskom radnjom u kojoj autor traži povezanost sa značajnim djelima i autorima iz svjetske umjetničke prakse.

Dejan Kljun rođen je 1979. u Rijeci gdje je završio Školu za primijenjenu umjetnost i dizajn – smjer kiparski dizajn. Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu upisuje 1999. U klasi profesora Mire Vuće diplomirao je 2005., a status samostalnog umjetnika stječe 2007. Doktorski poslijediplomski studij upisuje 2008. te je trenutno asistent u nastavi na Nastavničkom odsjeku ALU.

Naziv projekta: **Umjetnik na odmoru 2018. / Valamar**

Suradnja: Institut za istraživanje avangarde, Kolekcija Marinko Sudac, Valamar Riviera d.d.

Vrijeme održavanja: 29. lipnja 2019.

Mjesto održavanja: MSU, stalni postav Zbirke u pokretu

Umjetnik na odmoru 2018. by Valamar izložba je sedmog izdanja projekta koji je u Hrvatsku doveo već više od 70 istaknutih svjetskih umjetnika. Projekt organiziraju Institut za istraživanje avangarde i Kolekcija Marinko Sudac u suradnji s tvrtkom Valamar Riviera d.d.

Misija projekta je prezentiranje raznih nasljeđa avangarde kroz gostovanje svjetski priznatih neoavangardnih umjetnika, kao i umjetnika radikalnih praksi i umjetnika koji u suvremenom kontekstu nastavljaju i razvijaju estetiku radikalne umjetničke prakse.

Projekt Umjetnik na odmoru 2018. / Valamar ugostio je 15 umjetnika različitih generacija i umjetničkih izričaja.

To su umjetnici koji i danas govore o važnih društvenim temama, a bili su važan dio umjetničke scene 1970-ih godina:

- Vlado Martek (Hrvatska), konceptualni umjetnik, član Grupe šestorice autora
- Marijan Molnar (Hrvatska) konceptualni umjetnik
- Dragan Živadinov (Slovenija) jedan od pokretača New Slowenische Kunst
- Eulàlia Grau (Španjolska) jedna od prvih feminističkih umjetnica
- Ludo Mich (Belgija) pionir eksperimentalnog filma u Belgiji

Tu su i umjetnice sa snažnim radovima o položaju žena, ratu i sjećanju:

- Adela Jusić (B&H) i Lana Čmajčanin (B&H).

Također, mlade umjetnice koje su bile dio projekta u svojim su radovima odgovarale na pitanje o tome što danas znači biti istočnoeuropska umjetnica:

- Isidora Pejović Blagojević (Srbija), Tijana Petrović (Srbija), Vanja Žunić (Srbija), Jelena Pantelić (Srbija), Milica Bilanović (B&H).

Svojim društveno-političkim komentarima u raznolikim medijima aktivan je i umjetnik Vasily Slonov (Rusija), umjetnik Dubravko Mataković (Hrvatska), te umjetnik Vladimir Nikolić (Srbija).

„Forma svijesti“ Andrzeja Lachowicza

Uz ove umjetnike i umjetnice predstaviti ćemo i izbor s izložbe „Forma svijesti“ Andrzeja Lachowicza (1939. – 2015.) organizirane tijekom projekta u porečkoj Galeriji Zuccato. Lachowicz je jedan od najznačajnijih poljskih umjetnika i teoretičara i to je bila njegova prva samostalna izložba u Hrvatskoj i pokazala je neke od njegovih najpoznatijih serija konceptualni radovi u formi fotografije, slika i crteža. Tijekom svoje karijere Lachowicz bio je mentorom mnogih umjetnika naredne generacije. Jedan je i od osnivača važne nezavisne galerije PERMAFO u Wrocławu.

Organizatori: Institut za istraživanje avangarde, Kolekcija Marinko Sudac, Valamar Riviera d.d.

Partner: Muzej suvremene umjetnost, Zagreb

Pokrovitelj: Turistička zajednica grada Poreča

Medijski pokrovitelj: Večernji list

Naziv projekta: **BIG BERRY – BB Art colony**

Kustos projekta: Daniela Bilopavlović Bedenik

Vrijeme održavanja: 2. – 27. listopada 2019.

Mjesto održavanja: predvorje Knjižnice MSU

Predstavljen je jedinstven spoj *street art* umjetnosti, prirode i turizma nastalog u sklopu projekta BIG BERRY – BB Art colony.

Na izložbi su prikazani radovi Ninja Tigera, Ines Milčić – Pekmezmed, Jadranke Lacković – ojoMAGico, Cristine Ramirez Bueno, Sanje Stojković, Rine Barbarić – malac & smola, Nine Urh i Maje Biondić, nastali 2018. te radovi: Taje Sever – Kukamkuro, Marka Ropa, Teje Kleč – Teje Ideje, Anje Polh Kralj, Dejana Kralja, Nastje Mezek, Tee Jurišić – KVAR illustration, Mete Wraber i Monike Lang, nastali 2019.

Projekt BB Art colony BIG BERRY provodi se od 2018. u resortu na rijeci Kupi u Sloveniji. BIG BERRY je brand koji upravlja luksuznim turističkim resortima te proizvodi luksuzne turističke mobilne kućice. Najuspješniji turistički resort, onaj smješten na obali rijeke Kupe u Sloveniji, mjesto je na kojem se kreiraju novi turistički modeli kao i različiti projekti koji se putem franšiza šire diljem svijeta. Jedan od projekata kojim se turistički koncept nadograđuje dodanim vrijednostima jest upravo BB Art colony, čiji će rezultati biti prikazani na izložbi u MSU.

Izložba BIG BERRY – BB Art colony, Nina Urh – Luxury of Freedom gostovala je u Muzeju suvremene umjetnosti od 2. do 27. listopada 2019. Izložba je predstavila 17 autora i autorica iz Hrvatske, Slovenije, Srbije i Španjolske koji su u sklopu projekta BB Art colony izradili mural te tako stvorili ulicu umjetnosti usred prirode. U sklopu izložbe prezentiran je rad slovenske autorice Nine Urh, nastao 2018. na temu Luxury of Freedom/Luksuz slobode. Radovi ostalih autora i autorica su predstavljeni projekcijom fotografija.

**Naziv projekta: Igor Grubić: Tragovi nestajanja (u tri čina)**

Kustosica izložbe je Katerina Gregos

Koordinacija izložbe: Snježana Pintarić

Vrijeme održavanja: 5. prosinca 2019 – 4. siječnja 2020

Mjesto održavanja: MSU, 1. kat

Nakon uspjeha koji je projekt Tragovi nestajanja (u tri čina) Igora Grubića imao kao predstavnik Hrvatske na Venecijanskom bijenalu, zagrebačka publika prva je imala priliku vidjeti cjeloviti projekt u Muzeju suvremene umjetnosti.

Projekt je započeo 2006. kada umjetnik počinje dokumentirati poslijeratnu, tranzicijsku stvarnost u Hrvatskoj, posebice prelazak iz socijalizma u kapitalizam, s centralne, državno

planirane ekonomije na ekonomiju slobodnog tržišta. Kroz trinaest godina istražujući utjecaj na promjene u stanovanju, urbanom tkivu, javnom prostoru i društvenim odnosima, Igor Grubić realizirao je tri povezana fotografska eseja i animirani film, postavljenih u cjelinu definiranu kroz poglavlja.

„Divlja kuća, prvo poglavlje, odnosno „čin“ propituje promjene u domovima, stanovanju i javnom prostoru nakon privatizacije vlasništva i konsolidacije neoliberalizma u zemlji; Filigranski pločnik (2. čin) bavi se tradicionalnim zanatima poput lokalnih manufaktura i specijaliziranih radionica, naglašavajući koja su zanimanja preživjela, a koja su iščezla u novim ekonomskim okolnostima. Dekonstrukcija tvornice (3. čin) predstavlja niz ugaslih tvornica, monumentalnih podsjetnika na prelazak iz industrijskog u postindustrijsko doba i promijenjene uvjete rada. Istodobno je to i ambijent Grubićevog kratkometražnog filma Kako se kalio čelik u kojem se prepliću pitanja radničke povijesti, obiteljskih veza i generacijskih promjena, sugerirajući plodonosni potencijal budućih odnosa temeljenih na solidarnosti, zajedničkom društvenom prostoru i kreativnoj suradnji.

Grubićev umjetnički projekt čvrsto je usidren u humanističku dimenziju dokumentarne fotografije, spajajući poetiku, politiku i društvenu stvarnost. Projekt za Bijenale proširuje njegov već značajan doprinos društveno angažiranom dokumentarnom radu i očuvanju pamćenja hrvatske arhitektonske povijesti, rada i kulture. Njegov je opseg lokalni, ali i ekumenski, analizirajući promjene pod prijetnjom globalizacije, privatizacije i konsolidacije neoliberalizma. Naposljetku, projekt upućuje na nove situacije koje dolaze na mjesto starih, istodobno nas pozivajući da promislimo buduće načine zamišljanja i nastanjivanja našega svijeta.“ /iz teksta Katerine Gregos, kustosice izložbe Hrvatskog paviljona na 58. Međunarodnoj izložbi vizualnih umjetnosti na Venecijanskom bijenalu /

Naziv projekta: **Obilježavanje 30. obljetnice Montažstroja**

Mjesto održavanja: MSU, 18. – 20. prosinca 2019.

Koordinacija: Tihomir Milovac

Projekt "Zona" bavi se otvorenim pitanjima vezanim uz sustav javnog zdravstva na primjeru nedovršene Sveučilišne bolnice u Zagrebu (Blato). Duga povijest i okolnosti njene izgradnje predmet su istraživanja u sklopu višegodišnjeg projekta pod vodstvom umjetničkog kolektiva Montažstroj. Istraživanje je temeljeno na analizi dokumenata na kojima je počivala realizacija projekta Sveučilišne bolnice Zagreb: Medicinsko-tehnološki program, Građevinsko-arhitektonsko-tehnološki program, nacrti idejnog rješenja, urbanističko rješenje, odluke Skupštine grada Zagreba o procesu gradnje bolnice, brošure, prezentacije, propagandni

materijali i fotografije, izvještaji o provedbi investicijskog programa, stručni radovi i znanstveni članci, geodetski snimci izvedenog stanja te brojni drugi materijali i dokumenti koji do sada, sasvim sigurno, nisu bili objedinjeni u okviru jednog istraživačkog pothvata. U svrhu istraživanja do sada su snimljeni opsežni intervjui s brojnim pojedincima koji su sudjelovali u različitim fazama pokretanja i izgradnje bolnice, a potporu projektu dao je i niz važnih sugovornika kao što su gradonačelnik grada Zagreba gospodin Milan Bandić, dr. Andrija Hebrang, dr. Zvonimir Šostar i mnogi drugi. U istraživačkom procesu Montažstroj i MSU su uspješno surađivali s tvrtkom Sveučilišna bolnica Zagreb u osnivanju / u likvidaciji te filmskim arhivom Zagreb filma, HTV-a, Državnim Arhivom te nizom privatnih arhiva. U prostoru Ekstenzije započelo se sa postavljanjem prateće izložbe koja će se permanentno nadograđivati novom građom, a koja će poslužiti i kao ambijent za snimanje izjava aktera i suvremenika procesa gradnje bolnice. Održano je višednevno javno snimanje u dvorani Gorgona u formi dokumentarnog kazališta. Projekt se nastavlja i u 2020. kada se u travnju planira premijera dokumentarnog filma.

#### PRIPREMNI RADOVI ZA IZLOŽBE ZA 2020. GODINU

##### Izložba Vjenceslava Richtera u BOZAR-u, Vesna Meštrić

- Održan je radni sastanak u BOZAR-u u Bruxellesu vezano za organizaciju retrospektivne izložbe Vjenceslava Richtera u veljači 2020. Izložba Vjenceslava Richtera je dio programa predstavljanja hrvatske kulture i umjetnosti u 2020 u vrijeme hrvatskog predsjedanja vijećem EU. U ponedjeljak, 27. svibnja 2019., po dolasku u Bruxelles, održan je sastanak u BOZAR-u na kojem su sudjelovali Jeremy Lambert, voditelj programskog odjela za istočnu i jugoistočnu Europu, Iwan Strauven, voditelj odjela za arhitekturu i Francelle Cane, koordinatorica za izložbe u odjelu arhitekture. Nakon predstavljanja koncepta izložbe, obišli smo predviđeni prostor za izložbu i dogovoreno je kako će se izložba održati u prostoru od 1000 m<sup>2</sup> umjesto predviđenih 500 m<sup>2</sup>.
- Drugi dio sastanaka održan je u popodnevnim satima od 15 do 18 sati gdje sam s Iwanom Strauvenom i Francelle Cane razgovarala o mogućnostima suradnje u koncepciji izložbe.
- U utorak, 28. svibnja 2019. od 14 do 17 sati održan je treći dio sastanka na kojem smo definirali većinu elemenata vezanih za organizaciju izložbe – datume postava, transport, osiguranje umjetnina, suradnju s dizajnerima postava, promotivne

materijale uz izložbu, izradu kataloga, popratna događanja u vrijeme trajanja izložbe te financijsku projekciju projekta.

#### Izložba Tijelo i teritorij

- Radmila Iva Janković i Jasna Jakšić su u sklopu pripremnih radova za izložbu Tijelo i teritorij koja će se održati u Muzeju suvremene umjetnosti u rujnu 2020. posjetile sljedeće umjetnike i njihove atelje u Grazu (18./19. rujna) i Beču (26. – 28. rujna) te otvaranje festivala Steirische Herbst (18. rujna 2019): Jeanne Rebeau, Gelitin, Veronika Dirnhofner, Jakob Lena Knebl, Hans Schierl, Renate Bertlmann (izložba), Josef Bauer (izložba), Marko Lulić.

Osim toga, održan je sastanak s kolegama iz Kunsthaus Graz i Neue Galerie u Grazu vezano uz postav izložbe u Kunsthaus Graz u studenom 2020.

## 10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

### 10.1. Tiskovine

Katalog izložbe Igor Ruf: Lijepo mi je biti tu = I like being here: MSU galerija = MSU Gallery, 14. – 30. 12. 2018. / [tekst, essay Nataša Ivančević ; prijevod, translation Ivana Brajčić ; fotografije, photographs Boris Cvjetanović]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2018. – 35 str.: ilustr. u bojama ; 21 cm. ISBN: 978-953-8146-51-0

Katalog izložbe Zoltan Novak: Svijet bez mjere = The world without measure: [Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, 9. 2. 2019. – 10. 3. 2019.] / [urednica = editor Snježana Pintarić ; tekstovi = texts Snježana Pintarić, Vanja Babić]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 59 str.: ilustr. u bojama ; 29 cm., Tekst na hrv. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-52-7

Katalog izložbe FUTURIZAM, dinamizam i boja: [Muzej suvremene umjetnosti Zagreb, 1. 3. – 20. 4. 2019] / [urednica Snježana Pintarić, Maurizio Scudiero ; prijevod Iva Grgić Maroević, Sandra Milanko]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 127 str.: ilustr. u bojama ; 30 cm

Umjetnici: Giacomo Balla, Umberto Boccioni, Luigi Russolo, Gino Severini, Carlo Carra, Achille Funi, Gerardo Dottori, Enrico Prampolini, Achille Lega, Julius Evola, Fortunato



Depero, Primo Conti, Roberto Baldessari, Mario Nannini, Trilluci, Pippo Rizzo, Alberto De Pistoris, Vittorio Corona, Ugo Giannattasio, Fillia, Giulio D'Anna, Benedetta, Tullio Crali, Alfredo Ambrosi, Osvaldo Bruschetti, Mario Duse, Giovanni Korompay, Tato, Ivanoe Gambini, Sibò, Renato Di Bosso, Bruno Tano, Verossi, Nikolaj Djulgerov. ISBN 978-953-8146-54-1

Katalog izložbe POPOVIĆ, Ivana, Ljubav i otpor Ivane Popović: retrospektiva = Love and resistance of Ivana Popović: retrospective exhibition: Muzej suvremene umjetnosti Zagreb, 21. 3. – 28. 4. 2019, Centar za kulturu Grada Krka, Galerija Decumanus, 1. 6. – 20. 6. 2019, 21. 6. – 4. 7. 2019 / [urednica kataloga = catalogue editor Nataša Ivančević ; tekstovi = essays Nataša. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 375 str.: ilustr. pretežno u bojama ; 24 cm. Tekst na hrv. i eng. jeziku. Autori tekstova: Nataša Ivančević, Suzana Marjanić, Marko Peljhan, Martina Petranović, Ivan Salečić, Vladimir Stojsavljević, Lea Vene, Ivan Vidić, Dragan Živadinov. ISBN 978-953-8146-55-8

Katalog izložbe Grgur Akrap: Dvije sobe = Two rooms: MSU galerija, 15. 5. – 9. 6. 2019. / [urednica kataloga [i] tekst = catalogue editor [and] text Martina Munivrana ; fotografije = photo Igor Juran ; prijevod na engleski = English translation Mirta Jurilj]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 27 str.: ilustr. u bojama ; 23 cm. Tekst na hrv. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-56-5

Katalog izložbe Mirjana Vodopija: Lutajući krajolik = The wandering landscape: [Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb] 18. 6. – 18. 8. 2019 / [urednica kataloga = catalogue editor Martina Munivrana ; tekst = author of the text Martina Munivrana, Mirjana Vodopija ; fotografije = photo Damir Žižić, Jasenko Rasol, Mirjana Vodopija ; prijevod na engleski = English translation Mirta Jurilj]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 68 str.: ilustr. u bojama ; 21 cm. Tekst usporedo na hrv. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-59-6

Katalog izložbe Damir Očko: Ljudska mjera = Human scale: [Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, 12. 4. – 14. 11. 2019] / [urednice = editors Branka Benčić, Jasna Jakšić ; tekstovi = texts Marc Bembekoff... [et al.] ; prijevod = translation Marina Schumann ; fotografije = photographs Vanja Babić... et al.]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti = Museum of contemporary art, 2019. – 128, [16] str. s tablama: ilustr. u bojama ; 24 cm. Tekst usporedo

na hrv. i eng. jeziku. Autori tekstova: Marc Bembekoff, Leonida Kovač, Branka Benčić, Jasna Jakšić. ISBN 978-953-8146-60-2

Iz drugog kuta: MSU hitovi – izbor Kluba mladih MSU-a = From a Different Angle: MSU Hits – selected by MSU Youth Club / [urednice = editors Sara Marković, Dunja Martić Štefan, Ana Škegro ; uvodni tekst = foreword Ana Škegro ; tekstovi = authors of texts Lorena Arnautović... [et al.] ; prijevod = translation Sara Marković]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 51 str.: ilustr. u bojama ; 22 cm. Tekst na hrv. i eng. jeziku. Autori tekstova: Lorena Arnautović, Celina Damjanović, Mirta Mesić, Tea Pintar, Stella Poljak, Lucija Severinac. – Umjetnici: Boris Bućan, Sanja Iveković, Crveni Peristil, grupa, Josip Vaništa, Vjenceslav Richter, Dragutin Trumbetaš, Josip Seissel, Igor Grubić, Šejla Kamerić, Vlasta Delimar. ISBN 978-953-8146-63-3

Katalog izložbe Davor Vrankić: Obećavam ti čudo = I promise you a miracle: [Muzej suvremene umjetnosti Zagreb, 25. 10. – 22. 12. 2019.] / [urednica [i] uvodni tekst = editor [and] introductory text Kristina Bonjeković Stojković ; esej = essay Leonida Kovač ; prijevod = translation Nikolina Jovanović, Graham McMaster ; fotografije = photographs Boris Cvjetanović... et al.]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti = Museum of contemporary art, 2019. – 232 str.: ilustr. ; 29 cm. Tekst usporedo na hrv. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-40-4

Katalog izložbe Davor Vrankić: Que la lumière soit = I promise you a miracle: [Muzej suvremene umjetnosti Zagreb, 25. 10. – 22. 12. 2019.] / [urednica [i] uvodni tekst = editor [and] introductory text Kristina Bonjeković Stojković ; esej = essay Leonida Kovač ; prijevod = translation Nikolina Jovanović, Graham McMaster ; fotografije = photographs Boris Cvjetanović... et al.]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti = Museum of contemporary art, 2019. – 232 str.: ilustr. ; 29 cm. Tekst usporedo na fra. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-41-1

Katalog izložbe Vijatović: Zagreb – Pariz: [u sklopu projekta] Atelijer Kožarić – Laboratorij za oživljavanje = Laboratory for reviving: 8. 6. – 2. 9. 2019. / [urednica kataloga = catalogue editor Radmila Iva Janković ; prijevod = translation Nikolina Jovanović]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – [21] str.: ilustr. ; 21 cm. Tekst usporedo na hrv. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-42-8

Katalog izložbe Paolo Scheggi: Opla-stick: 1969 – 2019: [Muzej suvremene umjetnosti, MSU galerija] 5. 9. – 11. 10. 2019. / [urednice kataloga = catalogue editors = catalogo a cura di Ilaria Bignotti, Jasna Jakšić ; tekstovi = text = testi Ilaria Bignotti... [et al.] ; prijevod = translation = traduzione Janet Berković, Ilaria Bignotti, Jasna Jakšić ; fotografije = photographs = fotografie Vladimir Jakolić, Francesca Sancassani]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 27 str.: ilustr. ; 21 cm. Tekst na hrv., eng. i tal. jeziku. ISBN 978-953-8146-43-5

Katalog izložbe Bauhaus: od škole do pokreta = from school to movement: Galerija umjetnina, Split, 9. 11. – 11. 12. 2019 / [urednice kataloga [i] tekstovi = catalogue editors [and] essays Jasminka Babić, Vesna Meštrić ; prijevod = translation Jasminka Babić, Robertina Tomić]. – Split: Galerija umjetnina ; Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 63 str.: ilustr. djelomice u bojama ; 23 cm. Tekst na hrv. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-44-2

Vlado Martek: Priprema za pojmovnik = Preparation for a glossary / [tekstovi = texts Vlado Martek, Ivana Kancir, Jasna Jakšić ; prijevod = translation Marina Schumann]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 96 str.: ilustr. ; 29 cm. Tekst na hrv. i eng. jeziku. – Oba teksta tiskana su u međusobno obrnutim smjerovima. ISBN 978-953-8146-46-6

Katalog izložbe Pep Vidal:: Pi: [u sklopu projekta] Atelijer Kožarić – Laboratorij za oživljavanje] 8. 12. 2018. – 24. 2. 2019. / [urednica kataloga = catalogue editor Radmila Iva Janković ; tekst = text Jasna Jakšić ; prijevod = translation Janet Berković, Nikolina Jovanović ; fotografije = photographs Ana Opalić, R.I. Janković]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – 22 str.: ilustr. u bojama ; 21 cm. Tekst na hrv. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-53-4

Katalog izložbe HT nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost (12 ; 2019 ; Zagreb)

Sada: 12: 34: 5: HT nagrada, MSU Zagreb: izložba 12, 5 nagrada = Now: 12: 34: 5: HT Award, MSU Zagreb: exhibition 12, 5 awards / [12. HT nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost = 12th HT Award for Croatian Contemporary Art: Muzej suvremene umjetnosti, Zagreb, 17. 05. – 09. 06. 2019] ; [urednica kataloga = catalogue editor Ivana Kancir ; tekst = text Alenka Gregorič ; prijevod = translation Renata Filčić, Sara Marković]. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti, 2019. – [50] str.: ilustr. u bojama ; 21 cm. Tekst na hrv. i eng. jeziku.

Umjetnici: Grgur Akrap, Željko Badurina, Neven Bilić, Domagoj Burilović, Marijan Crtalić, Jana Dabac, Tanja Dabo, Tin Dožić, Amela Frankl, Ana Horvat, Nikica Jurković, Tjaša Kalkan, Sven Klobučar, Matej Knežević, Vladislav Knežević, Božena Končić Badurina, Andreja Kulunčić, Kristina Marić, Mario Matoković, Niko Mihaljević, Damir Očko, Petra Orbanić, Lav Paripović, Vesna Pokas, Igor Ruf, Nika Rukavina, Ivana Stećuk, Lana Stojićević, Miran Šabić, Daniel Šuljić, Nora Turato, Leo Vukelić. ISBN 978-953-8146-57-2

Katalog izložbe Sintart 11: Kristian Kožul = Exercising repetitions = editor [and] text Vesna Meštrić = drawings Tin Pugelnik Stipeč = translation Janet Berković = photography Damir Žižić]: Kristian Kožul: Sisyphus exalted = Muzej suvremene umjetnosti, Zbirka Richter, Zagreb, [1. 6. – 15. 9. 2019.] / [urednica [i] tekst ; fotografije. – Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti = Museum of contemporary art, 2019. – [18] str.: ilustr. u bojama ; 30 cm. Tekst na hrv. i eng. jeziku. ISBN 978-953-8146-58-9

Katalog izložbe SintArt 12: Toni Meštrović: 12,1 po Richteru = 12.1 on Richter scale: Zbirka Vjenceslava Richtera i Nade Kareš Richter donacija Gradu Zagrebu = Vjenceslav Richter and Nada Kareš Richter Collection Donation to the City of Zagreb, 22. 11. 2019. – 1. 2. 2020. / [tekst = text Vesna Meštrić ; prijevod = translation Mirta Jurilj ; fotografije = photos Damir Žižić, Toni Meštrović] nakladnici: Zagreb: Muzej suvremene umjetnosti = Museum of contemporary art, 2019. ISBN: 978-953-8146-61-9

Deplijan izložbe 79 godina Atelijera Dabac u Ilici, Arhiv Tošo Dabac, Muzej suvremene umjetnosti, 12. 11. – 1. 12. 2019. MSU galerija / kustosice izložbe: Marina Benažić, Ivana Janković, Lana Lovrenčić / Likovni postav: Marina Benažić, Ivana Janković, Lana Lovrenčić, Natalija Nikpalj, ISBN: 978-953-8146-45-9

Deplijan IKONO-KLAZAM, Antonio Grgić performativno predavanje [ICONO-CLASM Antonio Grgić Performative Lecture], 1. 12. 2019., MSU Galerija / [tekst Ivana Janković] ISBN: 978-953-8146-62-6

## **11. EDUKATIVNA DJELATNOST**

Voditeljica odjela: Ana Škegro, kustosica; tijekom 2019 godine Dunja Martić Štefan, zamjena za roditeljni i roditeljski dopust

Daniela Bilopavlović Bedenik, kustosica u Pedagoškom odjelu;

Ivana Gorički, muzejska pedagoginja u Pedagoškom odjelu.

Pedagoški odjel MSU-a je u 2019. godine, pod vodstvom kustosice Dunje Martić Štefan, u timu s višom kustosicom Pedagoškog odjela i Zbirke marginalne umjetnosti Danielom Bilopavlović Bedenik (pola radnog vremena) i muzejskom pedagoginjom dr. art. Ivanom Gorički, te uz pomoć nekoliko stručnih suradnika i suradnica, primjerice povjesničarkom umjetnosti Renatom Filčić, profesoricom likovne kulture Tanjom Parlov, akademskim umjetnicama Melitom Omeragić i Hanom Lukas Midžić realizirao brojne programe, kreativne radionice, tečajeve, susrete s umjetnicima, izložbe, programe uz 23. edukativno-muzejsku akciju (EMA) pod naslovom „(Pre)hrana“ te uz Međunarodni dan muzeja, kao i niz cjelovitih događanja, poput Festivala dječjeg glazbenog stvaralaštva, 21. državne Smotre projekata iz građanskog odgoja i obrazovanja.

Pedagoški odjel je sudjelovao i u organizaciji programa MSU-a u Noći muzeja 2019. kroz predstavljanje programa MSU Art Class-a, zatim u međumuzejskim projektima poput projekta Muzeji izvan muzeja. Odjel je također uključivao u svoje besplatne programe marginalizirane društvene skupine te o tome redovito izvještavao Gradski ured za kulturu. Odjel je realizirao i niz suradnji s drugim partnerima: Djeca susreću umjetnost u suradnji s istoimenom udrugom; dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama, posebice sa Školom za primijenjenu umjetnost i dizajn, te suradnju s brojnim fakultetima, primjerice Akademijom likovnih umjetnosti u Zagrebu i Tekstilno-tehnološkim fakultetom u Zagrebu.

U programe vodstava za građanstvo, turiste i školske/studentske grupe uključeni su studenti povijesti umjetnosti

Pedagoški odjel, među ostalim, organizirao je:

- 27 edukativno-kreativnih radionica za djecu od 6 do 13 godina, održavanih subotama u prostoru MSU Školice, izložbenim prostorima, ili prostorima van Muzeja;
- 1 kreativna radionica za dobnu skupinu 54+ u prostoru Baunet cafea pod vodstvom Petre Bilić Križan
- 11 edukativno-kreativnih obiteljskih radionica pod nazivom Mali i veliki svake prve subote u mjesecu, na kojima su uz djecu između 5 i 13 godina sudjelovali i njihovi roditelji ili bake i djedovi;
- za vrijeme zimskih, proljetnih i ljetnih školskih praznika, Pedagoški je odjel organizirao posebne cikluse edukativnih radionica (Jutro u MSU od 7. do 11. siječnja,

Proljeće u MSU od 23. do 26. travnja i Napravi scenu u MSU od 1. do 6. srpnja) u kojima je sudjelovalo ukupno 34 djece između 6 i 14 godina;

- Radionice uz program Sculptural Network Start – 19. 27. siječnja 2019. Hana Lukas Midžić i Melirta Omeragić održale su četiri edukativne likovne radionice. Radionicama je prisustvovalo 22 posjetitelja.

Posebni program:

IZLOŽBA Josef i Anni Albers – Putovanje kroz slijepo iskustvo, MSU Galerija

- Od 10. siječnja – 21. travnja 2019. U MSU galeriji održana je izložba Josef i Anni Albers – Putovanje kroz slijepo iskustvo. Izložba je predstavila 62 rada Josefa i Anni Albers, posuđena iz Fundacije Josefa i Anni Albers (Connecticut, SAD), čineći ju najvećom izložbom djela Albersovih do sada u Hrvatskoj. Izložba je konstruirana na način da su u njoj mogle uživati i sudjelovati s jednakim interesom i videće osobe i osobe s oštećenjem vida. Posjetitelji s oštećenjima vida izložbu su mogli doživjeti taktilno: uz pomoć taktilnih modela određenih radova, te uz mogućnost direktnog dodirivanja pet umjetničkih radova.

Za vrijeme izložbe Odjel za pedagošku djelatnost organizirao je niz edukativnih i tematskih aktivnosti. Održano je ukupno 26 radionica i 44 vodstva po izložbi. Radionice su vodile i program pripremale Sara Marković i Dunja Martić Štefan, te Tanja Parlov.

Odjel za pedagošku djelatnost organizirao je predavanja i tematska vodstva uz povremene izložbe:

- uz izložbu Andrija Maurović: Između političkih ideologija i pornografije Mario kozina održao je predavanje pod naslovom Ispod pojasa.
- uz izložbu Ljubav i otpor Ivane Popović održana su tri tematska vodstva Martine Petranović, Lee Vene i Suzane Marjanić.
- uz izložbu Josefa i Anni Albers Putovanje kroz slijepo iskustvo održano je predavanje Mirne Rudan Lisak popraćeno glazbenim djelima Roberta Selimovića
- uz izložbu Futurizam, dinamizam i boja, a u sklopu Futurističkih večeri predavanje Kako futuristi spavaju: Manifesti futurističke kinematografije održala je Tanja Vrvilo.
- 189 stručna vodstva za grupe posjetitelja (od toga je 20 grupa posjetilo stalni postav ili povremene izložbe uz besplatan ulaz i stručno vodstvo);

- 8 izložbi (Izložba radova učenika XV. gimnazije, 13. ožujka – 20. ožujka 2019., Tko to ide, tko to gazi po šuštavoj šumskoj stazi, 25. ožujka – 15. travnja 2019., Šu šu Šutej, 3. svibnja – 13. svibnja 2019., Lapo Lapo Kids– izložba radova likovnih radionica OMart, 14. svibnja – 27. svibnja 2019., MSU avantura – izložba najboljih radova prema mišljenju nastavnika koji su u školskoj godini 2018/2019 sudjelovali u projektu MSU AVANTURE, 29. svibnja – 10. lipnja 2019., MSU Art Class- izložba polaznika programa Msu Art Class 6. srpnja do 18. kolovoza, LIK 2019., 4. rujna – 22. rujna 2019.)
- provođenje programa MSU Avantura, temeljen na Projektu povezivanja školskog kurikulumu, nastave likovne umjetnosti i Muzeja suvremene umjetnosti u trajanju od 3 sata – ove je godine do 11. 11. program posjetilo 17 grupa.
- provođenje programa Ruksak pun kulture pod nazivom MSU u ruksaku, održanog na 6 lokacija diljem Hrvatske
- MSU Art class – edukativni program crtanja i slikanja pod vodstvom dr. art. Ivane Gorički
- Klub mladih MSU – okuplja skupinu mladih osoba između 15 i 25 godina koje mentorice MSU-a educiraju o suvremenoj umjetnosti i kulturi, značaju, ulozi i radu Muzeja u današnjem vremenu, te potiču na aktivno sudjelovanje u osmišljavanju i izvedbi pojedinih programa iz različitih područja muzejskih djelatnosti. Sudjeluju u projektu Iz drugog kuta za koji su odobrena sredstva od Ministarstva kulture za poticaj za razvoj publike. Projekt obuhvaća snimanje videa i publikaciju vodiča za mlade.
- susreti s umjetnicima i popratni programi izložbi (KM MSU – izložba HT nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnosti, Zoltan Novak: Svijet bez mjere – 21. 2. 2019. razgovor s Mislavom Matijevićem, dobitnikom nagrade Luka Ritz Nasilje nije hrabrost)
- u suradnji s partnerom MSU-a, udrugom Djeca susreću umjetnost, Pedagoški odjel je u periodu od veljače do svibnja 2019., organizirao stručna vodstva po Zbirkama u pokretu u kojima je ukupno sudjelovalo 5888 učenika;
- u suradnji s Teatrom Puna kuća Pedagoški odjel organizira uprizorenje predstave Vrijeme je za igru namijenjenu je djeci dobi 1.5 do 6 godina. koja je nastala u partnerstvu s Dječjim vrtićem Siget.
- Programe je posjetilo 7.233 posjetitelja

## IZ DRUGOG KUTA

- U sklopu projekta Iz drugog kuta članovi Kluba mladih MSU (KMMSU) samostalno su izabirali radove iz fundusa Muzeja suvremene umjetnosti (MSU) Zagreb, napravili opsežno istraživanje o tim radovima na temelju kojeg su osmislili i napisali scenarije te snimili kratke filmove o izabranim radovima. Od izabranih radova napravili su i užu selekciju radova o kojima su napisali kratke subjektivne tekstove za publikaciju nazvanu Iz drugog kuta, MSU hitovi: izbor Kluba mladih MSU. Filmovi su objavljeni na YouTube kanalu Kluba mladih MSU, te na društvenim mrežama – Facebooku i Instagramu Kluba. Na ovaj način članovi Kluba su imali priliku temeljito upoznati određene radove iz fundusa Muzeja i steći praktično iskustvo osmišljavanja i pisanja scenarija, snimanja kratkih filmova i pisanja kratkih subjektivnih tekstova o umjetničkim radovima te prikazati svoje viđenje suvremene umjetnosti kako bi ju pokušali približiti svojim vršnjacima, ali i široj publici.
- Projekt je započeo istraživanjem fundusa MSU-a što je uključivalo posjete bivšem stalnom postavu Muzeja – Zbirke u pokretu, te online istraživanje baza fundusa Muzeja koji broji preko 12000 radova. Svaki član je izabrao nekoliko radova koji ga se najviše dojmio ili koji ga je pak najviše zaintrigirao, u toj mjeri da je o tim radovima želio saznati nešto više. Potom su potaknuti na samostalno dubinsko istraživanje izabranih radova, te im je omogućen pristup Arhivu i Knjižnici MSU-a gdje su mogli pronaći više faktografskih podataka o samim radovima i njihovim autorima, kao i druge tekstove likovnih kritičara i kustosa iz kojih su mogli iščitati i detaljnije analize radova. Za vrijeme njihovog istraživanja, održali smo i radionicu pisanja scenarija na kojoj su članovi mogli vidjeti neke primjere scenarija, te su se okušali i sami u strukturiranju misli i ideja i pretakanju istih u smisleni scenarij. Na temelju tog detaljnog istraživanja i edukacije, krenuli su u osmišljavanje i pisanje scenarija po kojima će snimiti kratke filmove o izabranim radovima. Scenariji su pregledani i odobreni od strane mentorica Kluba, kao i od strane umjetnika čije su radove članovi Kluba izabrali, te se krenulo u snimanje. Za potrebe snimanja filmova angažirani su profesionalni snimatelji i montažeri koji su blisko surađivali s članovima Kluba prilikom snimanja i montaže kako bi bili sigurni da su sve njihove zamisli pravilno prikazane i dočarane u filmovima.
- Do sada je snimljeno 15 kratkih filmova o sljedećim radovima: Vjenceslav Richter, Nada; Josip Vaništa, Beskonačni štap – U čast Manetu; Sanja Iveković, Ženska kuća;



Boris Bućan, Mondrian i Duchamp; Crveni peristil; Josip Seissel, 3C i tričarije; Igor Grubić, Spomenik; Drago Trumbetaš, Vincent im „Badehaus“; Vlasta Delimar, Transformacija ličnosti; Šejla Kamerić, Bosnian Girl; Braco Dimitrijević, Prolaznik kojega sam slučajno sreo u 12.15; Jan Fabre, Četiri godišnja doba; Boris Bućan, Žar ptica; Dalibor Martinis, Krugovi ispod površine.

- Planiramo snimiti i video o arhitekturi zgrade Muzeja suvremene umjetnosti te o Dvostrukom toboganu autora Carstena Höllera, čim nam vremenski uvjeti to dozvole. Također, članovi su izrazili želju za pisanjem još scenarija i daljnjim snimanjem filmova, te ćemo svakako nastojati udovoljiti njihovim željama.
- Od navedenih radova članovi su napravili užu selekciju, svojevrсни izbor hitova iz fundusa MSU-a, te su o njima samostalno napisali kratke subjektivne tekstove čija forma i dužina nije bila strogo zadana. Ti su tekstovi lektorirani, prevedeni i objavljeni u publikaciji Iz drugog kuta, MSU hitovi: izbor Kluba mladih MSU, čija će se promocija održati 14. prosinca u 12 sati u Muzeju suvremene umjetnosti. Na promociji će govoriti članovi Kluba, kako bi se sami okušali u javnom govorenju, i kako bi svojim riječima publici opisali motivaciju koja stoji iza projekta, te cjelokupni tijek projekta onako kako ga oni vide. Knjižicu su oblikovale dizajnerice studija Klasja&Zita, od kojih je Klasja Habjan bivša članica Kluba mladih MSU. Na taj način smo odlučili podržati bivšu članicu u svom sadašnjem radu, ali jednako tako odabirom dizajnerica mlađe generacije pokušali smo stvoriti vizualni identitet projekta koji će zabavnim i zanimljivim vizualnim jezikom komunicirati s mladom publikom.
- Novonastale kratke filmove članovi KMMSU-a objavljuju na YouTube kanalu Kluba, a na društvenim mrežama Kluba, Facebooku i Instagramu članovi objavljuju posebno montirane teasere za videa koji su kraćeg formata i prilagođene tekstualno svakom kanalu posebno. Članovi Kluba samostalno vode i uređuju profile na društvenim mrežama, uz malu pomoć i vodstvo mentorica, kako bi na bolji način komunicirali sa svojim vršnjacima, a s ciljem privlačenja mladih u MSU i približavanja suvremene umjetnosti svim korisnicima društvenih mreža. Ovakav inovativan način medijacije u kojem prezentaciju umjetničkih djela osmišlja publika, pod vodstvom muzejskog stručnjaka, a potom ih prezentira, pridonosi kulturnoj atmosferi u kojoj se umjetnost promatra na način koji poziva publiku na sudjelovanje. Pojačano prisustvo muzeja na društvenim mrežama olakšava pristup umjetnosti i kulturi svima jer je čini lako

dostupnom i spremnom za konzumaciju. Dostupnost videa na internetu privlači ljude zainteresirane za kulturu bez obzira na njihovo predznanje te im omogućava ulazak u direktan dijalog s muzejom i njihovo prisustvo na programima koje MSU organizira.

- U projektu je od samog početka sudjelovalo 8 članova, a u jesenskom otvorenom pozivu za sudjelovanje u Klubu prijavilo se potencijalnih 12 novih članova, od kojih je 6 djevojaka u dobi od 15 do 24 godine postalo članicama Kluba.
- Zajednički sastanci su se održavali na tjednoj bazi (dva školska sata tjedno), po potrebi i češće, a samostalan rad i rad u grupama se poticao i van termina sastanka. Za trajanja intenzivnijih razdoblja snimanja i pripreme scenarija i vodiča grupa se sastajala više puta tjedno u trajanju od dva do šest školskih sati, po potrebi i dulje. Za pripremu scenarija članice su istraživale izvore o odabranim djelima i autorima. Scenariji su pisani u grupama po dvije članice, a za vrijeme cijelog procesa na sastancima usklađuju scenarije. Zbog povećanog opsega posla Dunje Martić Štefan, zamjenice voditeljice pedagoškog odjela MSU Ane Škegro koja je bila na porodiljinom dopustu do 22. studenoga, na projekt je angažirana povjesničarka umjetnosti i profesorica engleskog Sara Marković. Kolegica je članove koordinirala sa snimateljima, ugovarala i nadgledala snimanja, lektorirala i prevodila tekstove za publikaciju, pripremala materijale za snimanja i publikaciju te nagledala uredno odvijanje projekta u suradnji s kolegicama Martić Štefan i Škegro. Filmove je snimala profesionalna snimateljica i umjetnica Ana Opalić uz majstore za ton i rasvjetu, a kao lokacije snimanja izabrana su mjesta unutar zgrade Muzeja.

## EDUKATIVNI PROJEKT – SURADNJA

Naziv projekta: Runaway Art – edukativni projekt za mlade – suradnja MSU, ALU, ŠPU

Autori projekta Vesna Meštrić, Snježana Pintarić, Jasna Jakšić

Suradnja: Ivan Skvrce (Akademija likovnih umjetnosti), Filip Pintarić (Škola primijenjene umjetnosti i dizajna)

Vrijeme održavanja: 2019.

Mjesto održavanja: MSU, ALU, Škola za primijenjenu umjetnost i dizajn

Vrsta programa: Pedagoško-edukativna djelatnost

Runaway Art je trogodišnji edukativni projekt Muzeja suvremene umjetnosti namijenjen mladima od 15 do 23 godine čiji je cilj intenzivno uključivanje izložbenog programa Muzeja suvremene umjetnosti u obrazovne programe srednjih škola i fakulteta. Edukativni programi

MSU-a proizlaze iz izložbene djelatnosti i stalnog postava tako se umjetnički radovi, teme ili pak umjetničke pojave interpretiraju kroz kreativne radionice i igraonice, stručna vodstva, razgovore s umjetnicima, kratke prezentacije, predavanja i seminare kojima potičemo kreativnost, znatiželju te razumijevanje suvremene umjetnosti. Partneri u projektu su dvije obrazovne institucije, Akademija likovne umjetnosti u Zagrebu i Škola primijenjene umjetnosti i dizajna (ŠPUD) gdje se već drugu godinu u nastavi obrađuju teme koje su povezane s godišnjim izložbenim programom Muzeja. Posebna vrijednost ovog projekta je jačanje suradnje između partnerskih institucija.

U trećoj godini projekta izabrane su tri teme iz programa Muzeja suvremene umjetnosti: opus Ivane Popović, Nove tendencije u Zbirkama MSU i arhivska građa u muzejima kao izvorišta znanja. Uz veliku retrospektivnu izložbu Ivane Popović osmišljen je u suradnji s partnerskim institucijama ALU i SPUD poseban edukativna program koje su se priključili i studenti Tekstilno tehnološkog fakulteta i Akademije dramskih umjetnosti. Studenti su istraživali su opus umjetnice u čijem je središtu uvijek bio čovjek. Kao dio programa MSU Avantura koji je osmislila Ivana Gorički održana je nastava za učenike srednjih škola u kojoj su predstavljani umjetnici poput Vjenceslava Richtera, Miroslava Šuteja i drugih. Povodom 100. obljetnice osnutka Bauhusa, Klasja Habijan osmislila je strip „Duh Bauhauusa“ koji na zanimljiv način donosi priču o našim studentima na Bauhausu.

U 2019. godini na Akademiji likovnih umjetnosti (ALU) organizirana su predavanja i seminari / radionice u okviru programa Umjetnost u vrijeme kulture Slikarskog odjela. Autori programa su Ksenija Turčić i Ivan Skvrce. Tijekom godine predavanja su o izložbenim projektima i kustoskim praksama održali, Amela Frankl, Ana Sluga, Ivana Janković, Jasna Jakšić, Marko Stamenković, Maroje Mrduljaš, Nikola Ukić, a za studente Akademije redovito su održavana tematska predavanja uz izložbe u MSU. Nadalje, za učenike Škole primijenjene umjetnosti organizirane su tematske radionice koje je osmislila Ivana Gorički, kustosica u edukacijskom odjelu MSU i koja je razvila projekt Avantura u muzeju, nastavne sati likovne kulture i povijesti umjetnosti koji se redovito održavaju u Muzeju. Projekt se provodi tokom cijele godine i u 2019. sufinanciran je od švicarske fondacije Armentor Luzern.

### **11.1. Vodstva**

Ivana Kancir

- U sklopu izložbe T-HT@MSU.HR, Nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost održano ukupno tri razgovora s umjetnicima koji su u kraćoj formi intervjua predstavili publici svoj rad.
- U sklopu izložbe Vlade Marteka – Biti papirić pokraj Muzeja, filozofski ambijent uz jubilej MSU-a održana tri razgovora s umjetnikom – pod nazivom S Martekom u podne
- Održana su redovita stručna vodstva vezana uz stalni postav muzeja Zbirke u pokretu i uz izložbe u prostoru za povremene izložbe.

Tihomir Milovac

- Vodstvo po ZUP-u za sudionike seminara Confrontations: Sessions in East European Art History, kao dijela inicijative Getty Foundation's Connecting Art Histories sa sjedištem na University College London. Fokus seminara je na komparativnom istraživanju umjetnosti 1950/60te te 1980te Centralne i istočne Europe, perioda prije i poslije umjetnosti neo-avangarde.

## 11.2. Predavanja

Radmila Iva Janković

- Organizacija predavanja u povodu izložbe Andrije Maurovića „Između političkih ideologija i pornografije“

Mario Kozina Ispod pojasa, uvodna riječ: Frano Dulibić

19. veljače 2019., Prostor za povremene izložbe

U umjetničkoj kritici izraz „pornografsko“ najčešće se koristi kao argument kojim se nekoga ili nešto želi obezvrijediti. Djelo okarakterizirano kao „pornografsko“ najčešće je doslovno, nekusno i sablažnjivo, a svojim sadržajem i retorikom udara ispod pojasa. No pornografija je elokventnija od onoga kako je njezini kritičari i progonitelji predstavljaju. Tijekom svoje nekoliko stoljeća duge povijesti korištena je kao sredstvo kritike društvenih elita te političkih i religijskih autoriteta, njihovih vrijednosti i ukusa. U književnosti je artikulirala filozofske ideje, a u području filma i izdavaštva širila je slobode govora i izražavanja. Pomagala je afirmaciju određenih subkulturnih identiteta i nekonformističkih stavova, a brojni su se umjetnici koristili njezinim kodovima za obogaćivanje izražajnog imaginarija. Korpus koji obuhvaća pornografija mijenjao se s obzirom na kulturno-povijesni kontekst. No bez obzira radilo se o

prijapejama iz talijanske književnosti 15. stoljeća ili suvremenim internetskim videima, pornografija koristi načela fantazije i transgresije kako bi ukazala na (a potom i rasparala) šavove seksualnosti, roda, klase, morala i ostalih koncepata koje društvo nastoji sakriti, prikazujući ih kao prirodne i neupitne. Drugim riječima, umjesto da ušutka raspravu o pojedinom djelu, argument/atribut „pornografije“ čini upravo suprotno. Jer osim što je provokativna, intrigantna, privlačna i sablažnjiva, pornografija je vrlo elokventna. Riječ je o kulturnoj formi koja svlačenjem slojeva civiliziranosti i socijalizacije razotkriva što se nalazi ispod njihova čvrsto stegnutog korzeta. Transgresija tijela pritom predstavlja tek početak njezina diskursa. Polazeći od pornografskih stripova Andrije Maurovića predavanje će pokušati odgovoriti na pitanje što nam govore pornografija i njezini ekscesi. (Mario Kozina)

Jasna Jakšić, Ivana Kancir

- Pierre Lungheretti: Strip dijalog  
(predavanje kao uvod u sveobuhvatnu izložbu hrvatskog stripa u MSU 2020.)
- Tema: Strip i kulturne politike
- Vrijeme održavanja: 7.11.2019.
- Mjesto održavanja: MSU, Školica
- Kratki opis: Pierre Lungheretti, generalni direktor Međunarodnog centra stripa u Angoulêmeu (Francuska), održao je predavanje na temu razvoja stripa u sklopu institucionalnih strategija i podrški u četvrtak, 7. studenog od 17 do 19.30 sati u dvorani Školica MSU-a.

Strip kao jedna od glavnih kulturnih aktivnosti u Francuskoj zauzima istaknuto mjesto u suvremenom stvaralaštvu. Njegova naklada tamo doživljava snažan rast te čini gotovo 10 % izdavačkog prometa, a upravo je Pierre Lungheretti na inicijativu francuskog Ministarstva kulture izradio strategiju novoga političkog modela na polju stvaralaštva stripa. Predavanje i razgovor bili su prilika za diskusiju o javnim politikama na terenu te razmjenu iskustava s autorima, izdavačima i predstavnicima javnih institucija.

U petak, 8. studenoga, u 15 h Pierre Lungheretti posjetio je izborni kolegij stripa na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, dok je narednog dana, 10.11., prisustvovao otvorenju 24-satnog Strip maratona pri ALU.

- Predavanje i gostovanje održalo se u suradnji Muzeja suvremene umjetnosti s Francuskim institutom i Akademijom likovnih umjetnosti u Zagrebu.
- Koordinacija: Jasna Jakšić, Ivana Kancir
- Broj sudionika: 30

Jasna Jakšić

- Koordinacija gostovanja seminara Confrontations ( organizacija Translocal institute, Maja i Reuben Fowkes) u Muzeju suvremene umjetnosti ( Školica i stalni postav), od 18. – 20. ožujka 2019.

#### **11.4. Ostalo**

Rezidencijalni program, MSU 2019.:

Julia Robinson

- Za vrijeme kratkog ali intenzivnog boravka u MSU, Julia Robinson, znanstvenica i profesorica na Odsjeku povijesti umjetnosti Sveučilišta u New Yorku, detaljnije se upoznala s Ateljeom Kožarić, a potom i s arhivom Ateljea Kožarić te arhivom grupe Gorgona u Dokumentacijsko-informacijskom odjelu. Uz pomoć dobivene literature, te fotokopiranog materijala, nastavit će istraživanje kako bi za predstojeću monografiju posvećenu Ivanu Kožariću napisala esej. U sklopu boravka, 18. lipnja 2019. održala je u dvorani Gorgona predavanje „Višestruke dimenzije Fluxusa“. Naime, veći dio svojeg istraživačkog rada Julia Robinson posvetila je proučavanju tog međunarodnog pokreta koji je djelovao u isto vrijeme kad i grupa Gorgona u Hrvatskoj, a okupljao je umjetnike, skladatelje, pjesnike i druge kreativce iz mnogih dijelova svijeta, sve one koji su smatrali da umjetnička djela trebaju biti “jeftinija”, odnosno da umjetnost ne smije biti roba na tržištu. U predavanju je osobitu pozornost posvetila djelovanju umjetnika Georgesa Maciunasa koji pokrenuo je Fluxus nizom koncerata u Darmstadtu u Njemačkoj 1962. i drugim europskim gradovima prije nego što se 1963. preselio u New York od kada je Fluxus postao kolektivna aktivnost u sklopu koje su se umjetnici najviše bavili izvođenjem performansa i objavljivanjem publikacija. U sklopu predavanja o mnogostrukim dimenzijama je Fluxusa, J. Robinson se osvrnula na djela na djela iz zbirke talijanskog kolekcionara Francesca Conza koja se danas čuvaju u MSU.

Sylvie Fortyn

- Kanadska kustosica, istraživačica i likovna kritičarka Sylvie Fortyn boravila je u suradnji s Umjetničkom organizacijom „Crvena“ iz Sarajeva u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagreb od 9. veljače do 9. ožujka 2019., u sklopu svog višegodišnjeg istraživanja pojma gostoprimstva, te od 23. do 26. svibnja i 12. do 13. lipnja. Tijekom boravka susrela se sa brojnim zagrebačkim umjetnicima, i posjetila ključne umjetničke institucije u Zagrebu, Rijeci i Ljubljani.

## 12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

Muzej suvremene umjetnosti bio je domaćin službenog otvorenja Noći muzeja 1. veljače 2019.

U skladu s temom četrnaeste Noći muzeja „Inovacije i digitalna budućnost“, Muzej suvremene umjetnosti pripremio je prigodan i bogat program kojim je posjetiteljima približio teme poput robotike, umjetne inteligencije, programirane i kinetičke umjetnosti, strojne ekologije i mikroročunala te predstavio MSU kao uzbudljiv prostor inovacije. Uz 13 besplatnih stručnih i tematskih vodstava po našim izložbama, posjetitelji su sudjelovali na filmskim projekcijama, plesnom performansu, kreativno-edukativnim radionicama te otvorenju interaktivne izložbe tehnologija pod nazivom „STEM Revolucija“.

Publika je razgledala sve naše aktualne izložbe, stalni postav Zbirke u pokretu u kojemu su bile postavljene još dvije izložbe – izložba katalonskog umjetnika i znanstvenika Pepa Vidala „Pi /  $\pi$ “ u okviru „Laboratorija za oživljavanje“ ispred Ateljea Kožarić, te izložba velikana hrvatskog stripa Andrije Maurovića „Između političkih ideologija i pornografije“ na drugom katu stalnog postava. Posjetitelje su imali prilike posjetiti izložbu na dva kata izložbenog prostora Muzeja u sklopu Device\_art festivala pod nazivom Strojevi nisu sami, na kojoj su mogli vidjeti najbolje od svjetske suvremene umjetnosti koja se bavi tehnologijom, robotikom i mašinama te temama poput umjetne inteligencije i kibernetike. Također, posjetitelji su mogli razgledati višeosjetilnu izložbu Josef i Anni Albers: Putovanje kroz slijepo iskustvo, posvećenu umjetničkoj baštini Josefa i Anni Albers, umjetnika i profesora Bauhauasa. Riječ je o najvećoj izložbi djela Albersovih do sada u Hrvatskoj, koja je usto prilagođena i prilagođena slijepim i slabovidnim osobama.

U Noći muzeja MSU je i dalje jedan od najposjećenijih muzeja, a tome svjedoči brojka od 7.915 posjetitelja.

PR odjel dnevno kreira, uređuje i šalje tekstove i fotografski materijal novinarima za najave i pozivnice uz sve izložbene projekte, za novinske konferencije, za predstavljanja, predavanja, kazališne predstave i filmske promocije, za programe Eduakcije i sve ostale događaje koje je muzej organizirao samostalno ili u suradnji s nekim. Koordinira davanje izjava, razgovora i intervjua za novine, portale, radio postaje i televizijske programe. Na dnevnoj bazi objavljuju se postovi na Facebook stranici MSU-a, kreiraju događaja, plaćeni oglasi. Objavljuju se postovi na Twitteru i Instagramu. Fotografiranje i arhiviranje fotografija svih događanja. Dnevno ažuriranje web stranice. Tjedno uređivanje i slanje newslettera.

Oglašavali smo dvije izložbe u časopisu/vodiču: In your pocket:

1. Mirjana Vodopija Lutajući Krajolik, održana od 18. lipnja do 20. kolovoza 2019.
2. Heimo Zobernig, održane od 2. srpnja do 18. kolovoza 2018.

Oglašavali smo izložbe i programe na društvenim mrežama (Facebook i Instagram):

1. Davor Vrankić Obećavam ti čudo, održana od 25. listopada do 23. prosinca 2019.

## **12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama**

Kristina Bonjeković Stojković

- Sudjelovanje u radijskim i televizijskim emisijama u vezi izložbe Davor Vrankić Obećajem ti čudo

Nataša Ivančević

- Sudjelovanje u radijskim i televizijskim emisijama u vezi izložbe Ljubav i otpor Ivane Popović, Kolekcija za budućnost / Akvizicije 2009. – 2019. i programa Start '19.
- Gošća emisije Moj izbor, urednik i voditelj Ivica Prtenjača, HRT 3, 29. ožujka 2019.

Radmila Iva Janković

- Sudjelovanje u emisiji Izvan formata, HTV 3. Epizoda: Performans, 26.9. 2019.

Snježana Pintarić

- Izjave i sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama HTV, HRvatski radio, Z1, Jabuka.



## **12.4. Promocije i prezentacije**

Predstavljanje grafičkog romana Nasta Rojc: Ja borac, autorica Leonide Kovač i Ane Mušćet u Klub-knjižari Gjardini 2, Pula, 27. travnja 2019. Publikaciju su predstavile Leonida Kovač, koautorica stripa i Jasna Jakšić, urednica

Predstavljanje kataloga Toward a Concrete Utopia Architecture in Yugoslavia, 1948–1980, 29. svibnja 2019., Klub-knjižari Gjardini 2, Pula. Katalog je predstavio Maroje Mrduljaš, a razgovor je moderirala Vesna Meštrić.

## **12.5. Koncerti i priredbe**

Naziv projekta: LJETO u MSU 2019. – multimedijски program u MSU

Autor koncepta i urednik programa: mr. sc. Branko Kostelnik

Asistentica producenta Miranda Herceg

Urednik filmskog programa: Zlatko Vidačković

Urednica programa performansa Ana Škegro

Urednik književne tribine:

Vrijeme održavanja: Andrija Škare

lipanj/srpanj 2019.

Mjesto održavanja: krovna terasa MSU i prostor MSU

U novoj sezoni LJETA U MSU 2019. održano je 6 koncerata najboljih rock i art bendova regije na atraktivnim lokacijama – krovu, garaži i na platou kod tobogana Muzeja suvremene umjetnosti! Jedinstveni multimedijalni program već šesto ljetu za redom tradicionalno subotama donosi spoj vrhunskih umjetničkih sadržaja po načelu čak „5 u 1“: glazba, film, izložbe, performansi i književna čitanja!

Odavno ljetu u Zagrebu nije iščekivano s toliko uzbuđenja jer ove godine na najposebniju pozornicu u gradu gostovale sve same žanrovske poslastice iz cijele regije!

Sezonu je 8. lipnja otvorio najbolji etno art bend KRIES, a nakon njih nastupili su, neprikosnoveno najbolji art rock sastav regije svih vremena – ikone avangardne, čuveni LAIBACH u sklopu velike europske turneje 15. lipnja i priredili su pravi audio-vizualni doživljaj za sva osjetila! Spektakularan koncert Laibacha pratio je kompaktan multimedijalni program koji uključio otvorenje izložbe fotografija Laibachove turneje po Koreji u suradnji s ljubljanskom Photon galerijom te projekcija filma o Laibachovom prvijencu uz predavanje Ivana Moleka.

Drugi slovenski bend i europska art-dance klupska atrakcija BORGHESIA na repertoaru je bila 22. lipnja, dok je subota 29. lipnja bila rezervirana za legendarni sarajevski bend LETU ŠTUKA, autore najboljeg pop rock albuma sezone. THE STRANGE, sastav kojeg čine bivši članovi The Bambi Molestersa, predvođeni multitalentiranim Chrisom Eckmanom, liderom legendarnih The Walkabouts, na LJETO U MSU-a za sve poklonike atmosferskog alternativnog pop-rocka i americane svirali su 6. srpnja. Sezoni su zaokružili 13. srpnja velikim povratničkim koncertom najveće hrvatske hip-hop legende – TRAM 11.

Kroz spoj glazbe, filma, književnosti, te vizualne i izvedbene umjetnosti program Ljeta u MSU nastoji se približiti pojmu Gesamtkunstwerka, potpunog umjetničkog doživljaja koji proizlazi iz suradnje različitih formi umjetnosti a koji omogućavaju približavanje suvremene umjetnosti i kulture što široj publici.

Tako u sklopu Ljeta u MSU, uz 6 sjajnih koncerata najboljih bendova u regiji, po cijeni jedne ulaznice, ove godine moglo se posjetiti dvije izložbe u Muzeju suvremene umjetnosti – natječajnu izložbu „HT nagrada za hrvatsku suvremenu umjetnost“, najveće i jedne od najznačajnijih nagrada za suvremeno vizualno stvaralaštvo u Hrvatskoj koja pruža reprezentativan i relevantan pregled situacije na domaćoj likovnoj sceni, te veliku izložbu novih radova hrvatske multimedijalne umjetnice Mirjane Vodopije „Lutajući krajolik“.

Jedinstven multimedijски program i ove će godine uključivale su i umjetničke akcije i performanse domaćih umjetnica i umjetnika koji su se održavali u različitim prostorima MSU-a, vezujući se tako uz, te afirmirajući različite prostorne elemente zgrade Muzeja. Izbor autora/ica temeljen je kako na raznolikosti njihovih umjetničkih izričaja i medija koje prilikom stvaranja koriste (zvuk, slika, novi mediji, tijelo i pokret), tako i na uvrštavanju autorica i autora različitih dobnih skupina u program. Autori/ice koji će sudjelovati u programu umjetničkih akcija i performansa ove godine su: Nikolina Butorac, Luana Lojić, Tajči Čekada, Selma Banich, Vanesa Imrović i Damir Bartol Indoš.

Usto, već drugu godinu Ljeta u MSU uključivalo je i književne tribine, odnosno čitanja relevantnih domaćih autora svih generacija. Ideja je da se u brzim i dinamičnim književnim čitanjima spoje već dokazani, etablirani autori, velika književna imena s onima koji su tek na početku svojeg književnog puta, ali su već objavili hvaljene i/ili nagrađene knjige i pokazuju velik potencijal. Autori/ce koji su sudjelovati u programu ove godine su: Sonja Manojlović i Lara Mitraković, Zoran Lazić i Ružica Aščić, Branko Čegec i Marija Dejanović, Zoran Malkoč i Nikola Leskovar, Monika Herceg i Darko Šeparović i Ivan Šamija i Lucija Butković.

Već tradicionalno, nova sezona Ljeta u MSU uključivala je projekcije najboljih filmova sezone MSU kina – Best of Metropolis. Na repertoaru su bili glazbeni dokumentarni film Moj svijet je naopačke, domaći dokumentarni Pope vrati se, dokumentarni Pero Lovšin – Ti lahko, o prvoj punk zvijezdi nekadašnje Istočne Europe, dokumentarni Whitney: Biti svoja te glazbeni dokumentarni Grace Jones: Bloodlight and Bami, a uz koncert Laibacha – film redatelja Igora Zupe o prvom albumu te kultne grupe LP film Laibach.

Projekcije su se prikazivale subotama prije početka koncerta u dvorani Gorgona MSU-a u tri termina.

Projekt su podržali: Grad Zagreb, Ministarstvo kulture RH, Turistička zajednica Grada Zagreba, Hrvatsko društvo skladatelja i Eventim.hr

Sponzori projekta: Adriatic osiguranje, Radenska, K PIVOVARI d.o.o.

Medijski pokrovitelji: Radio 101, Jutarnji list, RTL, CMC TV, Tportal, Mixer.hr, Muzika.hr i PRiredba

Koncerte je posjetilo 3.500 posjetitelja

Naziv projekta: LJETO U MSU 2019: Umjetničke akcije i performansi

Kustos projekta: Ana Škegro

Asistentica: Sara Marković

Vrijeme održavanja: lipanj – srpanj 2019.

Mjesto održavanja: Muzej suvremene umjetnosti Zagreb

Jedinstven multimedijски program „Ljeto u MSU“ treću godinu za redom uključivao je umjetničke akcije i performanse hrvatskih umjetnica i umjetnika, koji su se održavali u različitim prostorima Muzeja suvremene umjetnosti Zagreb tijekom šest uzastopnih subota u lipnju i srpnju 2019. Spoj suvremene umjetnosti i pop kulture pobudio je širok interes kod publike te im omogućio da se u sklopu jednog posjeta Muzeju upoznaju sa širokim rasponom različitih umjetničkih izričaja i formi.

Osim koncerata, filmova, povremenih izložbi, te književnih čitanja, u sklopu programa „Ljeto u MSU“ posjetitelji su prije koncerata imali priliku prisustvovati izvedbama hrvatskih umjetnica i umjetnika, na različitim lokacijama unutar Muzeja suvremene umjetnosti afirmirajući tako različite prostorne elemente zgrade Muzeja. Izbor autorica i autora u programu umjetničkih akcija i performansa temeljen je kako na raznolikosti njihovih umjetničkih izričaja i medija koje prilikom stvaranja koriste (zvuk, slika, novi mediji, tijelo i pokret), tako i na uvrštavanju autorica i autora različitih dobnih skupina u program.

U programu umjetničkih akcija i performansa u 2019. godini sudjelovali su sljedeće autorice:

- Nikolina Butorac (8. lipnja)
- Luana Lojić (15. lipnja)
- Tajči Čekada (22. lipnja)
- Selma Banić (29. lipnja)
- Vanesa Imrović (6. srpnja)
- Umjetnička organizacija GRUPA KUGLA (13. srpnja).

Stručni suradnik i suradnik u produkciji: Miranda Herceg, asistent programa

Program je bio popraćen informativnim i promotivnim aktivnostima u velikom broju informativnih televizijskih i radijskih emisija, novinskih tiskanih izdanja i internetskih portala, putem web stranice i društvenih mreža.

Program je postigao izuzetno veliku medijsku vidljivost u velikom broju informativnih televizijskih i radijskih emisija, novinskih tiskanih izdanja i internetskih portala, od fotografskih materijala, informativnih tekstova do tekstova stručne kritike.

### **13. MARKETINŠKA DJELATNOST**

Voditelj: Ivan Salečić

Suradnica u marketingu: Zvezdana Murseli

Prioritet u marketinškom smislu bilo je promoviranje ključnih izložbi Muzeja tijekom 2019. godine – Futurizam, dinamizam i boja (1. ožujka 2019. – 20. travnja 2019.) te Ljubav i otpor Ivane Popović (21. ožujka 2019. – 28. travnja 2019.). Obje izložbe održale su se u MSU. Izložba Ljubav i otpor Ivane Popović gostovala je i na Krku (1. lipnja – 4. srpnja 2019.), u Centru za kulturu Grada Krka, Galerija Decumanus. Marketing je pratio i ostale projekte MSU.

Izložba Futurizam, dinamizam i boja se reklamirala putem metoda vanjskog oglašavanja – billboarda, citylightova i B1 plakata. Izložba se oglašavala i putem radijskih postaja kako bi se maksimizirao doseg potencijalnih posjetitelja izložbe. Medijski pokrovitelj izložbe je bio Večernji list te medijska izdavačka tvrtka Adria Media Zagreb – izložba je putem tiskanih i online oglasa i PR članaka bila popraćena u časopisima Story i Elle.

Izložba Ljubav i otpor Ivane Popović se reklamirala također putem vanjskog oglašavanja – billboarda i citylightova. Izložba se također radijski oglašavala. Medijska kuća Hanza Media je bila medijski pokrovitelj izložbe te se izložba oglašavala u tiskanim i online izdanjima Jutarnjeg lista, časopisa Gloria i Gloria GLAM.

Putem aktivnosti odjela marketinga, muzej je ostvario prisustvo u izdanjima gradskih vodiča, magazinu Croatia Airlines.

Marketinšku potporu imali su i drugi redovni programi muzeja, za koje su sredstva ostvarena bilo iz vlastitih prihoda Muzeja, bilo iz budžeta samih projekata.

Content marketing alat ArtBizz, koji je u cijelosti razvijen unutar muzeja, je 2019. godine istaknut kao jedan od 10 primjera dobre prakse na konferenciji Learning Disruption u organizaciji tvrtke LQ i Algebra Laba iz Zagreba.

Svaku izložbu je pratilo pomno oblikovanje i produkcija suvenira, odnosno merchandising. Ponudili su se unikatni i kreativni suvenirski artikli koji su potaknuli posjetitelje izložaba na kupovinu suvenira u MSU Shopu. U slučaju izložbe Ivane Popović to je bila i proizvodnja industrijskih artikala koje je proizvodila i sama autorica – što je i više od suvenira koji prate projekt.

Marketing je sudjelovao i u promotivnom podupiranju aktivnosti Pedagoškog odjela, nastojeći tako potaknuti djecu i mlade na aktivno sudjelovanje u edukativnim programima i radionicama Muzeja. Tako je npr. promoviran cjelogodišnji umjetničko-edukativni program crtanja i slikanja pod nazivom MSU Art Class u kojem je spojena likovna edukacija s proučavanjem umjetničkih djela izloženih u MSU.

Cilj je bio zainteresirati učenike srednjih škola i studente za Program kroz metode direktnog marketinga – distribuiranjem letaka i plakata prema školama i humanističkim fakultetima te kroz digitalni marketing, odnosno oglašavanje na društvenim mrežama Facebook i Instagram, što se primjenom navedenih marketinških taktika i postiglo.

Posebne marketinške aktivnosti su bile usmjerene na proslavu Dana MSU-a i Noći muzeja, tijekom kojih je ulaz u Muzej bio besplatan te se privukao velik broj posjetitelja, uz

primijenjene metode direktnog i usmenog marketinga. Image letak, programski letak, mikrokampanja na društvenim mrežama, nagradna igra u suradnji s vanjskim parterom su aktivnosti kojima smo pratili ova događanja.

Ukupno, 2019. godina u marketinškom i širem komunikacijskom smislu donijela povećanje ukupne vidljivosti i prepoznatljivosti Muzeja, kako u klasičnom smislu posjete izložbama i drugim programima, ali i mjesta susreta i kontakta u širem smislu.

#### Dučan Muzeja suvremene umjetnosti

- Rad dućana Muzeja suvremene umjetnosti u 2019. godini bio je fokusiran na plasiranje suvenira i muzejskih publikacija koje su bile producirane u okviru izložbi Muzeja suvremene umjetnosti. Tako smo u siječnju 2019. u okviru izložbe VIBE: Voyage Inside a Blind Experience posvećene radu umjetničkog para iz škole Bauhaus, Josef i Anni Albers, imali plasirane originalne razglednice prilagođene slijepim i slabovidnim osobama prema autorskom rješenju kustosice MSU-a, koje su postigle signifikantan odaziv među kupcima te su obogatile suvenirsku ponudu Dućana. Tijekom ožujka i travnja u Dućanu su bili dostupni suveniri i publikacije dviju krucijalnih izložbi tijekom 2019. Futurizam, dinamizam i boja te Ljubav i otpor Ivane Popović. Vezano uz prvo navedenu izložbu, u Dućanu je bila prezentiran katalog izložbe Futurizam, dinamizam i bojahy1ft koji dao veliki doprinos u recepciji umjetničkog stvaralaštva talijanskih futurista, te je prodaja samog kataloga postigla izniman prodajni uspjeh i pozitivnu percepciju među kupcima. U sklopu izložbe „Ljubav i otpor Ivane Popović“ realizirana je posebna edicija suvenira izrađenih po dizajnerskoj ideji umjetnice te s motivima rada umjetnice – kabanice, majice, kišobrani, bedževi čime smo napravili svojevrsan hommage radu umjetnice i dizajnerice Ivane Popović, a posjetiteljima / kupcima smo i na taj način dali uvid u njezin bogat stvaralački opus. Također smo realizirali i plasirali u MSU dućanu majice na temelju kreativnog natječaja u suradnji s Tekstilno-tehnološkim fakultetom na temelju kojih su aplicirani motivi dviju nagrađenih studentica inspiriranih djelima Ivane Popović. Time nastojimo pojačati vidljivost mladih dizajnera i povećati njihovu prisutnost u asortimanu MSU dućana. U Dućanu je bio plasiran i katalog izložbe Ivane Popović, prodajom kojeg smo po prvi puta kupcima omogućili sveobuhvatan pregled njezinog umjetničko-dizajnerskog rada. U drugoj polovici 2019. godine smo se koncentrirali na što optimalnije prezentiranje kataloga izložaba Mirjana Vodopija –

Lutajući krajolik, Damir Očko – Ljudska mjera i monografije Davor Vrankić – Obećajem ti čudo. Intencija je bila upoznati hrvatsku i inozemnu javnost, odnosno kupce, s umjetničkim stvaralaštvom suvremenih hrvatskih umjetnika.

- Sve navedene suvenire i publikacije smo promovirali putem društvenih mreža, web stranice Muzeja, newslettera, također i putem medijskih pokrovitelja izložaba, odnosno u časopisima i na online portalima. Time smo htjeli proširiti doseg potencijalnih kupaca i upoznati iste s ponudom Dućana.
- MSU dućan je tijekom 2019. pomno birao i ponudu suvenira, artikala i literature u okviru komisije prodaje, s ciljem promocije hrvatskog dizajna i umjetnosti. Tako smo u ponudu npr. uvrstili grafike šestero mladih autora kako bi približili njihov rad posjetiteljima i potaknuli ih na kupovinu kroz promociju u samome Dućanu i usmene elaboracije. Ponudu knjiga smo obogatili novim naslovima iz područja suvremene umjetnosti, dizajna i arhitekture. Time želimo kupcima omogućiti ponudu recentnih naslova i povećati prihode MSU dućana.
- U svrhu unaprjeđenja prodaje smo poduzeli korake u realizaciji novog *web* shopa koji bi kao dodatan prodajni kanal omogućio prodaju asortimana MSU dućana svim potencijalnim kupcima koji su zainteresirani za kupnju suvenira i/ili publikacija.

## 14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	3,220	12,542		882	16,644		6,745			6,745	23,389
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici)	3,024	6,148			9,172					0	9,172
GRUPE - odrasli (broj osoba)	1,115	3,957			5,072					0	5,072
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	0	0			0					0	0
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	1,979	3,638			5,617	8,790				8,790	14,407
GRUPE - srednja škola (broj osoba)	1,024	3,436			4,460					0	4,460
GRUPE - studenti (broj osoba)	1,419	5,256			6,675					0	6,675
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)	10	1,448			1,458					0	1,458
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	1,854	4,351			6,205					0	6,205
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)		0			0					0	0
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	7,168	27,709		882	35,759	929				929	36,688
<b>UKUPNO:</b>	<b>13,645</b>	<b>40,776</b>	<b>0</b>	<b>882</b>	<b>55,303</b>	<b>8,790</b>	<b>6,745</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>15,535</b>	<b>70,838</b>



## **15. FINANCIJE**

### **15.1. Izvori financiranja**

- RH: 1.686.699,83 (7,37 %)
- Lokalna samouprava: 16.152.069,73 (70,62 %)
- EU: 163.996,35 (0,72 %)
- Vlastiti prihodi: 3.082.172,41 (13,48 %)
- Sponzorstvo: 546.802,20 (2,39 %)
- Donacije: 1.239.225,00 (5,42 %)
- UKUPNO: 22.870.965,52 (100,00 %)

### **15.2. Investicije**

- Kupljena imovina: 764.517,25 (38,38 %)
- Donirana imovina: 1.227.225,00 (61,62 %)
- UKUPNO: 1.991.742,25 (100,00 %)

## **16. OSTALE AKTIVNOSTI**

### **16.1. Održavanje i prezentacija donacija**

#### **ATELJE KOŽARIĆ**

Voditeljica zbirke: Radmila Iva Janković

Naziv projekta: Laboratorij za oživljavanje: Žarko Vijatović "Zagreb – Pariz"

Kustos projekta: Radmila Iva Janković

Vrijeme održavanja: 8. lipnja – 22. rujna 2019.

Mjesto održavanja: Zbirke u pokretu, ispred Atelijera Kožarić

Cikluse fotografija koji su nastali u interakciji s umjetnicima i njihovim djelima, Žarko Vijatović započeo je stvarati od osamdesetih godina prošloga stoljeća, u vrijeme intenzivnog druženja s članovima grupe Gorgona, ali i drugim važnim predstavnicima hrvatske suvremene umjetnosti. Prijateljske se veze nisu se prekinule ni u razdoblju nakon devedesetih, kada odlazi živjeti u Pariz. Fotografije koje su nastajale u atmosferi prijateljske prisnosti, ipak nisu samo dokumenti trenutka, nego mnogo više od toga. U vrijeme kada

otkriva svoju fotografsku strast, privučen alkemijskim prostorom Kožarićeva ateljea, često ga posjećuje i u tim prigodama ne fotografira samo njegovo okruženje, nego inspiriran Man Rayovim fotografskim portretima Kurta Schwittersa – i samog umjetnika. U atelje Ivana Kožarića u Medulićevoj 12, u društvu Tomislava Gotovca odlazi i početkom devedesetih i tada nastaje ciklus Skulptor i skulptura – fotoperformans u kojemu je golo tijelo Tomislava Gotovca živa skulptura (ready-made) dok se Ivan Kožarić u bijeloj radnoj kuti pojavljuje kao otjelovljenje kipara, „mitskog demijurga“. Bliski susreti Žarka Vijatovića s Ivanom Kožarićem nastavili su se i kasnije, u Parizu, prigodom njegove samostalne izložbe u Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris 2002. kada nastaju antologijske fotografije posljednjeg gorgonaškog performansa „Ljubljenje ruke majstora“.

Izložba je praćena katalogom (24 str, meki uvez) u kojemu je objavljen intervju kustosice izložbe Radmile Ive Janković sa Žarkom Vijatovićem.

Digitalizacija djela iz fundusa Atelijera Kožarić:

U 2019. godini, u skladu s odobrenim sredstvima digitalizirano je 108 skulptura. Skulpture su odabirane prema stupnju prioriteta, budući da je u pripremi monografija o Ivanu Kožariću koja bi trebala biti publicirana 2021, te je također što prije potrebno pripremiti digitalizirana djela za mogućnost pretraživanja on-line. Među digitaliziranim djelima su isključivo trodimenzionalni objekti: skulpture, asamblaži, ready made. Za kvalitetnu digitalizaciju korištena je oprema vanjskog suradnika – fotografa: digitalni fotografski aparat i program za digitalnu obradu fotografija. Trenutačno je u tijeku obrada fotografija, koje će potom biti pridružene m++ programu, te pohranjene na muzejski mrežni poslužitelj.

Digitalizaciju djela, u suradnji s voditeljicom Atelijera Kožarić, restauratoricama Mirtom Pavić, Ivanom Drmić i Kristinom Matković, tehničarima Ivanom Tudekom, Duškom Stuparom i Filipom Zimom, realizirao je vanjski suradnik Boris Cvjetanović.

Atelijer Kožarić – restauratorsko-konzervatorski radovi

- Figura, 1956, patinirano/gips, 81 x 14 x 17 cm, MSU AK

Uvidom u stanje sadrene skulpture ustanovljeno je da je lomove bilo potrebno učvrstiti tehnikom podljepljivanja materijalom na bazi akrila. Dodatno učvršćivanje polomljenih elemenata skulpture izvedeno je masom Acrystal koja stabilizira mjesto loma i povezuje polomljene elemente, te je potom s istom masom na pojedinim mjestima izvedena rekonstrukciju forme rukopisom autora. Retuš bojanog sloja izveden je akvarelom poštujući rukopis autora.

- Zaljevski rat, 1996. g., boja / gips, v=59 cm, MSU AK 169

Lomovi skulpture učvršćeni su tehnikom podljepljivanja materijalom na bazi akrila. Dodatno učvršćivanje polomljenih elemenata dodatno je učvršćeno ti masom Acrystal Basic koja stabilizira mjesto loma i o povezuje polomljene elemente, te su potom istom masom izvedena rekonstrukcija forme. Retuš bojanog sloja izveden je akvarelom poštujući rukopis autora.

Konzervatorsko-restauratorsko radove proveo je vanjski suradnik, ak. kipar Alan Vlahov.

### **ZBIRKA VJENCESLAVA RICHTERA I NADE KAREŠ RICHTER**

Vesna Meštrić, viša kustosica, voditeljica Zbirke Vjenceslava Richtera i Nade Kareš Richter

Naziv projekta: Održavanje prostora Zbirke

Kustos projekta: Vesna Meštrić

Vrijeme održavanja: 2019.

Mjesto održavanja: Zbirka Richter

U 2019. g. pored redovitog održavanja cjelokupnog prostora Zbirke (izložbeni prostor, park skulptura, službene prostorije, depo, privatni stan na prvom katu) koji podrazumijeva redovito plaćanje struje, vode, komunalnih usluga, telefon, internet i čišćenje, čitav prostor bit će i dalje osiguran/čuvan putem alarmnih uređaja protuprovalne i protupožarne zaštite, te tjelesne zaštite svakodnevno od 21 – 05 h koje osigurava „V Grupa“. U dane kada je Zbirka otvorena za javnost srijeda/subota od 11 do 16 sati organizirano je čuvanje postava i stručno vodstvo putem Student servisa.

U cilju što kvalitetnijeg održavanja unutarnjeg i vanjskog prostora Zbirke (objekt i park) u 2019. nastavljena je suradnja s tvrtkom Fil-mis koja redovito vodi brigu o unutarnjem i vanjskom prostoru što uključuje – sanacija i bojanje zidova u unutarnjem prostoru, sanacija i bojanje fasade, drvenarije, čišćenje oluka, sitni popravci, održavanja parka skulptura (redovita kosidba travnatih površina, uređivanje zelenila, skupljanje lišća i ostali poslovi prema potrebi).

Planirano je redovito održavanje računala i mreže, redoviti godišnji servis plinskih bojlera i alarmnog sustava.

Prioritetni poslovi koje je i dalje potrebno izvršiti odnose se na:

- uređenje sanitarnog prostora za posjetitelje

- sanacija terase iz koje se u izložbeni prostor slijeva u vrijeme kiša i snijega voda, što predstavlja veliku opasnost zbog potencijalnog kontakta s električnim instalacijama, a to predstavlja i opasnost za izložene umjetničke radove, kao i posjetitelje Zbirke
- zamjena električnih instalacija i postavljanje novih rasvjetnih tijela baziranih na LED tehnologiji koja tehničkim karakteristikama odgovaraju muzejskim standardima.

Naziv projekta: Zbirka Richter – Edukativni programi za 2019

Kustos projekta: Vesna Meštrić, voditeljica projekta

Suradnja: Lana Gospodnetić, Marina Jurišić, Lora Rajičić, Ksenija Filipović, Centar za kulturu i film August Cesarec, Škola za primijenjenu umjetnost i dizajn, Akademija likovnih umjetnosti, DV Špansko

Mjesto održavanja: Zbirka Richter

Vrsta programa: Edukativno pedagoška djelatnost

Zbirka Richter je otvorena za javnost srijedom i subotom od 11 do 16 sati i uz povremene izložbe posjetitelji mogu razgledati uz stručno vodstvo stan arhitekta Richtera, te park skulptura. Tokom 2019. u Zbirci Richter redovito su održavane kreativne radionice za djecu predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta Idemo na Vrhovec, zatim nastava za osnovnoškolskog uzrasta i seminarska nastava za studente. Ove godine ciklus radionica Idemo na Vrhovec bio je posvećen Bauhausu u kojima su djeca kroz igru i praktičan rad upoznala temeljne postavke znamenite škole za arhitekturu umjetnost i dizajn. Ovim programom koji je organiziran u suradnji s Goethe Institutom u Zagrebu, Zbirka Richter se priključila međunarodnom obilježavanju 100. godišnjice osnutka Bauhauusa. Uz povremene izložbe, SintArt 11: Sisyphus exalted. Exercising repetitions, Tomislav Gotovac i Július Koller u razgovoru s Vjenceslavom Richterom održana su stručna vodstva i tematska predavanja, a u suradnji s Muzejom za umjetnost i obrt uz izložbu Branko Balić – pozorni promatrač organiziran je u Zbirci javni razgovor o ulozi fotografije u istraživanju arhitektonskog i umjetničkog opusa Vjenceslava Richtera. Zbirka Richter priključila se je na inicijativu Ureda za fotografiju projektu Kwartovski objektiv i programu Otvoreni atelje te je za posjetitelje 11. lipnja organizirano stručno predavanje o povijesti Zbirke. Nastavljena je suradnja s dječjim vrtićem Špansko kroz projekt Umjetnost i djeca, a rezultati suradnje, dječji radovi prezentirani su na izložbi u parku skulptura Zbirke Richter. Višegodišnji projekt Umjetnost i djeca, predstavljen je na 1. međunarodnoj konferenciji Arts and Creativity in Education Conference, koja je održana od 7. – 9. ožujka 2019. u Zagrebu.

U edukativnim programima u Zbirci sudjelovalo je ukupno 273 posjetitelja.

Naziv programa: Idemo na Vrhovec

Mjesto: Zbirka Richter

Vrijeme: travanj – prosinac, subota

Autorice radionica: Lora Rajčić, Lana Gospodnetić

Broj sudionika: 183

U okviru programa Idemo na Vrhovec održano je šesnaest radionica u ciklusu Idemo na Vrhovec, za djecu predškolskog i školskog uzrasta. Ovim radionicama poticano je kreativno izražavanje u različitim tehnikama i materijalima. Radionice su osmislile i vodile Lora Rajčić, studentica povijesti umjetnosti i Lana Gospodnetić, odgajateljica djeci predškolskog uzrasta. Poseban ciklus radionica bio je posvećen Bauhausu povodom međunarodnog obilježavanja stote godišnjice osnutka visoke škole za arhitekturu, umjetnost i dizajn Bauhaus. Kreativne radionice održane su u edukativnom prostoru Zbirke Richter, subotom od 11 do 13 sati.

Naziv programa: Umjetnost i djeca

Mjesto: Dječji vrtić Špansko i Zbirka Richter

Vrijeme: siječanj – lipanj (izložba dječjih radova u Parku skulptura 1. lipnja 2019.)

Autorica projekta: Lana Gospodnetić

Ukupan broj sudionika: 42 sudionika (izložbu je posjetilo 80 posjetitelja)

Umjetnost i djeca je edukativni projekt Zbirke Richter koji se provodi četvrtu godinu u DV Špansko. Projekt je posebno prilagođen djeci u vrtićima u dobi od tri do pet godina, a cilj je potaknuti i razvijati zanimanje djece za likovnu umjetnost te poticati njihovo kreativno izražavanje.

U prvom djelu godine u projektu je sudjelovala starija vrtićka skupina Loptice, djeca 6-7 godina starosti.

Ove godine naglasak je bio na kombiniranju različitih tehnika otiskivanja, kolažu ali i upoznavanju djece s likovnim tehnikama poput slikanja i crtanja. Rezultati likovnih aktivnosti, a riječ je o dječjim radovima, prikazani su na jednodnevnoj izložbi u parku skulptura Zbirke Richter 1. lipnja 2019. ujedno i završnoj izložbi obzirom da dječja skupina Loptice u rujnu 2019. Projekt je nastavljen u drugom djelu godine s novom skupinom djece starije jasličke skupine Točkice.

Naziv programa: Noć Muzeja 2019.: Mjesto: Zbirka Richter

Vrijeme: 1. veljače 2019.

Broj posjetitelja: 50

U Noći muzeja u Zbirci Richter uz izložbu Iz arhiva arhitekta: Vila Zagorje održan je razgovor o projektu izgradnje Vile Zagorje sa Nebojšom Weinerom, arhitektom i suradnik na projektu izgradnje Vile Zagorje i autoricama izložbe Vanjom Brdar Mustapić i Vesnom Meštrić. Nakon razgovora predstavljen je 3D model Vile Zagorje, koji je predstavio autor animacije, Tin Pugelnik Stipeč, student arhitekture.

Naziv programa: Suradnja s Akademijom likovnih umjetnosti

Mjesto: Zbirka Richter

Voditelji: Ivan Skvrce, Ana Hušman

Ukupan broj sudionika: 45 sudionika

U okviru terenske nastave za studente Akademije likovnih umjetnosti održana je terenska nastava za studente koja je uključivala posjet izložbama Sintart 11: Kristian Kožul Sisyphus exalted. Exercising repetitions, Totalni portret grada. Tomislav Gotovac i Julius Koller u razgovoru s Vjenceslavom Richterom i SintArt: Toni Meštrović: 12,1 po Richteru.

Naziv programa: Nastava za osnovne i srednje škole

Vrijeme: ožujak – svibanj

Broj posjetitelja: 28

U Zbirci je održana praktična nastava likovne kulture u kojoj su sudjelovali učenici „Pavleka Miškine“. Radionicu su vodile studentice Akademije likovnih umjetnosti pod mentorstvom Ide Loher.

Naziv programa: Javni razgovor uz izložbu Branko Balić – pozorni promatrač

Vrijeme: 13. studenoga 2019.

Broj posjetitelja: 8

Naziv projekta: Zbirka Richter – Preventivna zaštita

Kustos projekta: Vesna Meštrić

Suradnja: Marina Jurišić, Lora Rajčić, Tin Pugelnik Stipeč

Vrijeme održavanja: 1. siječnja 2019. – 31. prosinca 2019.

Mjesto održavanja: Zbirka Richter

Vrsta programa: Preventivna zaštita umjetničke zbirke i Arhiva Vjenceslava Richtera

Obrada građe: Vesna Meštrić, Lora Rajčić, Petra Cegur

U 2019. godini nastavljeni su poslovi obrade i preventivne zaštite Arhiva Vjenceslava Richtera koja je obuhvatila nastavak obrade rukopisne građe datirane između 1960 i 1970. Svaki dokument je pojedinačno numeriran i povezan s pripadajućim digitalnim zapisom, a u excel tablici upisani su osnovni podaci o dokumentu (broj, autor, vrsta, sadržaj, opis, godina, dimenzija, oznaka arhivske kutije, fascikla, naziv scana, ključne riječi, smještaj). Dokumenti su preventivno zaštićeni beskiselinskim zaštitnim papirom i pohranjeni u odgovarajuće beskiselinske fascikle i arhivske kutije. Prema potrebi zaštićeni su kartonom. Na pomoćnim poslovima preventivne zaštite povremeno su angažirani vanjski suradnici. Od svibnja do prosinca obrađeno je 340 dokumenata.

Naziv projekta: Totalni portret grada. Tomislav Gotovac i Július Koller u razgovoru s Vjenceslavom Richterom

Kustos projekta: Daniel Grůn, Društvo Július Koller, Bratislava

Autori stručne koncepcije: Daniel Grůn, Društvo Július Koller, Bratislava

Suradnici i koordinacija Darko Šimičić (Institut Tomislav Gotovac, Zagreb), Vesna Meštrić

Autor likovnog postava: Matej Gavula

Vrijeme održavanja: 28. rujna – 3. studenoga 2019.

Mjesto održavanja: Zbirka Richter

Izložba Totalni portret grada. Tomislav Gotovac i Július Koller u razgovoru s Vjenceslavom Richterom“ prvo je javno predstavljanje Tomislava Gotovca i Júliusa Kollera, dviju ličnosti društveno orijentirane umjetnosti performansa, autora radikalnih i kompleksnih konceptualnih poruka. Oba su umjetnika paralelno, počevši od ranih 1960-ih, svaki u svojoj domovini, nekadašnjoj Jugoslaviji i nekadašnjoj Čehoslovačkoj, sustavno razvijali vlastite idiosinkratske programe temeljene na društvenoj kritici i anti-institucionalnim stanovištima. U svojem su radu uvijek iznova nastojali razbiti norme koje su pojedincima nametale propisane obrasce ponašanja, a koji su u to vrijeme smatrani sastavnicama normalnosti. Susret dvojice umjetnika selektivno je fokusiran na njihove intervencije u javnom prostoru i na teorije zavjere prisutne u njihovim radovima. Smješteni u prostor modernističke vile koju je projektirao Vjenceslav Richter, jedan od ključnih arhitekata socijalističke Jugoslavije, radovi Gotovca i Kollera upuštaju se u razgovor ne samo međusobno, već i s utopijama urbanizma kojima se Richter sustavno bavio u svojem radu. Richter je bio član grupe EXAT 51 i autor jugoslavenskog paviljona na EXPO 58 u Bruxellesu. Sinturbanizam (sintezni

urbanizam) jest u cijelosti oblikovana utopijska vizija rješenja ekspanzije urbanih aglomeracija. Situacionizam Gotovca i Kollera odlikuju performansi vezani uz neposredan život grada koji su urbane sredine otvorile afektivnim gestama slobode. Ostavština njihovih radova danas je relevantnija no ikad pružajući odgovor na krizu demokracije u postčinjeničnoj eri. Oni joj nude protutežu ukazujući na imaginativnu identifikaciju s gradom kao živim organizmom putem njegova zaposjedanja izmještenim fantazijama. Ova izložba nastoji promicati umjetnički dijalog na ovom području te ponovno razmotriti polazišne točke socijalističkog modernizma u našim zemljama. Izložbu su inicirali Institut Tomislav Gotovac iz Zagreba i Društvo Július Koller iz Bratislave u suradnji sa Zbirkom Vjenceslava Richtera i Nade Kareš Richter te Muzejom suvremene umjetnosti iz Zagreba. Izložba je realizirana uz financijsku potporu Grada Bratislave, Akademije likovnih umjetnosti (Bratislava) i Instituta Tomislav Gotovac

Izložbu je posjetilo 255 posjetitelja

Naziv projekta: SintArt 11: Kristian Kožul Sisyphus Exalted. Exercising Repetitions

Autorica izložbe: Vesna Meštrić

Vrijeme održavanja: 1. lipnja – 21. rujna 2019.

Mjesto održavanja: Zbirka Richter

Ciklus povremenih izložbi SintArt održava se devetu godinu u okviru izložbene djelatnosti Zbirke Richter. U stalnom postavu Zbirke svake godine predstavlja se umjetnički rad gostujućeg umjetnika koji nastaje kao rezultat istraživanja određenih segmenata arhitektonskog i likovnog stvaralaštva Vjenceslava Richtera. U projektu SIntArt, gostujući umjetnik Kristijan Kožul realizirao je site specific instalaciju biomorfnih elemenata koja ima ishodište u Richterovom vizionarskom projektu Sinturbanizam. Instalacija je hibridni pejzaž u kojem je ostvaren dijalog između Richterovih arhitektonskih projekata i Kožulove vizije futurističkog grada. U tom krajoliku oblikovanom repetitivnim metodama, Kožul eksperimentira s medijem tako da biomorfne objekte transformira u plošne organske forme u kojima je prisutan neizbježan i snažan utjecaj Hansa Arpa. Kristian Kožul diplomirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1998. godine. Školovanje je nastavio na Umjetničkoj akademiji Kunstakademie Düsseldorf, gdje je stekao počasnu titulu Meisterschüler u klasi profesora Irmina Kampa. Diplomirao je na Umjetničkoj akademiji Kunstakademie Düsseldorf 2002. Izlagao je na mnogim grupnim i samostalnim izložbama te sudjelovao u nekoliko umjetničkih rezidencija, uključujući ArToll Labor u LVR-Kliniku u Bedburg-Hauu, te International Studio i Curatorial Program u New Yorku. Dobitnik je



nekoliko nagrada, kao što su nagrada "Josip Račić", nagrada VIII. trijenala hrvatskog kiparstva, u suradnji s Damirom Žižićem treća nagrada natječaja HT-nagrada u Muzeju suvremene umjetnosti, te godišnja nagradu HDLU-a za najbolju izložbu u 2018. godini.

Uz izložbu tiskan je katalog na hrvatskom i engleskom jeziku, koji sadrži tekst kustosice izložbe, izbor reprodukcija postava izložbe i biografiju umjetnika.

Izložbu je posjetilo 198 posjetitelja

Naziv projekta: SintArt 12: Toni Meštrović, 12,1 po Richteru

Autorica izložbe: Vesna Meštrić

Autori likovnog postava: Toni Meštrović, Vesna Meštrić

Vrijeme održavanja: 22. studenoga 2019. – 1. veljače 2020.

Mjesto održavanja: Zbirka Richter

Ciklus povremenih izložbi SintArt održava se devetu godinu u okviru izložbene djelatnosti Zbirke Richter. U stalnom postavu Zbirke svake godine predstavlja se umjetnički rad gostujućeg umjetnika koji nastaje kao rezultat istraživanja određenih segmenata arhitektonskog i likovnog stvaralaštva Vjenceslava Richtera. Toni Meštrović pozvani je umjetnik u projektu SinArt, koji vodeći se izjavom Vjenceslava Richtera da su njegove skulpture instrumenti koje samo treba znati svirati, započeo zvučni rad snimajući udarce muzičkih udaraljki po njegovim skulpturama. Tako su kontaktnim mikrofonom zabilježene rezonance udaraca trideset i šest skulptura, a sedam ih je dobilo svoju zvučnu kompoziciju nastalu dodatnom obradom zvukova njenih udaraca, od kojih je na ovoj izložbi predstavljeno pet, zajedno sa Richterovim skulpturama koje su i postavljene u izložbenom prostoru Zbirke Richter. Zvučna rezonanca minimalističke geste udarca koja se širi kroz materiju skulpture početni je zvučni uzorak, naknadno modularno obrađen kroz Super Collider softverski instrument te distribuiran po 12.1 surround kanalima. Tako nastaje struktura svake zvučne kompozicije.

Mjerna jedinica Richter za mjerenje magnituda potresa prisutna u naslovu rada, postavljena je u odnos s naizgled tihim, ali vibrantnim skulpturalnim radovima arhitekta Richtera. Njihova modularnost prisutna u odabiru materije, tj. materijala (uglavnom su to industrijski proizvedeni moduli, cijevi, profili, šipke...), prevedena je u jedan drugačiji, također, modularni princip rada (modularna obrada zvučne matrice u softverskom instrumentu) za stvaranje zvučne kompozicije. Ritam konstrukcijskih prostorno-plastičkih skulptura ovog inovatora se na apstraktan, eksperimentalan i intuitivan način prevodi u ritam same zvučne kompozicije. Materijalnost skulpture također se direktno prenosi kroz zvučni otisak

rezonance udarca muzičkom udaraljkom, stvarajući energiju Richterove ljestvice oslobođene gravitacije.

Uz izložbu izdan je katalog na hrvatskom i engleskom jeziku koji sadrži tekst kustosice izložbe, izbor reprodukcija izložene građe, biografiju umjetnika i popis kataloških jedinica.

U vrijeme trajanja izložbe predviđena su edukativna događanja: stručna vodstva, razgovor s umjetnikom, kreativne radionice, seminarska nastava za studente Akademije likovnih umjetnosti.

Izložbu je posjetilo 137 posjetitelja

Naziv projekta: Jazz na Vrh: FiloSofia

Kustos projekta: Vesna Meštrić

Vrijeme održavanja: 9. rujna 2019.

Mjesto održavanja: Zbirka Richter – park skulptura

U programu Jazz na Vrh 9. rujna 2019. nastupio je međunarodni jazz-salsa sastav Filosofia jedinstven je po tome što u njemu djeluju devet vrsnih glazbenika a to su, Miron Hauser, Darko Sedak-Benčić, Luka Žužić, Sofija Široka, Lázar Amed Hierrezuel, Aleš Avbelj, Vid Ušeničnik, Erik Marenče i Vid Begić. Grupa je po mnogočemu posebna i jedna od najzanimljivijih stvari su pjevači – plesači gdje glavni i prateći vokal čine plesni par pa njihov nastup prate atraktivne plesne izvedbe. Darko Sedak-Benčić je umjetnički voditelj sastava, diplomirani kompozitor i trubač te koncertni majstor Slovenskog radijskog orkestra. Luka Žužić diplomirao je klasični klavir i jazz-trombon. Miron Hauser diplomirani je trombonist i dirigent Jazz-orkestra HRT-a, a latinoamerička glazba njegova je velika strast, što se očituje u njegovu opsežnom znanju o toj materiji. Sofija Široka glavni je vokal u bendu, diplomirala je hispanoameričku književnost. Lázaro Amed Hierrezuelo porijeklom s Kube izvanredan je glazbenik – violinist, pjevač, perkusionist i karizmatičan performer. Aleš Avbelj vrhunski je basist i kontrabasist iz Slovenije, čija zadivljujuća muzikalnost dolazi do izražaja ne samo u njegovu sviranju nego i u njegovim aranžmanima i kompozicijama. Vid Ušeničnik diplomirani je perkusionist, Erik Marenče poznati je slovenski pijanist koji je u Rotterdamu diplomirao jazz-klavir, a Vid Begić, iako je po struci diplomirani filmski redatelj, izniman je performer, pjevač i plesač. Na koncertu u programu Jazz na Vrh Filosofia je izvela autorske pjesme posvećene su svakodnevicu modernog čovjeka i društvu u kojem živimo i predstavljen je novi singl El Mercenario.

Glazbeni projekt Jazz na Vrh posebno je osmišljen za prostor Zbirke Richter kojim se povezuje glazbena i izložbena djelatnost. Jazz na Vrh je prvi put održan u lipnju 2013, kada

je rezidencijalni gost bio Borna Šercar, a potom su u sljedećim godinama gostovali Saša Nestorović (2014), Matija Dedić (2015), Igor Geržina (2016), Chui i vs quartet (2017), te Valerija Nikolovska & trio LiVaDa (2018). Koncerti se održavaju u parku skulptura Zbirke Richter, koji je projektirao Vjenceslav Richter s idejom da obogati svakodnevni život sugrađana kulturnim sadržajem. Park skulptura Richter je zamislio kao prostor za različite umjetničke sadržaje koji će okupiti posjetitelje različitih interesa i na toj ideji započet je glazbeni projekt Jazz na Vrhcu koji ujedno povezuje glazbu i likovnu umjetnost. U vrijeme održavanja koncerta posjetitelji su imali priliku posjetiti izložbu Kristijana Kožula SINTART 11: Sisyphus Exalted. Exercising Repetitions, te stan arhitekta na prvom katu. Koncert je održan u parku skulptura Zbirke Richter i prisustvovalo je 88 posjetitelja.

## **DONACIJA SILVANE SEISSEL**

Ivana Kancir, viša kustosica, voditeljica Donacije Silvine Seissel

Donacija Silvine Seissel, kao oblik osobne ostavštine, obuhvaća sve značajnije faze i umjetničke preokupacije arhitekta, urbanista, slikara i pedagoga Josipa Seissela nastale od 20-tih godina prošlog stoljeća pa sve do autorove smrti 1987. godine. Donaciju čine dvije velike tematske cjeline. Prva se odnosi na likovne radove s područja slikarstva (crteži, akvareli, pasteli i tempere), a drugu, nešto brojčano manju, čine radovi s područja arhitekture i urbanizma (nacrti, projektna dokumentacija). Donacija nažalost nije otvorena za javnost, stoga etapnim radom na temeljnoj fotodokumentaciji te digitalizaciji građe, zbirka koja je upisana u Registar kulturnih dobara RH, postaje dostupnija potencijalnim korisnicima. Građa u digitaliziranom obliku podrazumijeva lakšu distribuciju informacija, korištenje za muzejski web, te olakšava internetsku komunikaciju a samim tim i dostupnost stručnoj javnosti. Nastavljen je rad na sustavnoj izradi temeljne fotodokumentacij zbirke – snimljena su 74 rada na papiru, a materijal je dostavljen u digitalnom obliku u jpg i tiff formatu – 300 dpi, te u maloj rezoluciji za potrebe mrežnog okruženja i komunikacije. Radi se o crtežima tušem, flomasterom te nekoliko u tehnici akvarela i pastela, te kolaža; nadalje, ove je godine digitalizirano 253 crteža, skica, tekstova i zapisa. Dvije serije crteža – 27 komada je digitalizirano za potrebe izrade digitalnih kopija za potrebe izlaganja. Materijal je po digitaliziranju u cijelosti obrađen te pohranjen. Nastavljen je rad na preventivnoj zaštiti zbirke što uključuje i dokumentaciju iste, nabavljeni su bezkiselinske kutije namijenjene fotografiji, zaštitne uložnice za fotografije i sitnu papirnu građu, beskiselinski papir i

bez kiseline mape (zaštita crteža na papiru u tehnici tuša, pastela; knjižni dio zbirke, te fotografije).

#### Temeljna fotodokumentacija

- Za ovu je godinu u skladu s dodijeljenim sredstvima za financiranje djelatnosti predviđen nastavak radova na izradi temeljne fotodokumentacije Donacije Silvane Seissel. Kao umjetnička zbirka u vlasništvu Grada Zagreba, dana je 1993. na upravljanje – čuvanje, održavanje i prezentiranje Muzeju suvremene umjetnosti Zagreb što uključuje i podrazumijeva izradu temeljne fotodokumentacije cijelog fundusa zbirke (likovni i arhitektonski dio). Budući da Donacija nije otvorena za javnost svi se programi vezani uz zbirku odvijaju se tj. realiziraju u prostorima muzeja. Programom je za ovu godinu predviđena i realizirana produkcija fotodokumentacije za radove na papiru – crteže tušem, flomasterom (izbor od 74 inventarne jedinice). Za izradu temeljne fotodokumentacije preostalo je još za snimiti 650 inventarnih jedinica od čega 20 inventarnih jedinica predstavljaju blokovi s cijelim nizovima crteža što u konačnici povećava ukupan broj snimaka.

#### Digitalizacija dokumentacije

- U skladu sa sredstvima doznačenim za program rada za digitalizaciju građe Donacije Silvane Seissel u tekućoj 2019. izvještavamo da su radovi izvršeni. Donacija Silvane Seissel predstavlja osobnu ostavštinu Josipa Seissela, koja uključuje sve njegove značajnije faze i umjetničke preokupacije tijekom stvaralačkog vijeka kao arhitekta i likovnog stvaraoca. U svojoj raznolikosti zbirka stoga obuhvaća između ostalog i skice, crteže i zapise koji su ostali sačuvani u integralnom obliku u blokovima /notesima. Ove godine nastavljen je rad na digitalizaciji građe te je digitalizirano 253 crteža, skica, tekstova i zapisa. Dvije serije crteža – 27 komada je digitalizirano za potrebe izrade digitalnih kopija za potrebe izlaganja. Materijal je po digitaliziranju u cijelosti obrađen te pohranjen.

#### Nabava zaštitnih materijala za preventivnu zaštitu građe

- Za ovu je godinu u skladu s dodijeljenim sredstvima za financiranje djelatnosti realiziran nastavak radova na preventivnoj zaštiti Donacije Silvane Seissel. Umjetnička je to zbirka u vlasništvu Grada Zagreba, koja je od 1993. dana na

upravljanje Muzeju suvremene umjetnost. Nažalost nije otvorena za javnost; stoga se svi programi vezani uz zbirku ukoliko se ne radi o izložbenim projektima odvijaju tj. realiziraju u prostorima MSU-a; to uključuje i preventivnu zaštitu građe zbirke. Kako se radi zapravo o osobnoj ostavštini, građa donacije je raznovrsna – od umjetničkih radova (gotovo isključivo crteža), arhitektonskih nacrti i skica, blokova, osobnih fotografija do poslovne korespondencije i knjiga i časopisa; zaštita građe stoga podrazumijeva ne samo preventivu umjetničkih radova već i dokumentacije.

## **ARHIV TOŠO DABAC**

Voditeljica: Marina Benažić

Naziv projekta: 11. dani fotografije Arhiva Tošo Dabac

Autorica projekta: Marina Benažić

Koordinatorica projekta: Ivana Janković

Asistentica na programu: Marija Valentina Žuvić, Bojana Petrović

Vrijeme održavanja: 12. studenoga – 1. prosinca 2019.

Mjesto održavanja: Arhiv Tošo Dabac i MSU

Dani fotografije Arhiva Tošo Dabac ne žele javnosti samo prezentirati neiscrpan opus ovog majstora fotografije, nego ponajprije promovirati umjetnost fotografije, ukazati na važnost proučavanja medija fotografije u širem smislu, kao i standardne muzejske prakse čuvanja, zaštite i vrednovanja fotograđe. Tako se predavanjima, studijskim izlozbama, suradnjom domaćih i stranih umjetnika i teoretičara, stvara svojevrsna platforma za razmjenu iskustava o tom mediju.

Ovogodišnji 11. dani fotografije Arhiva Tošo Dabac posvećeni su temi fotografskih arhiva – onih javnih o kojima brinemo ali i onih privatnih o kojima će društvo brigu tek preuzeti. Program se sastoji od izložbe 79 godina atelijera Dabac u Ilici, performativnog predavanja suvremenog umjetnika Antonia Grgića na zatvaranju izložbe, stručnih predavanja koja su održali kolege iz Austrije, Poljske, Italije, Francuske i okruglog stola Privatni foto arhivi i arhivi umjetnika – valorizacija, zaštita i promocija.

Program:

- Predavanje Christine Frisinghelli: Pierre Bourdieu: Images d'Algérie (Slike Alžira), 1957. – 1961.

- Projekcije poljskoga eksperimentalnog filma i videoarta uz panel-diskusiju: Arton Review.
- Projekcije filmova umjetnika:  
 Laura Pawela, *The Horizon and I*, 2017., 7'00'' / Jolanta Marcolla, *Forced Response*, 1976., 1'20'' / Paweł Kwiek, *The Telephone and I*, 1972., 6'03'' / Paweł Kwiek, *Video A – The Studio Situation*, 1975., 3'25'' / Paweł Kwiek, *Conversation with the God*, 1990., 10'28'' / Łukasz Jastrubczak, *Telepathy*, 2014., 3'02'' / Jolanta Marcolla, *Forced Response*, 1976., 1'20'' / Jolanta Marcolla, *Kiss*, 1974., 3'01'' / Amanda Wiecek, *The False Mirror*, 2017., 2'54'')
- Predavanje: Slučaj Jadwige Singer kao analiza slučaja arhiva ženske umjetnice
- Predavanje Ana Isabel Cruz Yábar: Ostavština fotografa: kako je održati živom
- Predavanje Matteo Balduzzi: Arhiv – Arhivi – Muzej
- Okrugli stol: Privatni foto arhivi i arhivi umjetnika – valorizacija, zaštita i promocija

Izložba 79 godina atelijera Dabac u Ilici i performantivno predavanje Antonia Grgića Ikonoklazam predstavljaju popratni dio programa 11. dana fotografije Arhiva Tošo Dabca.

Naziv projekta: Izložba fotografija Toše Dabca tijekom Dana fotografije Arhiva Tošo Dabac

Kustos projekta: Kustosice izložbe: Marina Benažić, Iva Prosoli, Ivana Janković

Suradnja: Asistentica izložbe: Renata Filčić

Vrijeme održavanja: Studeni/prosinac 2019.

Pripremni radovi od 1. siječnja – 1. studenoga 2019.

Mjesto održavanja: MSU Galerija, MSU

Kao aktivan sudionik svojeg vremena i iznimno plodan autor, Tošo Dabac nesumnjivo je trajno obilježio kako fotografiju svojeg vremena tako i razvoj fotografije u Hrvatskoj općenito. Međutim, osim svojim radom, veliki utjecaj ostavio je i na širem kulturnom polju. Svojom prirodnom druželjubivošću i znatiželjom bio je otvoren novim idejama i novim ljudima koji su rado provodili svoje vrijeme u njegovu atelijeru.

Fotostudio u kući Job u Ilici 17 umjetnik je otvorio 1940. godine te je studio ubrzo postao okupljalištem niza eminentnih umjetnika, povjesničara i teoretičara umjetnosti, književnika, arhitekata i glazbenika. Po Tošinoj smrti Petar Dabac nastavlja ujakovu tradiciju. Vrata atelijera ostaju otvorena svima, a pokretanjem Galerije Arhiv TD krajem sedamdesetih godina obnavlja se život tog prostora, nastavlajući funkcionirati kao kultno zagrebačko mjesto, mjesto inovacija i mjesto druženja.

Izložbom 79 godina atelijera Dabac u Ilici zagrebačkoj se publici želi približiti upravo ovaj „tajni” život atelijera, pomalo skriven iza umjetničke valorizacije kako Tošina opusa tako i opusa Petra Dabca. Da se umjetnost i kultura, razvoj vizualne reprezentacije i umjetničkih ideja ne događa (i nikada nije događao) u vakuumu, već u živoj razmjeni među prijateljima i suradnicima, učiteljima i učenicima, autorice izložbe neće prikazati kroz sveobuhvatnu historizaciju prostora u Ilici 17, nego kroz prikaz nekoliko studija slučaja. Tako će se na izložbi moći vidjeti odabrani katalozi i knjige, plakati i deplijani te, naravno, fotografije Toše Dabca, Petra Dabca i Enesa Midžića koje prikazuju nebrojena druženja i razgovore. Izložbom će se publici pokušati dočarati i obim dugogodišnje suradnje Toše Dabca i Ota Bihalji Merina, važnoga poslijeratnog teoretičara i promotora kulturnog identiteta tadašnjeg vremena, zatim suradnja Toše i Petra Dabca s Galerijom suvremene umjetnosti, kao i suradnje s drugim progresivnim organizacijama i pojedincima. Današnja uloga Arhiva predstavljena je prikazom različitih suradnji i aktivnosti: od izložbenih i istraživačkih projekata do objavljivanja Dabčevih fotografija u hrvatskim i stranim publikacijama i katalozima ostvarenih tijekom posljednjih 13 godina djelovanja.

Izložba je dio programa 11. dana fotografije Arhiva Tošo Dabac.

Izložbu je posjetilo 849 posjetitelja.

Naziv projekta: Digitalizacija fotograđe i dokumentarne građe

Kustos projekta: Marina Benažić, Ivana Janković

Suradnja: Marija Valentina Žuvić, Andrea Radmanić, Studio B-nula

Vrijeme održavanja: 1. siječnja – 31. prosinca 2019.

Mjesto održavanja: Arhiv Tošo Dabac

U programu Digitalizacija fotografske i dokumentarne građe skenirano je:

46.874 jedinica negativa i 393 autorskih povećanja (skenirano u jpg formatu, preglednog karaktera).

Za potrebe izložbe 79 godina atelijera Dabac u Ilici fotografirano je u visokoj rezoluciji za tisak, ukupno 61 rad Toše Dabca.

Ukupno: 47.328 jedinica fotografskog gradiva.

Digitalizirano je ukupno: 3.247 jedinica dokumentarne građe.

U excel tablice je upisano (inventirano) kao priprema za unos u računalni program S++: 2.388 jedinica dokumentarne građe.

Tijekom godine muzejska tehničarka Višnja Igrc radila je na mjerenju c/b autorskih povećanja kao pripremu fotograđe za inventiranje fotografskog gradiva, ukupno: 8.083 jedinice.

Tijekom godine prikupljene su i skenirane, većinom u tiff formatu, publikacije i katalozi s reproduciranim Dabčevim fotografijama, novija i starija izdanja prema sljedećem popisu. Neka izdanja nisu u ostavštini biblioteke zbirke te su posuđena od vlasnika. Digitalizirane su selekcionirane stranice s Dabčevim reproduciranim fotografijama:

Na programu digitalizacije foto i dokumentarne građe radile su kustosice zbirke Arhiva TD Marina Benažić i Ivana Janković, Renata Filčić, dokumentaristica (radi u zbirci od 1. srpnja 2019.), Marija Valentina Žuvić, studentica FF u Zagrebu, Petra Vuka, studentica FPZG, Mirna Maros, studentica Visokog učilišta Algebra u Zagrebu, Marta Reljanović, studentica FF u Zagrebu, vanjske suradnice, Davor Zupičić, student Odsjeka snimanja pri ADU, Zagreb, vanjski suradnik. Studentski rad odvija se u skladu s rasporedom studentskih obveza.

Odabir građe za digitalizaciju kao i nadgled posla obavljaju kustosice zbirke.

Naziv projekta: Preventivna zaštita građe zbirke

Kustos projekta: Marina Benažić, Ivana Janković

Suradnja: Marija Valentina Žuvić, Andrea Radmanić

Vrijeme održavanja: 1. siječnja – 31. prosinca 2019.

Mjesto održavanja: Arhiv Tošo Dabac

Preventivno su zaštićena, razokvirena i pohranjena u spremnike u muzejsku čuvaonicu 52 autorska povećanja Toše Dabca s izložbe 79 godina atelijera Dabac u Ilici, 3.290 jedinica fotograđiva: negativi, dijapozitivi, autorska povećanja.

Preventivno je zaštićeno i pohranjeno u muzejsku čuvaonicu 122 komada fotografske opreme i memorabilija (sastavni dio gradiva Zbirke Arhiv TD) i 4.000 jedinica dokumentarne građe (katalozi i listovi – poslovna korespondencija Toše Dabca).

## **ZBIRKA BENKO HORVAT**

voditeljica: Martina Munivrana



Zbirka Benka Horvata od 1955. priključena je današnjem Muzeju suvremene umjetnosti. Privatni sakupljač Benko Horvat (1875. – 1955.) donirao je svoju zbirku gradu Zagrebu 1946. godine, a Zbirka sadrži 705 predmeta, od čega najveći dio pripada arheološkom materijalu (metalni predmeti, staklo, gume, mala antička plastika), a manji dio čine grafička i crtačka djela europskih majstora od 15. do 19. stoljeća te slikarska djela raznih autora i europskih slikarskih škola od 14. do 19. stoljeća.

Radi što boljeg očuvanja radova koji su dio Zbirke sustavno se restauriraju crteži i grafike i slike u suradnji s Hrvatskim restauratorskim zavodom, u 2019. g. realiziran je konzervatorsko-restauratorska sanacija sljedećeg rada:

- Nepoznat autor

Kopija autoportreta Rembranda Van Rijna iz Uffizia u Firenzi

19. st.

ulje / platno

385 x 300 mm

inv. br. MSU BH-54

Zatečeno stanje slike je bilo sljedeće: umjetnina se nalazi u jako lošem stanju. Prilikom prethodnog restauratorskog zahvata je reštaulirana na novo platno pomoću voska. Onečišćena je slojevima nečistoća, starog požutjelog laka te predloščima. Slikani sloj je iskrakeliren te se slabo drži za platneni nosioc.

Napravljeni konzervatorsko-restauratorski radovi: uklanjanje nečistoća, starih lakova i preslika podljepljivanje slikanog sloja; reštauliranje na novi platneni nosioc pomoću toplinskog vakuum stola; Izrada novog podokvira, kitanje oštećenja, retuš, lakiranje i stavljanje beskiselinske poledinske zaštite.

Radove izvela: mr.art. Petra Kursar, viša konzervatorica-restauratorica.

Dr. sc. Irena Kraševac sa Instituta za povijest umjetnosti objavila je članak o slici/skici Mirka Račkog, Pred vratima smrti (studija), 1904., Ulje/karton, 50,5 x 99,5 cm, koji se nalazi na dugotrajnoj posudbi u Hrvatskom saboru, a dio je pohrane Zbirke Benka Horvata.